SRI VENKATESVARA ORIENTAL SERIES No. 16.

EDITOR :— PROF. P. V. RAMANUJASWAMI, M.A.

శ్రీ వేంకటేశ్వర లఘుకృతులు

శ్రీవేంకటేశ్వరప్రాచ్యపరిశోధనశాలలో ఆంధ్రవాఙ్మయ పరిశోధకుఁడగు

శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిచే

సమకూర్పఁబడినవి.

తిరుపతి

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానముల ముద్రాశాల

1948

[వెల రూ. 1—8—0.

తొలిపలుకు.

విమర్శగ్రంథములే కాక శ్రీ తిరుపతి వేంకటేశ్వర స్వామివారిమీఁద వెలసిన ప్రాచీనరచనము లెల్లంగూడఁ బ్రకటించుటయే మాసంకల్పము.

స్వామివారిమీఁదిరచనలనన్నింటిని వేర్వేర నీక్రిందితీరున విభాగింపవచ్చును.

1 శ్రీతాళ్లపాకవారిరచనలు

2 శ్రీవేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

3 శ్రీవేంకటేశ్వరమాహాత్మ్యకథాప్రబంధములు

4 శ్రీస్వామివారి కర్పితములయిన, కాని, ప్రాచీనకృతులలోని స్వామివారిస్తుతి వర్ణనాత్మకరచనాభాగములు,

(1) పైవిభాగములలో తాళ్లపాకవారిరచనలు గొన్ని యిక్కడనే యిప్పటికే ముద్రితము లయినవి. కడమవి కడముట్ట ముద్రితములు గానున్నవి.

(2) శ్రీవేంకటేశ్వరలఘుకృతులు - ఇవే ఇప్పుడు ముద్రితము లయినవి.

(3) శ్రీవేంకటేశ్వరమాహాత్మ్య కథా ప్రబంధములలో నిప్పటికే యితరత్ర ముద్రితములయినవి తరిగొండవెంకమాంబవేంకటేశ్వరమాహాత్మ్యాదులు గాక శ్రీనివాసవిలాససేవధి మొదలగుప్రాచీనరచనలు ప్రశస్తములయినవి మేమే యిఁక నిక్కడ ముద్రింప నుంటిమి.

(4) ప్రాచీనగ్రంథములలోని శ్రీవేంకటేశ్వరవర్ణనాస్తుతులనెల్ల మేమే సేకరించుట జరగుచున్నది. ప్రశస్తములయిన యీప్రాచీనకవులరచనల నెల్ల నొకసంపుటముగా ముద్రింతుము.

శ్రీవేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

పయిపేర నిప్పుడు ప్రకటితము లయిన యీసంపుటములోనిరచన లెల్ల నింత దాఁకనెవ్వరును బ్రకటింపనివే. ఇందుఁగొన్ని ప్రశస్తమయిన రచనాపాటవము గలవి. స్తుతిమాత్రసుందరములు కొన్ని.
వీనివివరణము:—

వేంకటాచలవిహారశతకము:— ఇదిమంచిరచనానైపుణిగలది, రచయితపేరెఱుఁగరాదు. 98 పద్యములేదొరకినవి. లోపించిన రెండుపద్యములలో రచయితపేరు తెలుపుకొనెనేమో. బ్రాహ్మణుఁడను నీసొమ్ముదిన్నకవిని అని రెండు చోట్లఁ గవి తనవిషయము చెప్పుకొన్నాఁడు.

ఇది క్రీ. 1700 శతాబ్ది యుత్తరార్ధమున మహమ్మదీయులమూలమునఁ దిరుపతి ప్రాంతముల విప్లవము జరుగుచుండఁగా రచితమయినది. ఈవిప్లవరీతి నేఁడు తెలుంగాణమున రజాకార్లు జరపిన విప్లవము తార్కాణించుచున్నది. 4, 15, 17, 23, 24, 27, 30, 37, 38, 42, 43, 50, 53, 57, 76, 77, పద్యములఁ జదివిన నాసంక్షోభగాథ కనులకుగోచరించి పాఠకుల గుండెలకుజడుపును జలదరింపును గొలుపును. దిగువతిరుపతిలోఁ గూడ నాఁ డలజడి చాల జరగినదట.

వేంకటరమణవేంకటేశ్వరశతకములును వేంకటాచలధామతారావళియు:— ఇవి స్తుతిసుందరము లయినతేటరచనలు. తొలిగ్రంథమునకుఁ గర్త వెచ్చాధర్మపురి. కడపటిరెండుగ్రంథములకుఁ గర్త-ధర్మపురివెంకటశాస్త్రి.

పంకజాతభవాండేశశతకము:— తారావళి యనఁదగినట్లు 28 పద్యములే యిందుదొరకినవి. ఇది శతకమే యని స్పష్టముగాఁ జెప్పఁజాలము. రచనము చక్కఁగా స్తుతిసుందరముగా నున్నది. రచయిత పేరెఱుఁగరాదు.

వేంకటశైలనాయకశతకము:—ఇదియు స్తుతిసుందరమయిన రచనము. రచయితపేరెఱుఁగరాదు.

వేంకటేశ్వరపంచకము:— ఇదియుఁ బైదానివంటిదే. రచయితపేరెఱుఁగరాదు.

వేంకటాచలేశశతకము:— ఇది మంచిరచనాచమత్కృతి గలది. అసమగ్రముగా రచయితపే రెఱుఁగరానిదిగా దొరకుటయ్యెనే యని చింతిల్లవల సినరచనము.

వేంకటాచలపతిశతకము:— స్తుతి సుందరమయిన మంచిరచన. అసమగ్రమే. రచయితపే రెఱుఁగరాదు.

మేల్కొటివేంకటేశశతకము:—మంచిరచనగలది. స్తుతిసుందర మయినది. రచయితపే రెఱుఁగరాదు.

వేంటనగాధ్యక్షశతకము:—చాల విలువగల ప్రశస్తరచన. అసమగ్రముగా దొరకుట, రచయితపే రెఱుఁగరాకుండుట, వంతగొల్పుచున్నది. దొరకిన పద్యములు వరాలవంటివి.

వేంకటశైలనాయకశతకము:—యమకాలంకారమును దేశిసితెలుఁగు తెలుఁగును గలశృంగారశతకము.అసమగ్రముగా రచయితపేరు లేనిదిగా దొరకినను దీనికర్త ప్రబంధరాజవిజయవేంకటేశ్వరవిలాసకర్త గణపవరపు వేంకటేశ్వరకవి యగుట గుర్తింపనయ్యెను. ఆతఁడు దనప్రబంధరత్నాకరమున నిందలి పద్యమును కమ్మనితమ్మిదోదుమిని ఇత్యాదికమును తనయమకశతకములోనిదానిఁగా నుదాహరించుకొన్నాఁడు. ఆపద్యమునుబట్టి యీశతకము తత్కృత మగుటస్పష్టము.

శ్రీవేంకటేశ్వరకల్యాణము:—ఇది మంచిగేయరచన. కర్తపేరెఱుఁగరాదు. అసమగ్రముగానేదొరకినది. తుదిగేయములు మూఁడు నేనుకూర్చి ముగియఁ జేసితిని.

అలమేల్మంగాస్తవము:— ఇది మంచికవితారీతిగల స్తుతిరచన. కర్తపే రెఱుఁగరాదు.

ప్రసన్నవేంకటేశ్వరమంజరి:— ఇది మంచిరచనము. శ్రీతిరుపతి వేంకటేశ్వరస్వామి మైసూరిచికదేవరాయని పరిపాలనకాలమున తీత్పాలితదేశమున వామలూరను నూర వెలసి దివ్యవైభవము లందుట యిందువర్ణిత మయినది.రచయితపే రెఱుఁగరాదు.

శ్రీవేంకటేశ్వరపంచచామరములు:— అద్వైతవేదాంత ప్రతిపాదకమయిన శ్రీవేంకటేశ్వరస్తుతిరచన. ధారాళమయిన కూర్పుగలది. కర్తపేరు నామయోగి. భవన్నామయోగి యనికూడ గలదు గనుక వేంకటేశ్వరయోగి యని యేని పేరు కాఁదగును.

వేంకటేశ్వరదండకములు :— తొలిదండకకర్తపే రెఱుఁగరాదు. రెండవదండకము రచయిత పేరు ప్రే(హే?)మాద్రిరంగేంద్రుఁడు.

శ్రీరమాపరిణయము:— బహుగ్రంథకర్త్రి యగు తరిగొండవేంకమాంబ రచనము. స్వామికల్యాణపువేడుకలు బువ్వముబంతివిందుముచ్చట్లు నింపు సుందరముగా వర్ణితము లయినవి.

ఇట్లు వర్ణితములయిన యీగ్రంథములుగొన్ని ప్రాచ్యలిఖిత పుస్తకశాలలో వ్రాయించుకొన్నవి. వేంకటాచలవిహారశతకపుఁ బ్రత్యంతరము ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తునుండి వెంకటేశ్వరపంచచామరములు వెంకటనగాధ్యక్షశతకపద్యములు గొన్ని తంజావూరిసరస్వతిమహలులైబ్రరినుండి వ్రాయించి తెప్పించినవి.

ప్రత్యంతరములు లేక యందదుకులుగాఁ జాలఁ దప్పులతో గ్రంథపాతములతో దొరకిన పైగ్రంథములను శక్యమయినంతవఱకు దోషములు తొలఁగించి లోపములు పూరించి సరిపఱుప టయ్యెను.

శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారిప్రస్తుతిని ప్రధానీకరించుకొని భక్తులు రచించిన యీరచనలలో 'చెఱకునకు వంక గల్గినఁజెడునె తీపు' అన్నట్టు భక్తిమాధుర్యమే యాస్వాద్యము కాని కావ్యగుణములకొఱఁతలు నెఱసులు గణింపఁదగినవి గావు. స్వామివారిభక్తుల కిది సరసరసాయనమట్లు స్వాద్యమై హృద్యమై వెలయఁగలదు.

శ్రీవేంకటేశ్వరప్రాచ్యపరిశోధనాలయము
సర్వధారి విజయదశమి,
తిరుపతి.

వే. ప్రభాకరశాస్త్రి.

విషయసూచి

శ్రీ

శ్రీవేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

వేంకటాచలవిహారశతకము

1. సీ॥ కంటిఁ దోల్దోల్త నుత్కటకూటచుంబిత
గోపురం బడిపడిగోపురంబు
వీక్షించితిఁ జిరత్న వివిధరత్న వినూత్న
మహనీయ తపనీయమండపములు
చూచితిఁ బికపికీశుకశుకీకుహూకుహూ
కలనఘూర్ణితము మోఁకాళ్లముణుపు
కాంచితి నాస్వామి కమనీయ దివ్యమం
గళవిగ్రహానందకర విమాన
తే॥ మంతఁ గనుపట్టె శేషాచలాగ్రభాగ
చకచక ద్గారుడ స్తంభ శాతకుంభ
జృంభితారంభసౌధనికుంభితోరు
హట్టనసముత్కరంబు శేషాచలంబు॥

2 సీ॥ దర్శింపఁగంటి మందస్మితస్ఫుటదీప్తి
లలితభవన్ముఖోల్లాసగరిమ
సేవింపఁగంటి నీశృంగారభరితభా
వితదివ్యమంగళ విగ్రహంబుఁ
బొడఁగంటి నే నీదు భూరివిక్రమలస
త్పంచాయుధసమేతబాహుసమితిఁ
గనుఁగొంటి భువనపావన దేవతార్చన •
యుష్మత్పదాంభోజయుగ్మకంబు

తే॥ నిదియ మొదలుగఁ బుణ్యంబు లొదవె నాకు
దురితముక్తుఁడనైతి మీకరుణచేతఁ
దావకపదాంబుజ ధ్యానధరునిఁజేసి
నన్ను రక్షణసేయు మాపన్నశరణ
వరకృపాసార వెంకటగిరివిహార!

3 సీ॥ రక్షింపు గురుకుమార ప్రాణదానాఢ్య
యాదరింపుముఁ సురేంద్రాదివంద్య
యాపద వారింపు మంబరీషస్తుత
వాంఛితార్థము లిమ్ము వరదహస్త
ప్రత్యక్షమై రమ్ము ప్రహ్లాదవందిత
మే లొనరింపు కుచేలమిత్ర
కావుము ద్రౌపదీఘనమానరక్షక
మన్నింపు మహివధూసన్నుతాంగ
తే॥ రోగములు మాన్పు మోభవరోగవైద్య,
పాపమణఁచు మజామిళపాపహరణ,
పాదసేవ కటాక్షింపు పరమపురుష,
యభయ మొసఁగుము శ్రీవేంకటాద్రినాథ!

4 సీ॥ అవిగో నిరంతరోద్యద్దాన ధారాళ
ధారాళకోద్దంత దంతిఘటలు
అవిగో యసంఖ్యాత పవమాన జవమాన
ధాటికాఘోటికోద్ధతరజంబు
లవిగో నిరాఘాట హాటకధ్వజపట్ట
పటపటత్కార ఝుంపామరుత్తు
లవిగో భటోద్భటా త్యంతభీకరకరా
ళికృపాణకర్షస్ఫులింగపంక్తు

తే॥ లనుచు సురతానియబ్దుల గసనె మోడె
గుంట, కావలి, జలదంకి, కొడవలూరు,
గండవరములు మునుమున్నె కలవరించె
శత్రుసంహార వేంకటాచలవిహార ॥

5 సీ॥ వడి గుళ్లుసొచ్చి దేవళ్లబ్రద్దలు చేసి
ధట్టించి తేజీలఁగట్టు నపుడు
జిగురుపాల కటంచుఁ జిగిరించు రావిబ్రమాఁ
కులు నజ్జునజ్జుగాఁ గొట్టునపుడు
గురుసార్వభౌముల గోడుపోసుక పట్టె
నామముల్ మొదలంట నాకునపుడు
గద్దించి వెస వైదికపుబాపనయ్యల
పిల్లజు ట్లూడంగఁ బెఱుకునపుడు
తే॥ శక్యమా నీకుఁ దురకలఁ జక్కఁజేయ
విన్నవించితి నావెట్టి విన్నపంబు
పరగ మీచిత్తమిదె నాదుభాగ్య మౌర
శత్రుసంహార వెంకటాచలవిహార ॥

6 సీ॥ తోమనిపళ్లెము ల్తునియఁ గొట్టినదాఁకఁ
దిరుకాపు లన్నియు విఱుచుదాఁక
సంబులఁ గవిసి ధనంబు లిమ్మనుదాఁక
వాహనంబులు పాఱవైచుదాఁక
గరుడగంబమ్ము బంగారు నొల్చినదాఁక
గోపురంబులు కుప్పఁగూల్చుదాఁక
గిలకొట్టుపణ్యారములు బావుకొనుదాఁక
తెగి జియ్యగార్ల బాధించుదాఁక

తే॥ తోడరి నీ మేనిసొమ్ములు దోఁచుదాఁకఁ
బొంకుచున్నావొ తురకలఁ బొడుతుననుచు
బాకుమొలఁ జెక్కి యిదిమంచిబంటుతనమె
శత్రుసంహార వెంకటాచలవిహార ॥

7 సీ॥ వడిగలతనము దేవరకు లేదో పిన్న
వయసువాఁడవుగావో వైరిదండ
ధరుఁడవు బిరుదు పేదరికము నీకేటికి
ననుఁబోటిబాపఁడై నను భవత్కా
రాగ్రచక్రముఁవంటి యలుఁగు చేదొరకిన
గట్టిన బ్రద్దలుగాఁ దురుష్క
భటులగుఱ్ఱము తలపయి రౌతు మొండెము
రౌతుపై హయముగాత్రమును దుల్లఁ
తే॥ జిల్లుపొల్లుగ ఖండించి చించి యుఱికి
నఱికి డాకలుఁగోసి బెట్టుఱిమి తఱిమి
కొట్టి గోరింపనే గోలకొండదాఁక ॥ శత్రు ॥

8 సీ॥ జవరాలి నిడువాలు జడవ్రేటు గాదుగా
జూటుకుట్టుగుల్లాపుతఱుటుపెట్టు
రాకేందుముఖముద్దు రాకొట్టుగాదుగా
దాసికంపుతుటారిదగిడితిట్టు
కలుకుగుబ్బెతగుబ్బకోనపోటుగాదుగా
మొక్కలంపుగరీబుముష్టిఘాత
యలివేణి రతికూజితార్భటిగాదుగా
భర్జించుచాకిరిగర్జితంబు

తే॥ వలదు మాయయ్య ప్రాణంబు గలిగెనేని
బలుసుటా కేజీ తినవచ్చు (బాటిపొమ్మ
దొడ్డు కొంచెంబు లెఱుగరీ తురకలవని ॥శత్రు॥

9 సీ॥ ద్రావిడగ్రంథ సంధానంబులా నీకుఁ
గలినఖోదామంత్రపఠన కలన
వైఖానసోచితావాహనంబులా నీకు
బైసిమాలినవమాఱుబానవినికి
విస్ఫుటాపూపనైవేద్యంబులా నీకు
దుర్గంధకలిత కందురచయంబు
కోమలాగరు ధూప ధూమంబులా నీకు
నూసులాహిరిధూమపానవిధులు

తే॥ బళిర తురక వయ్యోదవు దోర్బలముదక్కి
యైనఁగొఱతేమి మాకు నీయఱవచెవులఁ
బూడ్చురాదని యొకచింతపుట్టెఁగాక ॥శత్రు॥

10 సీ॥ నడవనిచ్చెదరొకో నానావిధ బ్రహ్మ
తిరునాళ్ల వైభవస్ఫురణ నీకు
సాఁగనిచ్చెదరొకో సాంతత్యరామరా
జన్యావసరమహోత్సవమునీకుఁ
దక్కనిచ్చెదరొకో ధళధళత్సమరభూ
పాలాదివాహసంపదలునీకు
నుండనిచ్చెదరొకో యుద్యత్కిరీటాంగ
దాదిభూషాసమూహములు నీకు

తే॥ దండధరభట భుజదండతాండవోగ్ర
గోలకొండవజీరరింఛోళిమూర్ధ
బృందములఁగొట్టి గుప్పలుపెట్టకున్న ॥శత్రు॥

11 సీ॥ తాళ్లపాకచినన్న దండెమిాటులుగావు
గోమాంసభుగ్ధనుర్గుణరవములు
బంటొసంగిన బంకమంటిపువ్వులుగావు
యవనాధములచిలుకంపగములు
చల్లనిపన్నీటి చల్లులాటలుగావు
పాశ్చాత్యభటుల తుపాకిగుండ్లు
సంపెంగబాకులు జరిగింపుటలుగావు
రిపులపాళెములు దర్శించుపగలు
తే॥ బంటుపంతము దగదంచుఁ బంటకాఁపు
దనముగై కొంటి విదిమంచి గుణమె దినము
జనము తెచ్చిన ధనము లప్పనములిచ్చి ॥శ్రీ॥

12 సీ॥ పాలువెన్న బకాళబాతు దధ్యోదనం
బు పులిహోరెము వెన్నబూరియలును
సరడాలపాళముల్ ? చక్కెరపులగముల్
నువ్వుమండిగలు మనోహరములు
అప్పము లిడ్డెన లతిరసాల్ హోళిగల్
వడలు దోసెలు గలవంటకములు
శాకముల్ సూపముల్ చాఱు లంబళ్ళు శు
ద్ధోదనములును సద్యోఘృతమ్ము
తే॥ పండ్లు తేనెలు హొంబ్బట్లు పచ్చడులును
మెక్కి మముబోంట్లుగ్రుక్కిళ్ళు మ్రింగుచుండఁ
బర్వసేయవు నీవంటి బ్రదుకుగాదె ॥శ్రీ॥

13 సీ॥ మొన్నఁగన్నడవారి ముద్దులాఁడిమిటారి
కెమ్మోవిఁజూచి గ్రుక్కిళ్లుమ్రింగి

నిన్న నంబిమిటారి నెఱినీటుముక్కుముం
　　గఱుఁ జూచిమదిజాలుగాఁగరంగి
నేఁడు కోమటివారి నెలఁత మేల్గబ్బిగు
　　బ్బలహారాయలూచ్చి పైఁబడఁదలచి
యిపుడు ద్రావిడభామయెలమోముచక్కఁద
　　నముఁజూచిచాలదిగ్భ్రమముఁబొంది
తే॥ తత్తరించెద వితరసుందరులకాంక్ష
మాను మాయమ్మ యలమేలుమంగకంటెఁ
జక్కనివధూటి గలదె ముజ్జగములందు　॥శేత్రు॥

14 సీ॥ చిన్నారిడాకెక్కచేత జేజేరాజు
　　పౌఁజు గాఱించిన బంటులేఁడొ
గాఢవాలాగ్నిలంకాపట్టనము ధూళి
　　పటలంబుఁజేసినబంటులేఁడొ
పద్మగర్భాండంబు పైఁ బడ్డచో నొక్క
　　పడిగయెత్తుకయున్న బంటులేఁడొ
మేరదప్పకయుండ మించిలోకము వేత్ర
　　పటిమశిక్షయొనర్చు బంటులేఁడొ
తే॥ పేదదొరవలె నీ కేలభీతిలంగ
సెలవుపెట్టవుగాక విజృంభమాణ
గర్వితారాతి కంఖాణ గణముమీఁద　॥శేత్రు॥

15 సీ॥ పొట్టేళ్లగతిఁ బట్టి బోడిసన్యాసుల
　　డేయని తాఁకులాడించు నొకఁడు
సోమయాజుల బ్రహ్మసూత్రముల్ ద్రెంచి సిం
　　గాణివిండ్లకు నల్లెకట్టునొకఁడు

ఖాబుఘోడాయంచు గుడికీలుగుఱ్ఱము
నెక్కి ధేయని తఱెత్తునొకఁడు
పై కాలుగొమ్మని బల్మిఁగోమటివారి
చెలువపైఁబడి బూతుసేయునొకఁడు
తే॥ యవనజీమూతదుర్దినంబైన దిగువ
తిరుపతిని జూడుమిటువంటి తఱిని నిదుర
పోవుచున్నాఁడు మాయన్న లేవలేక ॥ శత్రు ॥

16 సీ॥ మెఱుఁగుతోముడుగట్టికఱుత్రుప్పాడుకంచు
రాగితేవండ్లుపిరంగులయ్యె
గండకీగర్భనిర్గళితంబులగుప్రక్క
తూటుఱా ళ్లొడిసెండ్లవాటులయ్యె
గాసివాఁడులిమొన జేసివేసినబండ
ప్రతిమలుద్రొక్కుఁడుబండలయ్యె
జలపోసనపువెండి జర్తారుటెక్కెపు
గుడ్డలుబలుడాలుగుడ్డలయ్యెఁ
తే॥ జూచితివో చూడలేదో మెచ్చులమిటారి
మఱుకటారి తుటారినిబ్బరపుటోర
మిండచూపుల తురకలదుండగములు ॥ శత్రు ॥

17 సీ॥ మూన్నాళ్ళనుండి యేమోకాని రుక్మిణి
పెద్దబన్నసరంబు పెట్టవెఱచెఁ
దనతండ్రియిచ్చిన వనుచుసాత్రాజితి
పచ్చలకడియముల్ బరిణనిడియె
వెలలేనిముత్య మంచులుకుచు జాంబవ
త్తనయముక్కఱపోచదాఁచుకొనియె

మిత్రవిందాదేవి మెడనూలు మెఱుఁగుఁగ
మ్మలెకాని రత్నభూషలు ధరింప
తే॥ దయ్యెఁ దురకావళికిఁ గాదె యదియు నెఱుఁగ
వించుకేనియుఁ గనుమదాఁటించుమిపుడు
పగ్గెలటుగట్టిపెట్టు నీ పల్లకీల ॥ శత్రు ॥

18 సీ॥ లంకానిశాటతాటంకినీతాటంక
ములకెగ్గు దలఁచు క్రొందళుకుచిలుకు
ఘనజనస్థానన క్తంచరీమకరికా
పాటచ్చరము నిరాఘాటశరము
దృశ్యజాల్మాసురప్రేయసీకంఠసూ
త్రద్రోహియైన యుగ్రపులకోరి
దండకారాక్షసీమండలీకుచహారి
ద్రలగీచివైచిన దండితూఁపు
తే॥ చికిలి మాసెనో క్రొవ్వాఁడి చెడెనొ లేక
విఱిగిపోయెనొ పింజకు గఱులు లేవొ
మించి తురకలపైఁ బ్రయోగించవేమి? ॥శత్రు॥

19 సీ॥ పరవంజుకొని యెన్నిపాటులు పడితివి
పగఱచే సీతఁగోల్పడిననాఁడు
చొరరానిచోటెల్లఁ జొచ్చితివతిబలో
ద్ధతి జరాసంధుఁడు తఱుమునాఁడు
ఎంతయేఁకారితి వింద్రజిత్తునిచేత
ఫణిపాశములఁ గట్టుపడిననాఁడు
ఎందుకు మిణికితి వెంతయు సౌమిత్రి
యాహవక్షితిఁ బోరులాడునాఁడు

తే॥ ప్రజల కెల్లను నీవంటి ప్రభువుగాడె
తురకయావడిఁ బడి నిన్ను దూఱితేనిఁ
గోపగింపకుమీ జగత్సాక్షివైతె ॥శత్రు॥

20 సీ॥ పాటవమెచ్చెనో పాశ్చాత్యభాషావి
శేషసంరంభ విజృంభణంబు
లభ్యాసమయ్యెనో యల్లాదిశబ్దోగ్ర
శాహలుసేన్ బాహలుసేన్ సంహితోక్తి
జితపడెనో సాముచేత దండపుఁద్రోపు
మోహరించు సమాజు మొక్కలములు
మజ్జాతియయ్యెనో మహితశృంగధనుర్గు
ణార్తిసవ్యాపసవ్యాస్త్రవిద్య
తే॥ తురకవైతివి యీ యంగు దొరకె నీకు
మంచిపని చేసితివి చెవుల్మాట కేమి
చేసితివి చూపు చూచి మెచ్చెదను నిన్ను ॥శతు॥

21 సీ॥ ముసలివాఁడు పురాణపురుషుండు చుట్టగ్లు
పట్టసత్తువులేదు బాహువునకు
కూటిబీదఱికానఁ గుదువఁబెట్టెను శార్ఙ్గ
మంటనికతనఁ దుప్పంటెఁ గత్తి
తుమ్మెద లుమ్మసిరాలఁ దొలఁచె కౌమోదకి
పాంచజన్యము గుల్లపడియె జీత
మీఁయనికోల్వ మాఁకేటి కంచును భటు
లిచ్ఛానువర్తులై రిట్టకోపు
తే॥ దప్పియున్నట్టివేళ, నుద్దండయవన
మండలాధీశ్వరులమీఁద దండయాత్ర
వెడలశక్తుఁడె తిల్లగోపిందరాజు ॥శత్రు॥

22 సీ॥ గరిమా నరే గజాగొండూ యనకపోరు
భువి నెట్టియాచార్యపురుషునైన
సాలసి యరే ఛేటిచోదా యనకపోరు
వెలయించి షట్ఛాస్త్రవేత్తనైన
దర్పితులై యరే ధగిడీ యనకపోరు
కడుసోమయాజుల కొడుకునైన
మీరాటి యరే హరాంకోరా యనపోరు
బహువేదశాస్త్రసంపన్నునైన

తే॥ ధూమపానసురాపానతోయపాన
రక్తపానాదులం దనురక్తులగుచు
దుర్వివేకితతో వచ్చు తురకదొరలు ॥శత్రు॥

23 సీ॥ పలగాణికంచుగుబ్బలు దాకఁబొడిచిరి
గద మొత్తో యని జియ్యంగారుగూసె
వడిదూటి యాతల్పు మొకఁదగిలించుక
వకవకలై యాళ్వార లుటికె
గొందికిఁ జనఁ దేలుగుట్టిన నిగిలించి
మెదలక నంబిహాఁ డొదిగియుండె
నడఁగె నారీకవచాద్రులలంజల
బారులో గుడిపారుపత్యదారు

తే॥ పట్టనము వెత్తుగాఁ గొల్ల వెట్టునపుడు
లొట్టుముచ్చుల తల లూడఁగొట్టలేని
తిల్లగోవిందరాజులఁ దిట్టరాదె ॥శత్రు॥

24 సీ॥ అంబూకృతోచ్ఛిష్టమైన ఫాలముతోడఁ
దహతహచందు సాతానివాఁడు

భక్తశేషపు రొట్టె బొక్కిన సభవారి
వదుగుప్రాయశ్చిత్తమడుగు గురుఁడు
తొలుతి...ని గల్లుఁ గ్రోలినందుకు వ్రేలు
గొంతులోనిడి కక్కుకొను త్రిదండి
పాపాసుపెట్టును బడి పాంచరాత్రుండు
పాటనచేయు గోనేటివృత్తి
తే॥ ....హాయిదేటి
..................మొనర్చి
బ్రతుకుటంచు భవత్పురాభ్యంతరమున ॥శ్రీ॥

25 సీ॥ పతితపావనగుణాద్భుతమైన నీకొండ
చండాలు రెక్కిన సైఁపవచ్చు
మలవిమోచనజలోజ్జ్వలమైన కోనేరు
మాలలు గలఁచినఁ దాళవచ్చు
జాతిదుర్వాసనాచర్వణోద్యానముల్
హీను లంటినను సహింపవచ్చు
సకలజాతులకు మోక్షమొసంగు గుడిఁ గడ
జాతి చొచ్చిన భరించంగవచ్చు
తే॥ గాని కటకట తురక లుత్కటవిలాస
దేవదత్తావకాంగభూషాదులెల్ల
నొలిచి రన్నట్టి దుర్వార్త కోర్వరాదు ॥శ్రీ॥

26 సీ॥ తిరుమంగయాళ్వారు తెరువాటు గొట్టినో
భక్తులకిచ్చితో పాతిపెట్టి
మఱచితివో లేక మయిమర్దనముచేయు
జెట్టుల కిచ్చితో చేరికొలుచు

వారిలోఁ జనవరు లేర్పఱడాలకుఁదీసి
దాఁచిరో బిరుదుపద్యములు చదువు
కొలకు దయచేసితో లంజవెచ్చాప్పన
కమ్ముకొంటివో కలశాబ్ధికన్య
తే॥ కౌఁగిటబిగించినప్పుడో త్రిగా యిసీ భ
రమ్ము లనుచు సడల్చితో సొమ్ము లెవ్వి
దొరకవు గదా మదాంధులౌ తురకలకును ॥శ్రీ॥

27 సీ॥ ఏగులా మొల్చెఁ గోనేరుమధ్య సువిస్ఫు
రణమంటపాగ్రభర్మచ్ఛదంబు
ఏలండి గిలుబాడె నీగోపురద్వార
ణత్పంచలోహఘంటావ్రజంబు
లేముండది హరించె నీయలంకారభా
జనరూప్యదీపికాస్తంభపంక్తి
యేపిశాచము దీసె నీదివ్యగోధామ
భాసితకనకపిప్పలదళంబు
తే॥ అక్కటా యెట్టిలోర్చితి వంతిపురము
చొచ్చి చూరాడి భటకోటి జులుముసేయ
రాచబిడ్డవుగావో విక్రమము లేదో ॥శ్రీ॥

28 సీ॥ పణుకులనిద్రించు పవడంపులతికలఁ
బొట్టిపేపులగుంపు చుట్టుకొనఁగఁ
గటకోగ్రకురువిందకందళంబులఁబడి
పొడికండ లొండొంటఁ బుటములెగయ
సోపానపంక్తిని జొబ్బిల్లు మకరంద
ధారల మెదడు బాంధవముసర్పఁ

దైర్ఘిక లిచ్చిర తలనీలములమీఁదఁ
జంబోతుగర్జంబు చేయవెట్ల

తే॥ అవ్వఘురినుండి యూష్మరక్తాంబుఝురము
ఘుమఘుమధ్వని దిగువకు దుమికెపాఱ
బాఱసీకలఁ జెందుట భరమె నీకు ॥శత్రు॥

29 సీ॥ నీకాయపాదలు క్రొంజెమటమాఁగుడుబొంద
ళాలంటి వ్రాలిన వ్రాలుఁగాని
గందంపుదరులఁ బుల్గమురనెత్తురు పచ్చి
తోళ్లంటి తూలినఁ దూలుఁగాని
పావనతీర్థము ల్వలలఖండపు జిడ్డు
చమురంటి దుమికిన దుముకుఁగాని
మణిశిలామార్గము ల్మస్తిష్కజంబాల
ఝురులంటి జాఱిన జాఱుగాని

తే॥ జీర్ణకర్ణాటలక్ష్మి రక్షింపలేవె
చెండి రౌతులఁ దిర్మలకొండనెత్తు
మెంత గొల్లైన మదినసహ్యించుకొనక ॥శత్రు॥

30 సీ॥ చిల్లుపిల్లుగఁబోల్లుచెండాడునట్లు దం
పుళ్ళుగావించు నంజుళ్లఁబోలి
ఘల్లుఘల్లున జిరాజోళ్ళుడుల్లగఁ బచ్చ
పొళ్లబొమిడికలు కాళ్లఁద్రుళ్ల
నోళ్ళుపచ్చళ్ళుగా భోళ్ళునరక్తము
త్వెల్లువల్గట్ట మీఁగాళ్ళు గోళ్ళు
కేళ్ళుకీళ్ళును గిజగిజగాఁగ గ్రొవ్వఁగ
బెల్లుగాఁ జొచ్చి జొబ్బిల్లుచుండఁ

తే॥ జెండఁగట్టరోరి పేరూరి చెఱువుదాఁక
బోడతలలఁ దురాసాని పుచ్చకాయ
లగుచు బోర్లఁ బడిరి చక్రాగ్రధార ॥శత్రు॥

31 సీ॥ ఏదారినోర్చెద నాదిగర్భేశ్వర
స్వామివి పట్టెమంచంబు లేక
యోజాడ భరియించెదా జన్మసిద్ధమౌ
భోగివి చలువగంబూర లేక
యేభంగినుండెద వింపునింపునఖంప
చహిమాంబుధార మజ్జనము లేక
యెట్లు తాళెదు పుట్టినింటి కిందిరనంపి
పైత్యదేహివి లంజపడుచు లేక
తే॥ ఆటపాటలు లేక వాద్యములు లేక
భోగములు లేక సన్న్యాసిపోల్కి గోచి
కాఁడవై బొక్కసము తురకలకు నిచ్చి ॥శత్రు॥

32 సీ॥ జయజయధ్వని పూలజడిమింటను ప్పొంగఁ
జాతురంగసమేతజాతయుద్ధ
సన్నద్ధసౌస్న్నహాసన్నాహ్యాలీలక
డాని తెక్కజి రాగుటాని నెక్కి
ధేయనితజేమి గద్దించి పెద్దఫిరంగి
కేలఁద్రిప్పుచు లయకాలయవన
కాలాంతకుఁడ కాలకాలుఁడై పటు తెంచి
త్రెంచెఁ బ్రాణములంచు సంచలింపఁ
తే॥ గొండ దిగిపాఱఁ బాశ్చాత్యమండలముల
వెంటఁబడి కొట్టి గోరించి విజయలక్ష్మి.
నేలుకొనరాదె పగఱు గగ్గోలుగాఁగ ॥శత్రు॥

33 సీ॥ అలమేలుమంగఁ బెండ్లాడిననాఁడు నీ
కనురక్తమామయిచ్చిన కటారొ
యనుజుండు దండకావనమందు దైత్యునిఁ
జెండుబెండాడి తెచ్చిన కటారొ
భద్రేభయాన లోపాముద్ర కనుసన్న
మునిశిఖామణి యొసంగినకటారొ
అన్యవర్ణాశితంతన్యమానాఖ్యాతిఁ
దళుకొత్తుమొసలివాదపు కటారొ
తే॥ యేకటారితురుష్కుల కిచ్చితిపుడు
బాకుమొలఁ జెక్కి యిదిమంచిబంటుదనమె
యనినమాటకు నిది మానుబాఘుళంబు ॥శ్రు॥

34 సీ॥ నగరుద్దవడిఁ జొచ్చి నడికొమ్మ భృగుమౌని
ధట్టించి డాకాలఁ దన్నునపుడు
తనరథంబునఁ గట్టె మునికోలఁ గొనికొట్టె
దుర్వాసుఁ డుద్ధతిఁ దోలునపుడు
దండకాటపఁ బదితలలదయ్యపుఱేఁడు
పల్లకీ లెత్తుక వెళ్ళునపుడు
వారితనూజుఁ డుద్వేలబాణాహతిఁ
జిగురుబొట్టునవ్రేలఁ జిమ్మునపుడు
తే॥ మిన్నకుండెద విటువంటిమేధకుఁడవు
ఖలులు సొమ్ములు దోఁచిన మొలకటారి
రెమ్మకొని పోయినను నెదిరింపఁగలవె ॥శ్రు॥

35 సీ॥ దంష్ట్రివై మొనపంటఁ దంటరక్కసిగుండె
నజ్జుగాఁ గొఱికిననాటిదురుసు

నరసింహామూర్తివై కెరలి భోరున దైత్యు
నఖరాళిఁ ద్రుంచిననాఁటిచులుకు
గండగొడ్డంట నుద్దండభూభృత్కాంత
నాశము ల్చెండిననాఁటిచలము
దశకంఠముఖయాతుధానవంశము నామ
నష్టంబు చేసిననాఁటికోప
తే॥ మెక్కడికిఁ బోయె నేఁడు నీ, కేలయింత
శాంతివహియించినాఁడ వోస్వామి చటుల
ఖానుతతిమీఁదఁ జూపవుగాక ధాక ॥శత్రు॥

36 సీ॥ బోనేతుగానిలే భుగభుగాయితసార
భోదారచారుదధ్యోదనములు
జుఱ్ఱుదుగానిలే సొబగుగంబురతావు
లీనుచక్కెరచల్వపానకములు
భక్షింతుగానిలే బహువిధాపూపోప
శోభితంబగు పాయసోత్తమములు
తిందువుగానిలే తేనియల్ జొబ్బిల్లు
సొగసు టుక్కెర వెన్న జున్నుగములు
తే॥ ఎటులు నీతిండి కిఁక సముద్భటవిహారు
లగుచుదయ్యాలవంటి వెయ్యాలురాతు
లంటి నీగుడిఁజొచ్చిచూఱాడునాఁడు ॥శత్రు॥

37 సీ॥ ఘోరవీరక్షత్రకులవినాశకుఁడగు
భార్గవుండతఁడేల బబ్బరించె
గబ్బికోఅకటారికాఁ డగునాదిమ
స్తబ్ధరోముండేల జల్లుగ్రుంకె

యమరజిత్తును గొట్టినట్టి నీదళవాయి
పట్టభద్రుని కేల భయము దోఁచె
వాకిట దయ్యాలవలెఁ గాచికొనియున్న
జయవిజయుల కేల జాడ్యమొదవె
తే॥ వక్రవృత్తిని గోపురద్వారకవాట
హాటకము లొల్చుయవనసంఘాటకముల
బదులుచర్మములొల్చుక చదుపరాదె ॥శ్రీ॥

38 సీ॥ గోరీలె కాని బృందారణ్యవీథుల
దేవపూజార్థితైర్థికులు లేరు
బాకిసారాకుండలే కాని మఠముల
సజలకమండలుచ్ఛటలు లేవు
నీచభాషలె కాని యాచార్యగృహముల
సమధికగ్రంథపాఠములు లేవు
వింతఘోడాసకిలింతలే కాని దే
వళముల నిత్యోత్సవములు లేవు
తే॥ గా సముత్కటగర్వాంధకారపటుప
ఠాణిరౌతులు ఖండతుండములు సేయఁ
జాలవైతివి నీ కేల సాహసంబు ॥శ్రీ॥

39 సీ॥ మోఁకాళ్ల మణుపు దుమ్ములు ధూళిగా శకా
రట్టఘోట్టాణము లెక్కినపుడు
చందనద్రుమశిఖాంచలములో గోమాంస
ఖండచర్మము లెండఁగట్టినపుడు
సవనవరాహపుష్కరిణిలో గవులకం
పడరంగ మిసిమిలా ల్గడుగునపుడు

వైఖానసులయిండ్ల వాకిండ్లఁ జక్కవ
చ్చినమాజుపండువుల్ సేయునపుడు
తే॥ మలసి కలియుగలక్షుమమ్మలకుచాగ్ర
శాటికాగ్రహముకుఁ జేయి సాచునపుడు
కాని కనిపించుకో నీతిగాదు నీకు ॥శత్రు॥

40 సీ॥ మొనసి గుజ్జము పల్లమును రౌతుతోఁగూడ
వ్రేటాఱు తునియగా వ్రేయరాదొ
కినిసి నేజాతుపాకీలకోరికేడె
ములు చక్కఁపడఁగాను మొత్తరాదొ
డాసి బొందళఖుఖండాపిరంగీజోడు
దొనలు తుత్తుమురుగాఁదునుమరాదొ
రేసి బాణావంకిణీసిలెపాగము
స్త్రీదులు చక్కఁగాఁ జెండరాదొ
తే॥ కొండచేసెద వేల యూకోఁచగుండె
తురకదగిడీలఁ జంపుట యరుదె నీకు
రాక్షసాంతకబిరుదధారాళధృతికి ॥శత్రు॥

41 సీ॥ ఆస్తిక్యబుద్ధి నధ్యాహరించితి ధేను
కొద్ధత్యఖండనయోద్ధవనుచు
విశ్వసించితి మహావీరధీరమ్మన్య
చైద్యభేదనకళాశాలి వనుచు
నెనరుంచితిని దశాననధురంధరపలాం
ధఃకంఠలుంఠనోద్భటుఁడ వనుచు
మనసునిల్పితి ఘోరమారీచమాయావి
మాయావిదారణోన్మాని వనుచు

తే॥ బిరుదు లటు వెట్టి కోమటిపిటికి వగుచు
మొలకటా రిచ్చి తురకలం గవియవయితి
బంటు గావేని మును గ త్తిఁబట్టనేల ॥శత్రు॥

42 సీ॥ గాముచందపు నజ్జు గడ్డమువానికా
చక్కనికర్ణాటచంద్రవదన
మకరికోఱలనోటిమార్జాలముఖునకా
రాచిల్కపల్కులరాజకన్య
ఘోరదృష్టులఁ బిడుగులు రాల్చువానికా
గబ్బికోమటిగబ్బిగుబ్బలాఁడి
ప్రళయాగ్నిరీతి మంటలుగ్రక్కువానికా
పచ్చిబంగరువంటిబలిజెకులజ
తే॥ చెండి చెఱవట్టినపు డేమిచెప్ప సతులు
పడినపాటులు గుక్కలుపడవు రోఁత
గాదె యీవార్త మీాసముఖమునఁబలుక ॥శత్రు॥

48 సీ॥ సాధుబాధాకరుల్ చండాలబీజముల్
చండకోపనులు పిశాచముఖులు
బ్రాహ్మణద్రోహులు పతితు లన్యధనాప
హారులు మద్యపానాభిరతులు
గార్దభనన్నిభోత్కంఠులు కర్ణక
ఠోరహుంకారభాషారభటులు
బూచిగడ్డంబులబోడలు గంచుక
గ్రంథులు విడువనికష్టఘణులు
తే॥ తురక లటువంటిదుర్మదాంధులకు మెచ్చి
యిస్త్రివో వెలిచిస్త్రివో వస్తులెల్ల
డెలియ నానతియిమ్ము సందియముదీఱ ॥శత్రు॥

44 సీ॥ వద్దయ్య రత్నాలపెద్దకిరీటంబు
ముదుకుగుల్లాయి పెట్టుదువుగాని
యేలయ్య మొసలివాజాళువాపోగులు
నొకపాటితమ్మెట లుంతుగాని
మానుమయ్య యనర్ఘమౌక్తికహారముల్
వనమాలపేరులు వైతుగాని
తగదయ్య చికిలినిద్దాకుందనపుదట్టి
గోఁచిగోనము చేసి కొందుగాని

తే॥ చేతులుంగనికూనవై నీటుపెట్టి
దేమిటికి సొమ్ము గల్గిన నెమ్మె సేయ
రాదె మీఁదటఁ దురకలు గ్రమ్ముకొనఁగ ॥శత్రు॥

45 సీ॥ డాలైనమణికిరీటము పెట్టుకొంటివి
బిరుదుగల్గిన దొరబిడ్డవలెనె
మేలైనసింగాణి గేలఁ బూనితివి లో
కములోన దొడ్డవిల్కానివలెనె
తళుకైనవజ్రాంగి ధరియించుకొంటివి
ధీరతగల దునేదారివలెనె
మురువుగా నొకబాకు మొలఁ జెక్కుకొంటివి
ఘనత కెక్కినపోటుకానివలెనె

తే॥ యింపు మీఱంగ సొగసు వహించినాఁడ
గెల్లుకొన్నను లేదు నీవల్ల యింత
శూరధర్మంబు నీపనఁ జూచినాను ॥శత్రు॥

46 సీ॥ మలలపై పెద్దహోబలము సింగారెడ్డి
మంగళగిరికోట మలయరెడ్డి

పొలుపొందుమారకాపురము చెన్నారెడ్డి
రంజిల్లునుదయాద్రి రామిరెడ్డి
వెలయుతిర్వాళూరు వీరరాఘవరెడ్డి
వన్నెవాసుల కంచివరదరెడ్డి
సీటు కెక్కినగండికోట మాధవరెడ్డి
తగుతాడిపర్తి చింతాలరెడ్డి
తే॥ నేయుకాఁపుదనంబు చూచినను నీకుఁ
గోర్కిపుట్టెనె దిరుమలకొండరెడ్డి
మగతనము మాని కాఁపైన నగవుగాదె ॥శత్రు॥

47 సీ॥ వలుపును మోఁకును బగ్గంబు మునికోల
కాఁడియు మేఁడియుఁ గఱ్ఱుఁగలప
యేమియు లేక యే రెద్దు గల్గినకాళ
హస్తీశునకు నెక్కు డైనయట్టి
పసిగాఁపు నంచు నబాబుచే రెడ్డిత
నానకు విడెమందినావు నీవు
బలభద్రమూర్తివై హలము పూనినమాత్ర
పై రెట్లు పండును పన్ను వెట్ట
తే॥ కున్నఁ బోనీరు తురకలు నిన్నుఁ బట్టి
కట్టివేసేరు చాలించు కాఁపుదనము
కటికి బంట్రౌతు కిది యపఖ్యాతిగాదె ॥శత్రు॥

48 సీ॥ ఏకామ్రనాథుండు లోకభీకరమైన
హాలహాలము గ్రోలి సోలినాఁడు
కాళహస్తీశుండు కప్పెరఁగొని బిచ్చ
మెత్తుకో నింటింటి కేఁగినాఁడు

అలచిదంబరుఁడు దిగంబరవేషము
పూని యదృశ్యమై పోయినాఁడు
భ్రమరాంబికాభర్త భస్మాసురున కుల్కి
పంచబంగాళమై పాఱినాఁడు
తే॥ వీరు నీకూర్మిభటులైన వీరవరులు
కోపుదప్పిరి నీవును నోపలేవు
చివ్వ కెవ్వార లిఁక మొనసేయువారు ॥శత్రు॥

49 సీ॥ మామిడిక్రింది సోమరిపోతు శ్రీభాష్య
కారుల కేలముష్కరుల గొడవ
అలుమేలుమంగసొమ్ములపెట్టియలుకాచు
కొనియుండు టేచాలు హనుమనికిని
తీవిని బంకమంటిని విరు ల్నవరించి
తిరుగాటికరిగెను గురువనంబి
చెంచుమిటారితోఁ బంచబాణక్రీడ
జెలఁగుచున్నాఁడు నృసింహమూర్తి
తే॥ నీకు నిట కోప మింతయు లేకపోయె
బోయెఁగాకేమి తొండమాన్భూమిపాలుఁ
డున్న నంతకుఁ దురకల మన్నిగొనఁడె ॥శత్రు॥

50 సీ॥ ఆలవట్టంబు లాందోళికల్ డోలిక
ల్గొడుగులు పడగ లెక్కడికిఁబోయె
బంగారుభేరి యేపాపాత్ముఁడు హరించె
నచ్యుతకృష్ణదా గండొసంగు
రత్నహారమ్ము ఘోరా దింక మావుల
మలకుఁదోలించుము మట్టుపెట్టి

పిండిఁగొట్టెదుఱోద లుఱిగ ల్పదిలము
కొప్పెర శోధింపఁగూడదిపుడు
తే॥ ఞాళ్లకాలువదాఁటి పొంగళ్ల పైట
నిలిచి తురకలదండు నిర్ణిద్రమగుచుఁ
గొండగుహాలు ప్రతిధ్వని గ్రుమ్మరింప ॥శత్రు॥

51 సీ॥ కలఁగిమున్నీటిలోపల సుడివడితివో
నజ్జు నజ్జైతివో నగముక్రింద
నిలుకుపట్టెనో మహీతలభారమున మెడ
పుల్లసిల్లితొ దైత్యు గోళ్లఁ జించి
కాలిచేరులు గొంటివో లోకము ల్గొల్చి
మరులు పుట్టించెనో మాతృహత్య
యాలికై వగచి పైత్యము తల కెక్కెనో
మద్యపానమున మైమఱచినావొ
తే॥ మానువలెఁ బల్కవేమయ్య మావునెక్క
దాడిచని మొత్తరాదె ప్రోద్దామభీమ
యవనభటకోటి చక్కఁజాపైన దనుక ॥శత్రు॥

52 సీ॥ కటకేంద్రుకూఁతురికౌఁగిటిలోఁ జిక్కఁ
జెళ్లపిళ్లస్వామిచేతఁగాదు
కృష్ణమాచార్యసంకీర్తనంబులఁ జొక్క
సింహాద్రియప్పయచేతఁగాదు
కవ్వంపుఁగొండసంఘర్షణోద్ధతి దక్క
శ్రీకూర్మనాథునిచేతఁగాదు
సాంఖ్యతొండనిఱాలజడికెంతయునుస్రుక్కఁ
జెన్నమల్లేశునిచేతఁగాదు

తే॥ పవనజవననిరాఘాటయవనఘోట
హరణజయధాటి మీచేత నౌన మేటి
వాదు వోకసన్న జూడు మేలా పరాకు ॥శత్రు॥

53 సీ॥ పాపవినాశంబు పంకసంకర మయ్యె
నాకాశగంగ మి న్నంటికొనియె
బొక్కఁ జొచ్చె భుజంగపుంగవుతీర్థంబు
తుంబురుకోనతీర్థంబు గలఁగె
గాలవతీర్థంబు కీలాలములు గ్రక్కెఁ
జక్రతీర్థము కొండచఱిని దుమికె
పాండవతీర్థంబు భంగసంగతమయ్యెఁ
గోగర్భతీర్థంబు కుంటువడియె
తే॥ గడమతీర్థంబు లెల్లను గలఁగె నిపుడు
తురకనరకలు స్వామిపుష్కరిణిఁ ద్రచ్చి
జలగడుగువేళ నీకు రోషంబు లేదె ॥శత్రు॥

54 సీ॥ ఎలమి నల్లాశబ్దములు పఠింపఁగ లేరు
చెవిపట్టుగ సలాము సేయలేరు
కంఖాణకోటికిఁ గవణ మెత్తఁగలేరు
మొనసి జీరామూట మోవలేరు
కమ్మబిరంగికాగంధ మానగలేరు
పరవధూటుల బాధపఱుపలేరు
కడు నసహ్యం బైనగంజాయి దినలేరు
హాలారసంబు బి ట్టానలేరు
తే॥ ఎట్లు తురకలఁ గొల్చి సహింప నేర్తు
రాంధ్రదేశాధిపతులు నీయంత రసిక
శేఖరునిఁ గొల్చువారి రక్షింప వలదె ॥శత్రు॥

55 సీ॥ నేలటూరి గ్రావనిర్ఘాతపాతంబు
తాళ్ల పాకాబ్ధిమంథానధరము
మనుగ్రోరిపవనభుక్ప్రసన్నగాంతకతుండ
మూటుకూరిహాలాహలోగ్రమూర్తి
ఓరముపాటికంఠీరవశరభంబు
పెనుబాలపేటకృపీటజాత
కందంబు కోడూరి కందళకోలంబు
మన్నేటిగంధసామజమృగేంద్ర

తే॥ మగుచుఁగురువయి మామిడూ రాక్రమించి
....
.... ॥శత్రు॥

56 సీ॥ సైంహికేయునిక్రొవ్వుచవులానినందునఁ
గడు నజీర్ణము చెంది కదలలేదొ
బాపని దఱిమి పాపము గట్టుకొంటిఁగా
మొక్కాలం బని వెక్కముందు డెలదొ
బాణాసురుసహస్రబాహుదండశ్రేణిఁ
జెండి మొక్కలువోయి సిగ్గుపడెనొ
గజరాజుప్రాణరక్షణముచేసినయట్టి
యాత్రపాటునఁ గంప మలమికొనెనొ

తే॥ కాక రాకాసిమిత్రిచక్రము తురుష్క
చక్రము హరించు టే పెచ్చు స్వామి కేల
వూనినప్పుడె కరకరి పూనవలదె ॥శత్రు॥

57 సీ॥ చెనసి పౌరుష మేమిసేతురోయని దిస్స
మొలవేల్పు సాధ్వసమ్మున మునింగెఁ

దనుఁబెకలింతురోయని మడికాసుగు
బ్బలిగాన దక్షిణాచలము జడిసెఁ
జెఱవట్టుకొనఁ దలంతురోయంచుఁ గనకాద్రి
దుర్గామహాదేవి తొట్రుపడియెఁ
గంఖాణములగత్తుకం పోర్వరాదంచు
ఘూర్ణిల్లుచుండెను గుజ్జువేల్పు
తే॥ గోలకొండతురుష్కులు కాళహస్తి
నాక్రమించినతఱి నుగ్రునంతవాఁడు
వాకిటను గోడపెట్టుక వణఁకె నేమొ ॥శత్రు॥

58 సీ॥ లొట్టిముచ్చులకుఁ గేల్మోగిచిరి బ్రాహ్మణు
లర్చావతారంబు లడవిఁ గలసెఁ
దగువషట్స్వాహాస్వధాశబ్దములు దుల్లె
మంత్రతంత్రముల సామర్థ్య ముడిగె
సకలవర్ణాశ్రమాచారము ల్చెడిపోయె
మగనాంధ్రుఁ దురకలదిగుళ్ళు లడఁచె
గుఱ్ఱంపుగత్తున ఘూర్ణిల్లెఁ జెఱువులు
గుగ్గిళ్ల కంపున గుళ్లుపగిలె
తే॥ గాఢ రూఢసంరంభణోత్కంఠ దళిత
పశ్చిమద్వారులై గంటెభాగవతులు
పగిలి పాఱఁగఁజొచ్చిరి పలుదెసలకు ॥శత్రు॥

59 సీ॥ అలమేలుమంగతో జలకేళి సవరింప
క్షీరాంబునిధికి వేంచేసినావా
సొలవక వడ్డికాసులదండుకొనుతలం
పున గోలకొండకుఁ బోయినావా

పద్మసంజాతహృత్పద్మగంధముల మ
త్తిలి తేఁటిచందాన సోఁకినావొ
మొనఁబొమ్మ గాఁడి వీపునవెళ్లఁ బుడమి పె
న్మఱ్ఱివపాలిండ్లఁ జిక్కినావొ
తే॥ కాక భువనైకవీరపుంగవుఁడ వయ్యు
నిట్లుపేక్షింతురే జగదేకభయద
ముక్కరతురుష్కదుష్టసమూహములను ॥శత్రు॥

60 సీ॥ కుంభకర్ణాదిరక్షోభటావళులఁ జెం
డాడినబలిమి యెందణఁగిపోయె
మాల్యవన్మాలిసుమాల్యాదిదైత్యులఁ
దూలించుబలిమి యేమూల కరిగె
శకటతృణావర్తబకధేనుకాదులఁ
జీరినశౌర్య మేయూరి కుటికె
మధుకైటభాదిదుర్మార్గవర్గులతల
ల్గొట్టినధాక యేగొంది డాఁగె
తే॥ నేఁడుగా కిఁక నెన్నఁడు నీప్రచండ
భండనోద్దండదోర్దండపాటవంబు
చెండవద్దా తురుష్కులకండ లురల ॥శత్రు॥

61 సీ॥ అంబుధిదరి సైకతంబున గ్రుంకిపో
యెను సేతుబంధరామేశ్వరుండు
కడు ఫలాహారియై జడ లల్లుకొని తపో
వృత్తిఁ గైకొనె జంబుకేశ్వరుండు
భస్మాసురోద్దండపటుబాహుశక్తిక
దృశ్యుఁడయ్యెఁ జిదంబరేశ్వరుండు

భీకరాటవులలో నేకాంతవృత్తితో
నడఁగియుండెను మల్లికార్జునుండు
తే॥ మధురచొక్కయ్య భోగము ల్మరగినాఁడు
రంగనాధుండు నిద్రించె రాత్రిపవలు
కొండ దిగి రావు తురకలఁ జెండలేవె ॥శత్రు॥

6 సీ॥ బలువిడి బిడ్డలఁ బాఱవైచినవారు
మగలను నెడబాసి పోగులువారు
పొదలు కొప్పులు వీడి పొదలుదూఱెడివారు
తొడవులు వడిపోయి యడలువారు
త్రొక్కు త్రొక్కుళ్ల దుందుడుకు చెందినవారు
దిక్కు మొగంబయి తెరలువారు
చుట్టాలఁ గానక కొట్టుమిట్టాడువా
రద్రిగహ్వరముల కరుగువారు
తే॥ నగుచుఁదొరుష్కధాటిఘోట్టారభటికి
వలసవెళ్లిరి యభిమానవతులు మొదల
వినఁగదే యాఁడుమొఱ విన్నఘనుఁడ వీవు ॥శత్రు॥

63 సీ॥ గగనాంబుజం బయ్యె నగ రనియెడుపేరు
బా దనునామంబువార్తకెక్కె
గొడ్రాలు చూ లయ్యెఁ గోవెలపేరు మ
సీ దనుపల్కు ప్రసిద్ధమయ్యె
లంజెమం దయ్యెఁ గేళాకూళిపేరు తు
ఖ్ఖా ననుమాట విఖ్యాత మయ్యెఁ.
గుండేటికొ మ్మయ్యెఁ గుజ్జుముపేరు ఘో
డాయనుసంజ్ఞ వాలాయమయ్యె

తే॥ ఆంధ్రభూమి తురక్కలమయ మయినయట్టి
కారణంబున దేవరవార లిపుడు
వింటిరో లేదొ వీనులవిందుగాఁగ ॥శత్రు॥

64 సీ॥ అజగరాసురజఠరాభీలఖురళికా
మసృణ రక్తపుబొట్టుమంటఁ బొరలి
భీకరకువలయాపీడోగ్ర భద్రదం
తావళం బనెడుగోతాము ద్రొబ్బి
చాణూరముష్టికాశ్చర్య కృద్దీర్ఘని
ఘాతమస్తకపుసంగడము లెత్తి
రాణించు పెక్కువిన్నాణము ల్మెఱయుజాం
బవ దుత్కటంపు గంబానఁ బెనఁగి

తే॥ కలహ మెచ్చోటఁ గలదంచు గాసె వేసి
కొని సమాయించుజగజెట్టి వనఁగఁ బరగు
నీవు ప్రతిమల్లుర హరించు టేమిదొడ్డు ॥శత్రు॥

65 సీ॥ పల్లికొండస్వామి పద్మనాభుండు య
థోక్తకారియుఁ దిర్వళూరివీర
రాఘవదేవుఁడు రంగనాథుఁడు వట
పత్త్రశాయియు శార్ఙ్గపాణి మొదలు
గాఁగలదేవళ్లు కనుగూర్కు మీాయన్న
తిల్లగోవిందుని తెఱఁగుఁజూచి
తాము నుబవళించి రేమని తెల్పుదు
భండనమ్మున నుల్కి పండఁబడిన

తే॥ కపటనిద్రానుభవుల చేఁ గార్య మగునె
వారికొండాట చాలించి వచ్చినాఁడ
దాడివెట్టు తురుష్కుల దండుమీాఁద ॥శత్రు॥

66 సీ॥ కర్తారుమంత్రసంగతి నెట్లు పఠియింతు
గాయత్రి గగ్గులకాఁడు చేసి
మకిలికజ్జాలనేమకము నెట్లు భరింతు
బాజునోటికి వక్కబ్రద్దలేక
యకట లలాటశూన్యము పాప మెట్లు మా
నగ నేర్తు నుదుటను నామమిడక
నిను జగజ్జనకుని వినుతిసేయుటమాని
పెనుగొండబాబు నేమని భజింతు
తే॥ నేమిరా నామొఱాలింప వించుకైన
రాతికైనను దయరాదె రామరామ
యెంత దయలేని తండ్రివి కృష్ణకృష్ణ ॥శత్రు॥

67 సీ॥ ఓర్తువా ధేనుల కుటికి గొంతులు గోయ
నావులఁ గాచినయయ్యవీవు
తాళుదువా వధూత్కారములఁజెఱవట్ట
ద్రౌపదిఁ గాచినతండ్రి వీవు
సైతువా బ్రాహ్మణజనుల నిర్బంధింప
విప్రులఁగాచిన విభుఁడ వీవు
ధరియింతువా గ్రామదైవాల ఖండింప
సురలఁ గాచినదయాపరుఁడ వీవు
తే॥ అకట ప్రత్యక్షసిద్ధాంతులై యశాస్త్ర
కలన వర్తించుతురకలఁ గెలువరాదె
నీవు శాస్త్రపరిజ్ఞాననిపుణమతివి ॥శత్రు॥

68 సీ॥ అబ్ధిలో మిట్టిమీఁ దైపుటం బెగసిన
గట్టుక్రిందటఁ జలపట్టియున్న

ఘుర్ఘురించుచు వాఁడికోఱలు నూఱిన
సిప్పులు గ్రక్కుచు నుప్పతిలిన
నిష్ఠతో మింటికి నేలకుఁ బెరిగినఁ
జలమూని ప్రజ్ఞలు పలుకుకొనిన
గొప్పసి ల్లెక్కుడుగాని విజృంభించినఁ
జిచ్చైనఁ గాని ఢాకఁబుచ్చుకొనినఁ
తే॥ జికిలివాలమ్ముగతి నెద ల్చింతు ననినఁ
గలుగుదురె నీకు గుట్టుపుఁగలికిరొత్తు
లైన వెఱతురుగాని పఠానిభటులు ॥శత్రు॥

69 సీ॥ కామాక్షిముక్కు చెక్కులువోయె నని సిద్ధ
లింగఁడు విడిచెఁ గళేబరంబు
కావేటిరంగఁడు కడపవెళ్లఁ డనంత
పద్మనాభుఁడు పరిభ్రమణ మందె
అష్టమహాసిద్ధు లడవులపాలైరి
చెన్నకేశస్వామి పెన్నఁగ్రుంకెఁ
గుక్కతేజిదువాళిఁ గొని భైరవుఁడుపాఱె
గొండగోపాలుఁడు గుహలఁ దూఱె
తే॥ సిద్ధవటము తురుష్కులు చెందునప్పు
డొంటి మిట్టరఘూద్వహుఁ డొకఁడు నిలిచె
రాచపోల్లెలగల్గు ధరాతలమున ॥శత్రు॥

70 సీ॥ యవనాధమునకు మున్నాజిలో వెన్నిచ్చి
పఱవెత్తె రాజగోపాలమూర్తి
బొడ్డుమాణిక్యంబు పోవునో యని కంచి
వరదప్ప భయమున వణఁకసాగెఁ

జిఱుతకూఁకటివాఁడు చెంగల్వరాయఁడు
ఘటికాచలస్వామి గట్టుదిగఁడు
భూమిక్రిందట నీగె శ్రీముష్ణదేవుఁడు
తిరుకోవళూరయ్య విఱిగిపోయెఁ
తే॥ జండవిజయాపురీమహోద్దండమనుజ
రాక్షసబలంబు దాక్షిణాత్యక్షితీంద్ర
భూము లుక్కలంబుగ మ్రింగఁ బూనినపుడు ॥శత్రు॥

71 సీ॥ కపిలేశ్వరుం డేల కరకరి చూపఁడో
మసకలు గొనఁబోలు నొసలికన్ను
గోపాలుఁ డేల పైకొని విజృంభింపఁడో
సుడిపడెఁ గాఁబోలుఁ జుట్టుఁగత్తి
రఘువీరుఁడేల విక్రమశక్తిఁ బూనఁడో
పిడితప్పెఁ గాఁబోలుఁ బెద్దవిల్లు
సంజీవపతి యేల శౌర్యంబు నెఱపఁడో
ముదిసి పోవఁగఁబోలు ముసలితోఁక
తే॥ నిర్ణరోధనిరాఘాటనిరుపమాన
నిస్సహాయభవద్భుజోన్నిద్రధాటి
పాటిలేదయ్యెనె తురుష్కకోటి గవయ శ॥త్రు।

72 సీ॥ వృషభాచలఖ్యాతి విలసిల్లు నీకొండ
పరిపంథితృణములఁ బాపుకొనదె
గరుడాచలస్ఫూర్తి గనుపట్టు నీకొండ
యరిభుజంగములబిట్టడఁచుకొనదె
శేషశైలనిరూఢిఁ జెలువొందు నీకొండ
విజయనిక్షేపము ల్వైజరు టరుదె

యంజనాగిరిలీల హావణించు నీకొండ
విమతులప్రాణముల్ గమిచికొనదె
తే॥ యిట్టు బలుకొండ దుర్గమై యెసగుచుండ
చండతౌరుష్కమండలిఁ జెండరాదె
యెంతమాత్రము నీధాటి కెదురుగలదె ॥శత్రు॥

73 సీ॥ మంథానశైలనిర్మథ్యమానాబ్ధిని
ర్ఘోషసంరంభంబుఁ గుంటుపఱిచి
ప్రళయవేలావినిర్భరధరాచకితది
గ్గజబృంహితములఁ జీకాకుపఱిచి
యమృతాపహరణసంభ్రమగరుత్మద్గరు
జ్ఝంక్రియాహంకృతుల్ చౌకపఱిచి
జాలంధరేశభంజనకంఠ బిలగిల
ద్ఘీంకారకలనంబు గ్రిందుపఱిచి
తే॥ వఱలు భవదీయముఖగంధవాహపూర్య
మాణదరగర్భదళనబంభంనినాద
గరిమ తురకల గుండెలు గలఁచు టరుదె ॥శత్రు॥

74 సీ॥ పానకం బౌననే పట్టె మామంగళ
గిరి సామి కూటిట తెలిపిలేదు
లచ్చితోఁ దచ్చన ముచ్చటాడనె పట్టెఁ
దఱిగా దహోబలాధ్యక్షహరికి
మీటి ప్రసాదంబు లారగింపనె పట్టె
నూహ చాలదు పురుషోత్తమునకు
నాత్మయోగానందుఁ డగుచునుండనె పట్టె
ధర్మపురీగుహాస్థానపతికి

తే॥ వారు మజ్జాతిఁ జేసికొన్నారు మున్నె
తురకదేశాన దాక్షిణాత్యుఁడవుగాన
నొంటిగాఁడవు నీ వెట్లు లోర్వఁగలవు ॥శత్రు॥

75 సీ॥ శ్రాంతిఁ జెందితివేమొ చక్రతీర్థాది క
ల్లోలినీజలకేళిఁ దేలియాడి
యలసితి వేమొ యనంతయాళ్వార్ల స
మ్యక్కటాకమునకు మట్టిమోసి
యోపలే వైతివేమో మహాబ్రహ్మోత్స
వారామసీమావిహారవృత్తి
శ్రమముఁ జెందితివేమొ జనులు కశ్రాంతంబు
గరుడగంబముచెంత వరములిచ్చి

తే॥ కాక లేకున్నఁ దిరుపతిదాఁక ధాక
చూపి దాడిదుష్ప్లేచ్ఛులఁ జూచి యేచి
యెదురు నడవక యుందువె యింతతడవు ॥శత్రు॥

76 సీ॥ కావలిగ్రామనిర్ఘాతపాతమ్ము గం
డవరావనీరుట్కుఠారధార
కోవూరితృణకణదావపావకకేళి
దువ్వూరిమశకోగ్రధూమరేఖ
నెల్లూరిమదవదనేకపోద్భటసింహ
పాలూరిపట్టనప్రళయవార్ధి
పెళ్లకూరిలతాభిలదాత్రికోటి
రావూరిహరిణాంకరాహుదంష్ట్రి

తే॥ యై ప్రతిగ్రామున కభివ్యాప్తిఁజెంది
భూతసంక్షయయావనోద్భూతధాటి
ఘోటికోద్ధూతధూళి దిక్కోటిఁబొదివె ॥శత్రు॥

77 సీ॥ అబిసిహాఱుమ [illegible]య్యెఁగా వివిధపు
ణ్యాగణ్యదివ్యదేవాలయములు
లష్కరీకరిఘటాలానంబు లయ్యెఁగా
మానితకేళికోద్యానతరులు
సరదారువిశ్రమస్థానంబు లయ్యెఁగా
సద్ద్విజశ్రేణిపూజాగృహములు
కాసరీమూత్రసంకలితంబు లయ్యెఁగా
యతిపవిత్రాంబుపద్మాకరములు
తే॥ కటకటా యెట్లు లోర్చు నుత్కటకఠోర
వీరసురధాణయబ్దులోగ్రారభట్య
పాకధాటికి నెల్లూరిపట్టనంబు ॥శత్రు॥

78 సీ॥ తరలాక్షిబిరుదండె తాటంపు గాదుగా
పడదీసికొను జేరుబందువాటు
సకియపిబ్బెపుగుబ్బచనుపోటు గాదుగా
గొప్ప నేజాగుబ్బకుప్పెపోటు
వలకారిగుమ్మచెక్కిలినొక్కు గాదుగా
జిఱికొట్టుగుల్లాపుతఱటు వ్రేటు
మొలకముద్దియపంటిమొనగంటి గాదుగా
మాఱుబాసగరీబునోరుకాటు
తే॥ కటకటా యెట్లు ధరియింపఁగాఁ దరంబు
మెఱయుకర్ణాటరసికశేఖరుల కింత
సేగివచ్చిన నీవు రక్షింపకున్న ॥శత్రు॥

79 సీ॥ కోలాహలంబుగాఁ గొండఁజుట్టుక నిన్ను
దుష్టితే నీమొన లడ్డుపడునె

హొఱుముత్తుగా వచ్చి కెరలి నీచేకత్తి
తీసికొన్నను నీకు దిక్కుగలదె
నెగడి యుద్ఘాటించి నీసొమ్ము దోఁచుకోఁ
జేరితే నినుఁ గాచువారు గలరె
ఢాకతో గుడిఁజొచ్చి డాసి నీబిల మెల్లఁ
జెక్కితే నీమొఱ యెక్కఁగలదె
తే॥ యయ్యయో స్వామి దాక్షిణాత్యార్తజనము
నీకటాక్షంబు లేకున్న నిర్వహింప
గలదె నానాటిమ్లేచ్ఛబాధలకు నొచ్చి ॥శత్రు॥

80 సీ॥ రేపల్లెలోఁ జాల రేవగల్ వెన్నలు
దొంగిలి మ్రింగినదుండగంబు
మగనాండ్రనక గొల్ల మగువలసిగ్గులు
కొల్లలాడినయట్టికోడిగంబు
జనయిత్రిచందానఁ జన్నియవచ్చిన
పూతనఁ జంపినపాతకంబు
నన్నచే ముసలిగా యనక నాఁగటికొయ్య
మోవఁజేసినకండకావరంబు
తే॥ మఱవినాఁడనే నీతొంటిమర్మ మెల్ల
నేకి కాపుల కిచ్చెదఁ గాక యేల
మోవనిత్తును తురకలమొత్తకున్న ॥శత్రు॥

81 సీ॥ దశమియేకాదశిద్వాదసుల్ పడిపోయెఁ
గడు రజాపండువుల్ ఘనత కెక్కెఁ
విష్ణుశివస్థాన విభవముల్ చెడిపోయె
బాబయ్య కానుకల్ ప్రబల మాయె

కమనీయగురుపీఠకంబు లుత్సారించె
నిలఁ బక్షిర్లకుఁ బ్రజ్ఞ లినుమడించె
వేదశాస్త్రాదిసద్విద్యలు కలవయ్యె
మహి మల్లశాస్త్రము ల్మహిమహెచ్చె
తే॥ నకటకలికాలకల్మషహరపిశేష
శేషశయనేంద్రపండితశేషభాష
తురకలకు నిచ్చితివా నీదుదోర్బలంబు ॥శత్రు॥

82 సీ॥ త్రుప్పువట్టెనో మహాద్భుతభీకరగ్రాహ
కంఠలుంఠనచక్రకఠినధార
చికిలిపోయెనో పూర్వదేవ జీవవినాశి
భండనోద్ధతగదాదండపటిమ
దారిదప్పెనో మహోదారకైటభమూర్ధ
దళననిర్ఘాతనందకకృపాణి
పేఁటెత్తెనో నిరాఘాటదుర్మార్గఖే
లనశార్ఙ్గపటుధనుర్లస్తకంబు
తే॥ కొట్టి గోరించరాదె రక్షోభటాళి
కరణి దండెత్తు రణదళఖానుదళము
చక్కుచక్కులు గాఁగఁ దత్సాధనములు ॥శత్రు॥

83 సీ॥ అంబుచరక్రోడహరికుబ్జరామత్ర
యాంగజజిత్తురంగాధిరోహ
కాకృతుల్గలనీవు తోఁకచే పీపుచేఁ
బంటిచే గోటిచేఁ బదముచేఁ గు
ఠారంబుచేఁ బ్రకాండంబుచే హలముచేఁ
బరిరంభణముచేఁ గృపాణిచేత

చిమ్మి యెత్తి నళించి చించి క్రుంగఁగఁద్రొక్కి
చెక్కి తూఁటిడి దున్ని నొక్కి వ్రేసి
తే॥ కోవు రని యార్చుకున్న గగ్గోలుగాఁగ
కొండ పెకలింపక పురంబు కొల్లగొనక
నిన్ను గెలువకపోదు రే నెఱవజీర్లు ॥శత్రు॥

84 సీ॥ చెండసాఁగిరిగదా శ్రీవైష్ణవులఁ బట్టి
పిల్లవట్రువజుట్లు ముళ్లు వేసి
మొత్తసాఁగిరిగదా ములికినాటయ్యల
పిఱ్ఱలమీఁదనే కఱ్ఱలెత్తి
కొట్టసాఁగిరిగదా గొడ్లవేటిమహాగ్ర
హారభూసురకోటి నంటఁగట్టి
తిట్టసాఁగిరిగదా తెరిమాకిచోదంచు
పాటించి ద్రావిడప్రజల నెల్ల
తే॥ యెంతపాపంబు జనుల నింతింతలైన
వెతలఁ బెట్టంగ నొక్కింత వెఱపు లేక
యడఁగియున్నావు బిలమందె వెడలిరాక ॥శత్రు॥

85 సీ॥ శ్రీహరి ననుకోకు చెంగేరు దక్కిఙల్
అదరక మృత్యుజాహల్లి ననుము
పెరుమాళ్ల ననుకోకు తురకలు మొత్తేరు
పేర్మి ఖోదా పేరు పెట్టుకొనుము
విష్ణుండ ననుకోకు వేసేరు పారసీల్
కర్తారుపేరు వేగమ వహించు
కృష్ణుండ ననుకోకు గెంటేరు దానకీల్
పూను బాబయ్యపేరైనఁగాని

తే॥ దేవ నీసొమ్ము గట్టిగాఁ దిన్నకవిని
గానఁజెప్పితి నీకనాకుఁ గడమ లేదు
బెదర కటుచూచి మున్నె తప్పించుకొనుము ॥శత్రు॥

86 సీ॥ వహిఁజేప వై యున్న వడి మ్రింగఁజూచేరు
తాఁబేటివై యున్నఁ దప్పదటులు
తగ మృగేంద్రుఁడ వైన దెగఁబడవేసేరు
బాపడవై యున్న బ్రదుకనీరు
మడకమోసరి వైన విడువక దున్నేరు
రాజవై నను నీకుఁ దేజునీరు
వగ దిగంబరివైన నగడుసేయకపోరు
గుజ్జువు వైన నెక్కోకపోరు
తే॥ ఇన్ని చాలించి పందివై యున్న నిన్నుఁ
జేతముట్టరు దగ్గఱఁ జేరవెఱతు
రెండు కీఁకఁ బంద వగుదువో పంది వగుదో ॥శత్రు॥

87 సీ॥ కరి కొల్న మొసలికర్కర కుల్కి చేమొఱ్ఱ
మొఱ్ఱో మొఱ్ఱో యాదిమూల మెవఁడు
వాఁడు నన్నేలెడివాఁడు వానికి జోహా
రంచుఁ బల్కెడి మొఱ యాలకించి
తాఁగాను నేఁగాను దనపట్టితోఁడు పాఁ
పనియాన చెడ్డవట్టనుచు బ్రహ్మ
రుద్రాదు లుండ నారులపాలితండ్రివి
పరతంత్రుఁడవు పరాత్పరుఁడ వివు
తే॥ గాన విడరాని రమ నట్టె కౌఁగలింత
యును విడిచి గున్కుపర్వెత్తు కొనుచు వచ్చి
కాచితివి యంచు మది నిన్ను గణుతిసేతు ॥శత్రు॥

88 సీ॥ మొండిగంజాతిండిలండిపోతులమీఁదఁ
గవితఁజెప్పఁడు గజాగాడిగాని
పచ్చినెత్తురుద్రావు పాశ్చాత్యులను నమ్మి
కొలువఁడు జోగుల కొడుకు గాని
తఱచుగా గోవుల తలఁద్రోయుద్రోహుల
యొద్దఁబోడందెద్దు మొద్దుగాని
పరమసాధ్వులఁజెఱల్వట్టుగులాముల
కిడఁడు నేస్తము తొత్తుకొడుకుగాని
తే॥ రసికులై మించినట్టి కర్ణాటకంబు
మనుజు లెట్లు చరింతు రీమాఱుబాస
ముండకొడుకుల నమ్మి యేమో గదయ్య ॥శత్రు॥

89 సీ॥ చక్రహస్తుఁడనను విక్రమంబే కాని
పట్టితురుష్కులఁ గొట్టలేవు
లచ్చి యిల్లాలనులావణ్యమే కాని
వడ్డికా సొక్కటి వదలలేవు
మేటిదేవుం డనుమాట మాత్రమెకాని
వేయాఱు లర్థుల కీయలేవు
కనకాంబరుండనే ఘనతమాత్రమె కాని
సాపాటు చేరుళ్లసాద మయ్యె
తే॥ తోమసీయావు పళ్లెము ల్దొడ్డదొరవు
ఇట్లుగడియించి తురకల కీయఁదలఁచి
యున్న నిను నమ్ముదురె భక్తు లుర్విలోన ॥శత్రు॥

90 సీ॥ కోటవెట్టించుకో కొండచుట్టును నీవు
కానికప్పైకంబు కర్చుచేసి

కోత్తళంబులు గట్టి కొన్నిరూకలు పెట్టి
హెచ్చుపిరంగీల నెత్తికట్టి
పైదండుగా నంపు పదివేలక్రోఁతుల
నెలుఁగుగోడ్లను బంపు మెక్కకుండ
కొంతగుఱ్ఱముగూర్చి కోనేరిదఱి నుంచు
రాణువ నుంచుకో నాణెమెఱిఁగి
తే॥ లోభివై కూర్చుకొన్నట్టిరొక్క మెల్ల
హీనమతులకుఁ గానుక లీయవలదు
ఆప్తుఁ డగునాదుమన విదేయాలకింపు ॥శత్రు॥

91 సీ॥ సురనదికంటె మీసరమైనయోగ్యత
హురుముంజిమణికంటె మెఱయుప్రియము
గంబూరకంటె వెగ్గలమౌ గుబాళింపు
పన్నీరుకంటె నుప్పతిలుచలువ
తఱివెన్నకంటె చిత్రమైనమార్దవ
మపరంజికంటె హెచ్చైనతళుకు
చీనిచక్కెరకంటెఁ జెలఁగుమాధుర్యంబు
పద్మినికంటెఁ జొప్పడినయొప్పు
తే॥ గల భవన్నామనిగమాంతగంధలహరిఁ
జికిలిచేసిన మజ్జిహ్వచేత నరుల
నెంచకుంటి నిందాఁక నింకేమిసేతు ॥శత్రు॥

92 సీ॥ ఘనుఁడు కావేటిరంగని యారగింపును
గంచిలో వరదప్ప గరుడసేవ
పెనుగొండరామభద్రునివైభవస్ఫూర్తి
తగుగండికోటమాధవునిఠీవి

యుదయాద్రిరఘువీరు ధుండెడిచందంబు
కడపవేంకటరామునుఘనిమహిమ
కాళహస్తీశ్వరు కలితప్రసిద్ధులు
మల్లికార్జును లెక్క లెల్ల నుడిగె
తే॥ జుట్టి యేఁకరు పాళ్యాలనట్టనడుమ
నీకుఁ జెల్లెర విభవము లేఁటిదాఁక
నీమదేవళ్ల వలె నీవుచేరుకోక ॥శత్రు॥

93 సీ॥ ఏకొండ నుండేవు నీకొండరాళ్లెల్లఁ
బెకలించి గోరీలు వెట్టునపుడు
ఏపూలు ముడిచేవు నీపూలతోఁటెల్ల
విదళించి గంజాయి విత్తునపుడు
ఏ మారగించేవు నీమహాన్నవేద్య
మెంచి పక్షులకుఁ బంచునపుడు
ఏసొమ్ము పెట్టేవు నీసొమ్ము లెల్లను
రౌతు గాసాలకు రాసునపుడు
తే॥ బీదరౌతుల నొకకొంత పెద్దచేసి
యిటుల నేమఱియుందురే యెపుడఱిఁగి
శీఘ్రముగఁ బారసీకులఁ జెండరాదె ॥శత్రు॥

94 ॥సీ సంజీరాయని సరిగఁ జూడఁగరాదు
ఉదరి సన్నిధివీధి నుమియరాదు
తరి మల్లెవారిగోపురము దాఁటఁగరాదు
బుగ్గలోపలఁ గాళ్లు పులుమరాదు
నేటి జియ్యరుమఠాలు నిక్కి చూడఁగరాదు
కలియుగలక్ష్మిని గలయరాదు

కానుక రొక్కంబు గణు తీకపోరాదు
సాలవాకిట రంతు సలుపరాదు
తే॥ ఇప్పు డిటువంటిమర్యాద లెల్లఁ దప్పె
గండు మీఱియుఁ దురకలు గట్టుచుట్టు
కొనిరి గదవయ్య తిరుపతి కొల్లగొనుచు ॥శత్రు॥

95 సీ॥ తళిగెలు దోఁచుక తప్పెట్లుగాఁ జేసి
తాళముల్ చెమటపాఁతలుగఁ జేసి
వెయిగాళ్ల మంటపివీధి లాయముచేసి
కోవెల బాబయ్యగోరిచేసి
గర్భగృహంబులు గలయంపిగాఁ జేసి
విగ్రహంబులఁ బట్టి విఱిచివైచి
తిరువాభరణపిండ్లు తీసి సోదా చేసి
మఠపడియునుదారుమారుఁజేసి
తే॥ నంబులనుగొట్టి జియగార్ల నఱికివైచి
చుట్టు తిరుమాళిగలు చాలఁ జూఱపుచ్చి
కొల్ల లాడెడితురకలఁ గొట్టవలదె ॥శత్రు॥

96 సీ॥ విమలగోవిందగోవిందశబ్దము కాదు
శాహుసేక్ బాహుసేక్ సంకులంబు
కోణంగిదాసళ్ల కుప్పిగంతులు గావు
మధుసీధుపానదోర్మదపునటన
ఘనవాద్యమేళముల్ గావు గుండియ లల్లె
పగిలించుపెద్దబూరగలనాదు
దీప్తవజ్రాఖండదీపకళిక గాదు
జళిపించుపెద్దకత్తులమెఱుంగు

తే॥ ఇట్టిభయములు గల్పించు నట్టి మ్లేచ్ఛ
భటులఁ దునుమక యాలస్యపడుచు నీవు
సైఁచుకొన్నావు నీ కిది సమ్మతంబె ॥శత్రు॥

97 మే లైనయుత్తమాశ్వాలకు నెల్లను
శూలల కుట్టానంగఁ జూపితేని
బోరుకొండ లనంగ భువిని భద్రగజంబు
లన్నియుఁ బడ మాయ వన్నితేని
యార్చి రౌతులమదం బంతయు నణఁగించి
తొట్టిన గోరీలు వెట్టితేని
పచ్చబద్దలతోడ బల్లిదంపువజీర్ల
పీఁపులు పెట్లంగ వ్రేసితేని

తే॥ కోపు చెడి పాఱరే గోలకొండఢిల్లి
యాగర విజాపురీ మొదలైన తురక
గుంపు సాహెబు సల్లాము ఖూబచును ॥శత్రు॥

98 సీ॥ పిఱికివాఁ డనుచు దబ్బఱమాటలాడితేఁ
గా మహావీరపుంగవుని నిన్ను
అతినిర్దయస్వాంతుఁ డంటేఁగా భక్తర
క్షణవిచక్షణసులక్షణుని నిన్ను
బలహీనుఁ డంటేఁగా బహుముఖబ్రహ్మాండ
పరమాణురోమకూపకుని నిన్ను •
తామసుం డంటేఁగా ధగధగద్ధగితవి
జ్యోతిర్లతాస్వయంజ్యోతి నిన్ను

తే॥ ఏను లోకోపకారార్థ మేపుమీఱి
తురకల హరించు మని నిన్ను దూఱుకొంటి
నాసహస్రాపరాధముల్ సైఁచు తండ్రి
శత్రుసంహార ! వేంకటాచల విహార !

శ్రీ

శ్రీవేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

వేంకటరమణశతకము

1 క॥ శ్రీకమలా హృత్పద్మది
వాకర యదువృష్ణివంశవార్నిధివిలస
ద్రాకానిశాకర కుజన
భీకర వారిరుహాచరణ వేంకటరమణా ॥

2 క॥ కందములఁ బద్యశతకము
సందముగాఁ గూర్చి నీదునామంబున కే
నిం దొసగఁగోరితిని యర
విందేక్షణ గైకొను ఘృణ వేంకటరమణా ॥

3 క॥ గోరాష్ట్రగోపాలక
గోరాజసుగోధరేంద్రగోపతివినుతా!
గోరాజీవద్విడ్గో
పీరాగోజితమనోజ! వేంకటరమణా ॥

4 క॥ అనురక్తా సద్భక్తా
వనపటుసక్తా యతులితపావనయుక్తా
ఘనవేదాంతోక్తా నా
వినుతుల్ గైకొనుము సఘృణ వేంకటరమణా ॥

5 క॥ తరుణారుణమృదుపల్లవ
చరణా యంబుదఘృణితను చారు స్ఫురణా
వరమునిజన సంస్మరణా
విరళాంతఃకరణభరణ వేంకటరమణా ॥

6 క॥ కరుణారస వరుణాలయ
కిరణామరమణికిరీట కీలిత వరనూ
పురమృదుచరణా కాంచన
విరచితపరిధానచరణ వేంకటరమణా ॥

7 క॥ రంగా గతిదృగ్జిత సా
రంగా సుందర విలాసరసితానంగా
రంగదలకభంగసమద
భృంగా సురధాంగధరణ వేంకటరమణా ॥

8 క॥ ఈశా మూహ్యాత్పద్మ ది
నేశా ఘనతర కరోద్యదిభసంకాశా
ఆశాపాశవినాశ ని
వేశా లోకేశభరణ వేంకటరమణా ॥

9 క॥ భద్రా స్వస్త్రీకృత వర
భద్రా కరుణాసముద్ర పరిహృతభువనో
పద్రవకరణక్షుద్రా
విద్రవదానందకరణ వేంకటరమణా ॥

10 క॥ సారా పారావార క
ఖీరా హైయంగవీన మృదుచోరా సు
స్మేరాననవరజారా
వీరా వారిరుహచరణ వేంకటరమణా ॥

11 క॥ ధీరా గోలోకాంతవి
హారా సత్సారహీరహారా ఘనస
త్కారా ముని మందారా
వీరా యతిమృదులచరణ వేంకటరమణా ॥

12 క॥ ఇష్టా ఖండితలోకా
రిష్టా యనుపమ కృపాగరిష్ఠా దైవో
త్కృష్టా భక్తజనమనో
భీష్టా స్రష్ట్రనుతచరణ వేంకటరమణా ॥

13 క॥ రామా రావణదనుజవి
రామా లక్ష్మీకుచయుగరాజితవక్ష
స్సీమా ముఖజిత సోమా
భీమా శరవర్గ హరణ వేంకటరమణా ॥

14 క॥ శ్యామా తులసీనళినసు
దామా ఘనసజ్జనసముదయకామా స
ద్ధామా సంగరపటురిపు
భీమా నుతభూరి కరుణ వేంకటరమణా

15 క॥ ఇంద్రా యశోజితశర
చ్చంద్రా నయవితరణాది సద్గుణ సాంద్రా
యింద్రియ ని స్తంద్రా కల
భేంద్రారిష్టద్రుతహరణ ! వేంకటరమణా !

16 క॥ జలజేక్షణ యదుభూషణ
బలిశోషణ పాపహరణ పాండవకరుణా
తులసీదామాభరణా
వెలయుము నాపాల సుగుణ! వేంకటరమణా!

17 క॥ మృద్భక్షణ నారాయణ
సద్భక్తార్తిం ర్విహరణ సారసచరణా
సద్భువనవాస మధుముర
భిద్భానుజకులధురీణ! వేంకటరమణా!

18 క॥ ఉద్యత్ఖరకరకోటిసు
ఖద్యోతననిభకిరీట ఖండితశకటా
ప్రద్యుమ్నజనక సంయమి
వేద్యా మృదుకమల చరణ! వేంకటరమణా!

19 క॥ అద్భుత యభ్యుదయాకర
సద్భుజబలశౌర్య ధుర్య సత్యౌదార్యా!
మద్భావస్థిర వరబల
భిద్భామణి తనుసుకిరణ! వేంకటరమణా!

20 క॥ దుష్కరదుర్భర దుర్గమ
పుష్కలదుష్కర్మ వహ్ని పుంజముచేతన్
శుష్కీ భూతమదీయా
విష్కరముఁ బ్రోవుకరుణ వేంకటరమణా!

21 క॥ భండన ఖండిత వారకో
దండా సురనాథవినుత ధార్మిక కరుణో
ద్దండ బలానుజ దండిగ
వెండియు నినుగొల్తుసుగుణ! వేంకటరమణా!

22 క॥ బృందారకరాజా భవ
సందేహా సమస్త భువన సన్నుతచరణా!
సుందర పోషితనర గో
విందా మద్భాగ్య సుగుణ! వేంకటరమణా॥

28 క॥ ఆద్యంతరహిత పూరుష
విద్యాధరసిద్ధసాధ్య వినుతచరిత్రా
సద్యః ఫలదాయక ఘన
విద్యాపారీణసుగుణ! వేంకటరమణా॥

24 క॥ శుభ్రేతరాభ్ర ఘృణిగణ
విభ్రాజిత విమలదేహ విపులకటాక్షా
విభ్రమిత సకలదిక్తట
బిభ్రద్భూభృత్త్రపూర్ణ ! వేంకటరమణా ॥

25 క॥ మధుర మధుసన్నిభాధర
విధువదన మదేభయాన వివిధసురూపా
కుధరధర ధీర మాధవ
విధిజనక సదాభిభరణ ! వేంకటరమణా ॥

26 క॥ సాధుజనబాధనిధనా
గోధన యధినాథ ధనద గోధరశయనా
బాధిత వైరివితానా
వేధఃపిత పాపహరణ ! వేంకటరమణా ॥

27 క॥ అక్షీణ బలపరాక్రమ
వక్షోభృతకౌస్తుభాంక వనజాక్షభవ
త్ర్యక్షవరరక్షణాంశము
వీక్షించ వదేమి సఘృణ ! వేంకటరమణా॥

28 క॥ రక్షాదక్ష విచక్షణ
పక్షీంద్రారూఢ నీకు పక్షంబైనన్
కుక్షివెత నోప లేకయు
పేక్షించితి నీదు కరుణ వేంకటరమణా॥

29 క॥ కుక్షిస్థాఖిలలోకా
పక్షీంద్రపతాక దాస పక్షవిచక్షా
భిక్షాచర బలిశిక్షా
విక్షేపము లుడుపు సఘృణ ! వేంకటరమణా ॥

30 క॥ రక్షక శిక్షక దక్షక
విక్షేపము లుడిపి ప్రోవు వేడుతొ దక్ష
దాక్షిణ్య మేర్పడంగా
వీక్షింపుము కమలచరణ! వేంకటరమణా॥

31 క॥ సాక్షివి సకలసులక్షణ
కుక్షివి కరుణా కటాక్షగుణచయపక్షా
రక్షింపు మనఁగ నెందుకు
వీక్షింపవు నన్నుఁ గరుణ వేంకటరమణా॥

32 క॥ శుంభత్స్వరమద ఖండన
జంభారితనూజమిత్ర జలజసునేత్రా!
కుంభజవైరినుతావన
బింబాధర భూరికరుణ! వేంకటరమణా॥

33 క॥ శుంభదవష్టంభభుజా
జృంభణభిత్కుంభికుంభి భేదితయవనా!
రంభోరు సదంభోరుహా
బింబాధరవదనమదన వేంకటరమణా॥

34 క॥ కుంభీంద్రవరదకుంభజ
సంభావిత సకలభువన సంభవగర్భా
కుంభనికుంభాసురహర
బింబోష్ఠ మదిష్ట భరణ వేంకటరమణా॥

35 క॥ మిత్ర కుల రాజపుత్ర సు
ఖాత్రసుతాగ్రజసుమిత్ర వృషవాక్చిత్రాఽ
మిత్ర సమాజలతాసుల
విత్రా మద్భరణ సుగుణ వేంకటరమణా॥

36 క॥ సద్యుతి మృగమదతిలకా
విద్యుద్ద్యుతి రుక్మచేల విమలవినీలా
సద్యస్త్రీముగ్ధచరితా
విద్యాధర వినుత చరణ ! వేంకటరమణా ॥

37 క॥ ఘోరతరకలుష సాయక
పూరితదేహుఁడగున న్నపూర్వకృపన్ మే
లారసిచూడుము మహో యా
భీరపదపవిత్రచరణ ! వేంకటరమణా ॥

38 క॥ అతి ఖరనక్రగ్రహ కర
గత కరిరాజవరుఁ డొండుగతి మతిలేకన్
ధృతిచెడి ని న్వేఁడఁగ వడి
వెత లుడిపినదొరవు సుగుణ ! వేంకటరమణా

39 క॥ లసదసమానగుణాఢ్యా
బిసరుహదళనయన వైరిభీకర సుకరా!
ప్రసరింపఁజేయు నాపై
విశదంబుగ నీదుకరుణ వేంకటరమణా ॥

40 క॥ ద్విజరాజవాహనధ్వజ
ద్విజరాజోపరిశయాన ద్విజరాడ్వదనా!
ద్విజవైరిదళన సద్భుజ
విజిత సమస్త భువనగణ వేంకటరమణా! ॥

41 క॥ దుర్జనులను నిర్జింపుచు
నూర్జింపుచు విబుధకోటి కొనరుయశంబే •
యార్జించి నించి మించిన
విర్జానద్యుపరిభవన ! వెంకటరమణా ॥

42 క॥ ఖరపుచ్ఛక్షేపహత
స్ఫురదాగమనిగమపుంజ సోమకపాట
చ్చర తళ్కుబెళ్కు తోల్కాడి
విరళపురుషవేషభరణ ! వెంకటరమణా ॥

43 సీ॥ నిష్ఠుర విపులకఠోర సు
పృష్ఠోపరిభాగనిభృత భూభృచ్ఛ్రేష్ఠా
కష్టమున నన్ బ్రోవంగ మద
భీష్టప్రదకమఠ నిపుణ వేంకటరమణా ॥

44 సీ॥ హాటకనేత్రాసురగిరి
పాటన పటువవిసమాన పాండురదంష్ట్రో
చ్చాటిత భూమికిటీ నా
పేటునం గాచికొనుము ఘృణ ! వేంకటరమణా ॥

45 క॥ దుడదుడ డింభకుఁ బ్రోవను
బెడిదపుఁగంభముఁ బగిల్చి భీకర గతిచే
కడువెడలిన నరసింహుఁడ
విడువక నన్ బ్రోవుసుగుణ ! వేంకటరమణా! ॥

46 క॥ బలిబలసంపన్నత కవి
చెలిమిని బొలియింప నిచ్ఛఁజెంది సునిష్ఠన్
ఇలఁజొట్టెడుబాపఁడవై
వెలసిన భిక్షానుచరణ వేంకటరమణా! ॥

47 క॥ ఆదరమున జమదగ్నికి
మోదమెసగఁబుట్టి బహుళభుజదండముపై
నూదినచటులకుఠార వి
భేదిత భూభార భరణ వేంకటరమణా! ॥

48 క॥ రాముఁడవై త్రిజగద్రిపు
భీముఁడవై రఘుకులాబ్ధి విమల సువిలస
త్సోముఁడవై వెలసినదొర
వేమరునన్ జూడు కరుణ వేంకటరమణా ॥

49 క॥ హాలివై యరివిదళన పటు
బలివై ఘననీలచేలివై నిర్మలివై
యిలభారహరణ ఫలివై
వెలసినరామాఖ్య భరణ ! వేంకటరమణా ॥

50 క॥ అపరిమితబలపరాక్రమ
త్రిపురాసురవరుల మదము త్రిప్పుటకొఱకై
కపటపు బుద్ధివై వెలసిన
విపుల విబుధప్రతరణ ! వేంకటరమణా ॥

51 క॥ ధాటిగల చాటునటనల
ఘోటకగమనుండ వగుచు ఘోరాటవులన్
మేటి కృపాణకరుఁడవై
వేటాడినకలికినిపుణ ! వేంకటరమణా !

52 క॥ స్ఫురదరవిందసులోచన
మరకతమాణిక్యహారమణిమయమకుటా !
వరలక్ష్మీకుచకుంకుమ
విరచిత వక్షోంకభరణ ! వేంకటరమణా !

53 క॥ ఖర కర వరకుల తిలకుఁడు
సురవరుల కసులభుఁడగుచు సురమునికోట్లన్
జెఱిచిన ఖరదనుజ శిరము
బెరికిన ఘనవితరణ గుణ ! వేంకటరమణా! ॥

54 క॥ పనచెడి వడి మొఱ లిడగను
కనరకసురవరుల కరుణం గాచిన సుగుణా!
యసమాన దోషకారుండ
విసువక నన్నేలు కరుణ వేంకటరమణా! ॥

55 క॥ పాదముల నూపురంబులు
మోదముగా నందగింప మురిపము మీఱన్
ఖేదము లుడుపను వడిగను
వేదజనక రమ్ము కరుణ! వేంకటరమణా! ॥

56 క॥ మకుటతటఖచితపటుమణి
నికరోదీర్ణాచ్ఛకాంతి నిండుగ నిగుడన్
నొకసారైనను నెదుటను
వికసింపుము కమలచరణ! వేంకటరమణా! ॥

57 క॥ యదుకుల దుగ్ధపయోనిధి
మృదుచంద్ర వినీలదేహ మృద్భక్ష సదా
సదమల నీ పదవనజమె
వెదకన్ మదిగొల్తుసుగుణ! వేంకటరమణా ॥

58 క॥ మధురతర వాక్ప్రచారా
విధిసురనుతసరసచతురవేదవిచర నీ
కథలెప్పుడు కర్ణములన్
విధిగా వినం జేయుసుగుణ! వేంకటరమణా! ॥

59 క॥ అనుదినము మునివరేణ్యులు
ననురాగము గదురమదిని నతులిత భక్తిన్
గనవేండెడు నీరూపము
విన మతింగనం జేయు నిపుణ వేంకటరమణా! ॥

60 క॥ పరమై కౌస్తుభమణి కా
కరమై సిరి కిరవగుచును గనుపట్టెడు నీ
యురము తులసిదళవాసన
విరివిగఁగొనఁ జేయు కరుణ వెంకటరమణా ॥

61 క॥ వరమై సూరిజనమనో
హారమై నెవ్వరికి నతిదురాపంబౌ నీ
చరణార్చన మొనరింపన్
విరళముగా గల్గు సుగుణ వెంకటరమణా ॥

62 క॥ వరణీయార్చారూపము
కర మరుదుగఁ బూని సకలకలుషఘ్నుఁడ వై
ధరనెలకొన్న స్థలమునకు
బిరబిర న న్ననుపు కరుణ వెంకటరమణా ॥

63 క॥ వాదా దయలేదా రా
రాదా నన్ బ్రోవ నిపుడు రాద్ధాంతముగా
మాదార బుధాధార సు
వేదారిప్రాణహరణ వేంకటరమణా ॥

64 క॥ దాతవు నిర్ణేతవు విధి
తాతవు సంభ్రాంత వెపుడుఁ దలఁప వహో నా
భ్రాంతా నన్ దలఁచిన మది
భీతా దుర్దనుజహరణ వెంకటరమణా ॥

65 క॥ ఉదరమున సకలజగములు
కుదురుగ నుంచుకొని యేలు గుణశీలుఁడ నీ
పదములు నమ్మిన నీచుని
బెదరుడుపన్ భరమ సుగుణ వేంకటరమణా ॥

66 క॥ గిరిమెత్తుటో కరిఁ గాచుటో
ధరాభరాహరణుఁడౌటో ధారుణి కోఱ్ఱ
ధరియించుటో నను నేలుట
వెర పేటికి బ్రోవు కరుణ వేంకటరమణా॥

67 క॥ మఱి మఱి నే మొఱలిడఁగను
సరి సరి వెఱవకు మటంచు సర్షపమంతేఁ
గరుణగల పలుకు బలుకవు
బిరుదా నీకిట్టి యఘృణ వేంకటరమణా॥

68 క॥ నీ పదములు మదిదలఁచిన
యాపదలటు దొలఁగఁ ద్రోచి యతులిత మతియై
నీపదమునందు నందురు
వేపక ననుఁజూడు కరుణ వేంకటరమణా॥

69 క॥ జలజాక్ష నీదు పదములఁ
బలుమఱు మదిఁదలఁచి మెఁగఁబటుభవజాలం
బుల ద్రోవ నంటి వేగమె
వెలిగా కిటు లుండవశమె వేంకటరమణా॥

70 క॥ పతితులఁ బావనులనుగా
వితతంబుగ జేతు ననుచు వేసిన బిరుదే
గతిఁజొచ్చె ననుచు మొఱలిడ
వెతకుచు రావేమి కరుణ వేంకటరమణా॥

71 క॥ ఘనఘనసారస్మేరా
'నన ఘనతనుకాంతిసార కనికరపు మనం
బునఁ గనరాదా నామొఱ
వినరాదా దనుజహరణ వేంకటరమణా॥

72 క॥ ఘననిభమా నీమేనను
కనక మయూంబరపుఁ గాంతి గడలు కొనంగా
వనదోపరి చపలల సర
విని దోచెఁ జూపు కరుణ వేంకటరమణా ॥

73 క॥ అరిపాటనపటువిక్రమి
యరి కరకమలంబునందు నమరగ లక్ష్మి
వర విచ్ఛేయుము వడిగను
వెర పుడుపను లోకభరణ! వేంకటరమణా ॥

74 క॥ కృష్ణా కృష్ణా యనుచును
కృష్ణ యనఁగఁ దృష్ణదీరఁ గీర్తి పరుఁడవై
వృష్ణివరు వేగ నేలిన
విష్ణుండవు నీవ సుగుణ వేంకటరమణా ॥

75 క॥ వడివడిగఁ బ్రోవు మన్నను
జడ నేమిటి కయ్యె పూర్వజడగతి యిపుడే
కడుఁదోచిన దైన్యను నిను
విడచుటలే దమిత కరుణ వేంకటరమణా ॥

76 క॥ సుడిఁబడి కడువడి మొరలిడ
నొడఁబడి యడుగిడవు కడకు నుడువవు దయచేఁ
జెడునడవడిగల కొడుకును
విడుతురె తలిదండ్రు లఘ్రుణ వేంకటరమణా ॥

77 క॥ తడ వేల నన్నుఁ బ్రోవను
బడిబడి పదములకు మ్రొక్కి పటుదైన్యము చే
పడితి నని విన్నవించఁగ
నెడలవు యడ్డలుదుపఁ గరుణ వేంకటరమణా ॥

78 క॥ ఇడుమలు నాపై నడరఁగఁ
జెడితిని కడతేర్పు మనుచుఁ జేతులనిండన్
కడుమ్రొక్కి వేఁడుకొంటిని
విడనాడకు మఖిలశరణ వేంకటరమణా ॥

79 క॥ మెండుగ దండము లిడి నీ
యండె మదిని గోరికోరి యండజశయనా
యుండియు నీదాసుఁడు కడు
బెండుపడెన్ బ్రోవు కరుణ వెంకటరమణా ॥

80 క॥ కందువలా గాకుంటే
పందెములా నాయెడలను పటుభవజాలం
బెందుకు విడఁజూడవు గో
విందా దీనార్తిహరణ వెంకటరమణా ॥

81 క॥ భారము నను దయఁజూడను
వేరొల్లక నిన్నె మదిని వేఁడినకతమా
మారాడక యిటులుండుట
వీరాగ్రణి శస్త్రసుగుణ వేంకటరమణా ॥

82 క॥ దురవస్థలచేఁ గుందుచు
హరి హరియని మొఱ లిడంగ నరయని విధ మీ
వఱకున్ గనుపించెను మది
వెరవెవ్వరు నాకు సుగుణ వేంకటరమణా ॥

83 క॥ గట్టిగ నాతలతోడే
వట్టిది గాదింక నమ్మి వసుధేశ హరీ
పట్టితి నీ పదవనజమె
బిట్టాడకఁ బ్రోవు కరుణ వేంకటరమణా ॥

84 క॥ తిట్టిన మఱి దీవించిన
పెట్టిన లేదన్న విసికి పేరెవు లిడినన్
ఒట్టెసుమీ నిను విడిచిన
బెట్టుగ నన్ జూడు కరుణ వేంకటరమణా॥

85 క॥ తెట్టెలు గట్టుక యున్నవి
యెట్టివొ మత్పాపచయము లిసుమంతైనన్
పట్టూడక వెతలిడ నీ
విట్టట్టుగఁ జూడకు ఘృణ వేంకటరమణా॥

86 క॥ జాలెందుకు లే దయయో
బాలేందు సమానఫాల పావన లీలా
మేలొందుదు నని నమ్మితి
నే లడుగను జూడు కరుణ వేంకటరమణా॥

87 క॥ జపతపములు నే నెఱుఁగను
యపరాధౌఘములె కాని యరయను సుకృతం
బెపుడో నను దయఁ జూచుట
విపులముగాఁ దెలుపు కరుణ వేంకటరమణా॥

88 క॥ వేదండతుండనిభకర
కోదండ విఖండితారి కుండలిశయనా
నీ దండ నమ్మినాఁడను
భేదం బిఁక వదలు సుగుణ వేంకటరమణా॥

89 క॥ దూరితి నని మది నుంచకు
ఘోరంబగు దురితచయము గురుగతినడరెన్
వారింప నోప నన్నిఁకఁ
జేరకున్నఁ జేర్చు కరుణ వేంకటరమణా॥

90 క॥ సారెకు సారెకు వినుమని
ఘోరముగా మొఱలిడంగ గోపమునేయక్
వారిజలోచన తగునా
వీరాగ్రణిమోదకరణ వేంకటరమణా ॥

91 క॥ దూరమ భారమ క్రూరమ
దా రెఱుఁగవ మేల రావు దరిగానక నే
నారూఢిగ నినువేఁడితి
వేఱుగఁ జూడకుము సుగుణ వెంకటరమణా॥

92 క॥ పతితాగ్రేసరుఁడను నే
నతులితసుగుణాఢ్యుఁ డందు రందఱునిన్నున్
జతకూడె నుభయులకు నిఁక
వెతలిడ కిటు కరుణఁజూడు వెంకటరమణా ॥

93 క॥ సరసుఁడవు శాంతశమదమ
పరిపూర్ణగుణాకరుఁడవు పరుఁడైన నినున్
శరణంబు గోర నేలెడి
బిరుదు సుమీ మరువకు ఘృణ వేంకటరమణా ॥

94 క॥ ప్రోచెద వని మది దలఁచిన
నీచపు మత్పాపచయము నీచెవిదండన్
గాచికొని పాడిచెప్పునో
వేచుట కతమేమి సుగుణ వేంకటరమణా ॥

95 క॥ కోపమ మత్పాపమ దయ
లోపమ సంతాప పడఁగ లోకాధ్యక్షా
తోపక నాముందర నను
వేపుట కే మ్మఖిల శరణ వెంకటరమణా ॥

96 క॥ పలుకవు దయఁజిలుకవు మది
దలఁకవు చలమేల నీలతమదేహా లో
సలుకలను మాని సన్నిధి
వెలయుము భూభారభరణ వెంకటరమణా ॥

97 క॥ వాచితి నీ సద్దయ కే
గాచితి నీ ద్వారమందు కరుణాకర నఁ
రాచిన గీచిన నూచిన
వేచిన ని న్వీడువ సుగుణ వేంకటరమణా ॥

98 క॥ అతులదయామతి వంచును
వితరణగుణశాలి వంచు వీనుల నిండఁ
సతతంబు విందు నిను నా
వెత లుడిపిటు చూపు కరుణ వెంకటరమణా ॥

99 క॥ కనరా మనవన వినరా
కనరావే వేఁడుకొన్నఁ గడు మొఱలిడఁగా
కనికర మిడి పనరావే
వినయ పశాలార్ద్రకరుణ వెంకటరమణా ॥

100 క॥ జని దాతవు జీవన భా
వననేతవు ఘోరపతిత పావనగుణ భా
మనయ త్రాతవు నీవే
వినుటకు నేలుటకు కరుణ వెంకటరమణా ॥

101 క॥ నిలుపవు దయఁ గొలుపవు మది
దలఁపవు దరి దెలుపవేమి దలఁతు పహో బల్
జాలుమా కలుముల కిలు మా
విలసిత బ్రహ్మాండ భరణ వెంకటరమణా ॥

102 క॥ నీచుని దరిఁ జేరుటకు న
రోచకమా యాచకుఁ డిటు రోఁజక గనప
ర్యాచకమా యచలకృపా
వీచికలను దోఁచు సుగుణ వెంకటరమణా ॥

103 క॥ చూచీ చూడని యట్లుగ
నీచుని న న్విడచితేని నెటుబోదు నిఁకఁ
గాచినఁ బ్రోచిన మఱి దయ
వీచిన నీవేను సుగుణ వెంకటరమణా ॥

104 క॥ కరమాగ్రహమా యిఁకఁ గిని
కరమా లోపంబదేమికారణ మోహా
మొఱవిన గమకించవు నఁ
విరివిగ నేలుమిఁకఁ గరుణ వెంకటరమణా ॥

105 క॥ చల మేమీ చంచలయగు
చెలిచెలిమని గన్న ఫలమొ చీమంతనా
దలఁపవు పలుకవు కలుగవు
వెలిఁజేయక జూడు కరుణ వెంకటరమణా ॥

106 క॥ పాపజ్వాలల దేహము
తాపింపుచున్నదయ్య దాసశరణ్యా
కోపించక వడి వెడలుము
వేపక నఁ బ్రోవు కరుణ వెంకటరమణా ॥

107 క॥ కంటికి నిదు రంటక మది
నంటినబాధలకుఁ బార మందంగా లే
కుంటిఁ గుంటిం బలె మొఱ
వింటివో మఱిలేదో కరుణ వేంకటరమణా ॥

108 క॥ సరసములా నన్నేచుట
మఱి నీకుఁ సరసము లవి మత్పాపినాప
త్కారమైయున్నవి మాను మ
నిరతముగా నేలు కరుణ వేంకటరమణా॥

తారావళి.

109 క॥ అక్కడ యిక్కడ నెక్కడ
నొక్కఁడవే యెక్కుడగుచు నూదిన నీరూ
పక్కజముఁ జూపిన సద్దయ
పిక్కటిలఁ బ్రోవు సుగుణ వేంకటరమణా॥

110 క॥ భవబంధనమోచన మతి
 వగతి నొనరించి నాకు జముబాధ లెడఁ
దవులనిరీతిని జూడుమి
వివరముగా నా ర్తిహరణ వేంకటరమణా॥

111 క॥ కృతాకృత్యములఁ జేయుమి మ
త్కృతి దోషముల్లఁ బాపి కేవలదయచే
సతతంబు నేలు మతులిత
వితరణగుణ యఖిలశరణ వేంకటరమణా॥

112 క॥ రోగమహోద్భుత పటుతర
సాగర మగుచుండ నగుచు సారె మొఱలిడఁ
బాగుగ నను దరిఁ జేర్పను
వేగిరపడి రావు సుగుణ వేంకటరమణా॥

113 క॥ మృగమదతిలకసుఫాలా
మృగరాజ సుమధ్యచిత్ర మృదుతరగాత్రా
పగతునిక్రియ నఁ జూడక
పెగలింపుము బాధ సుగుణ వేంకటరమణా॥

114 క॥ ఆనందకందసుందర
మానందనవైరివినుత మధుకరనేత్రా
నే నొందుబాధ నీకెటు
వీనందునఁ జొరదు సుగుణ వెంకటరమణా ॥

115 క॥ పురుషోత్తమ వరదేవా
కరుణాకర కార్యకరణ కామితఫలదా
స్ఫురదరిదరకర భవహర
విరివిగ నన్నేలు కరుణ వెంకటరమణా ॥

116 క॥ పురుహూతనందనార్చిత
వరచరణా శ్రితనిధాన వారిజనయనా
కలవా నీమది దయ యిదె
వెరవా నగ్గావ సుగుణ వెంకటరమణా ॥

117 క॥ ఆదిమదైవము నీవని
మోదముతో మ్రొక్కినాఁడ మోక్షాధిప నా
ఖేదము లుడుపను వడిగను
వేదోద్ధర గదలు కరుణ వెంకటరమణా ॥

118 క॥ మందరధర సుందరతర
యిందుముఖానందకంద యెందుకు మది న
న్నందుకొని కరుణఁ జూడవు
బృందారక వైరిహరణ వెంకటరమణా ॥

119 క॥ పుణ్యాకృతంబుల నెఱుఁగను
గణ్యత నను(జూడ రెవరు కమలాక్ష సుకా
రుణ్యము మది గీల్కొనఁ గా
వేణ్యము విడి యేలు కరుణ వెంకటరమణా ॥

120 క॥ ఉత్తరగర్భగు బాలకు
నుత్తమగతిఁ బ్రోచినట్టి యుత్తమగుణ నీ
చిత్తము నాపైఁ రాదా
విత్తవ్యధహారణ భరణ వెంకటరమణా ॥

121 క॥ హరహరి సురవర వినుతా
కరివరద కటాక్షవీక్ష కారుణ్యపరా
మురహర మ్రొక్కితి నాదెస
విరవిరఁ జూపు మిఁకఁ గరుణ వెంకటరమణా ॥

12 క॥ చిత్తజజనక జనార్దన
యుత్తమజనచిత్తసదన యూర్జిత కరుణా
కొత్తా పతితుల నేలుట
వృత్తేగద నీకుసుగుణ వెంకటరమణా ॥

123 క॥ స్వాతిక వర్షకణా వి
ఖ్యాతి న్నతి గోరు శుక్తి పుంజము క్రియ నీ
భూతదయాళుత్వము మది
ప్రీతిగఁ గోరితిని సుగుణ వెంకటరమణా ॥

124 క॥ వికచప్రభ చామీకర
వికచాంబుజ హారమహిత విజయాంకము
మకుటము రంజిల నెదుటను
వికసింపుము భవవితరణ వెంకటరమణా ॥

125 క॥ అనురాగము మది గదురక
వినతుఁడనై మ్రొక్కులిడుచు వేఁడఁగ భువనా
వన యేల కరుణతోడను
విని రా వదె మేల సుగుణ వేంకటరమణా ॥

126 క॥ జ్యేష్ఠుఁడవు దైవసమితికి
శ్రేష్ఠుండవు సకలమందు సేవకుని వడిఁ గ
బ్రేష్ఠముగ నేల నిటు పరి
వేష్టింపుము కష్టహరణ వెంకటరమణా ॥

127 క॥ మూలము బాధలకుఁ గ ధన
జాలంబని యెఱిఁగినాఁడ చటులత నది ని
ర్మూలంబు చేసి యేలుమి
పీలిఁకలే దమిత కరుణ వెంకటరమణా ॥

128 క॥ పూర్వకృత మే మనఁదును
నోర్వచ్చను జోటులేదు నోడితి శ్రమకుం
సర్వభర ముర్వీపాలక
వేర్వేడను దీర్పు కరుణ వెంకటరమణా ॥

129 క॥ ఉత్తర మేమని చెప్పుదు
నుత్తమకృతు లెపుడుఁ జేయ వుత్తారకతా
వృత్తి కెటు వత్తు వసుచో
బిత్తర మడఁగించు కరుణ వెంకటరమణా ॥

130 క॥ శ్రవణములు నీ కథల్ విన
నవనీధర చేయు మెపుడు నార్తివిహరణా
భవమోచన మొనరింపను
వివిధాయుధ రమ్ము సుగుణ వేంకటరమణా ॥

131 క॥ ధననిష్ఠాపరతఁ గ నిను
వినమఱచితి నీదుమూర్తి వివశుఁడ నగుచుం
గనమఱచితి క్షమియింపుము
వినతావన దైన్యహారణ వేంకటరమణా ॥

132 క॥ శతమఘనుత నతహారముఖ
నతజన హృత్పద్మ దివసనాథో త్తమ నీ
మతి కరుగ దేమి పాపమొ
వితతాద్భుత రూపభరణ వేంకటరమణా ॥

133 క॥ పూర్వాభద్ర కృతంబుల
నిర్వాహము నెత్తిమీఁద నెలకొని యుండెన్
దుర్వార ఘోర జాడ్యపు
వేర్విత్తును జిదుము కరుణ వేంకటరమణా ॥

134 క॥ ఉత్తరభద్రము కొఱకై
చిత్తము నీపైని జేర్చి చింతనసేయన్
దత్తరపడుచును సద్గుణ
వేత్తా రావేమి కరుణ వేంకటరమణా ॥

135 క॥ రేపల్లెనుండు గొల్లల
వాపికితన మెల్లఁ దీర వడినేలిన నీ
రూపము చూపింపు మికన్
రేపా సముద్రోవు సుగుణ వేంకటరమణా! ॥

136 క॥ శ్రీమద్వేత్ర్యాన్వయభవ
భామయ్యకుమార ధర్మపరపురి పదుఁడన్
ధీమణి శోభనగిరి గురు
ప్రేమ పదాశ్రితుఁడ సుగుణ వేంకటరమణా ॥

శ్రీ

శ్రీవేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

వేంకటేశ్వరశతకము

1 క॥ శ్రీమానినీమనోహర
చామీకరదివ్యవసన సనకాదిముని
స్తోమనుతనామ సద్గుణ
ధామా శ్రీవేంకటేశ దైత్య వినాశా ॥

2 క॥ తామరసాయత లోచన
సామజవరదాన నిపుణ సకలధర ఘన
శ్యామల కోమల విగ్రహ
ధామా శ్రీ వేంకటేశ దైత్య వినాశా ॥

3 క॥ స్వామి హరీ వినతాసుత
గామీ సత్యావధూటికా వదనకళా
ధామచకోరాయితహృ
త్సీమా శ్రీవేంకటేశ శేషగిరీశా ॥

4 క॥ భీమానుజాతపరమ
ప్రేమాస్పదమిత్ర మిత్రవిధునేత్ర పరం
ధామా ధృతతులసీదళ
దామా శ్రీవేంకటేశ దైత్య వినాశా ॥

5 క॥ హేమాక్షదానవాంతక
కామాదివికారరరహిత కామితఫలదా
కామజనుఃకారణ రిపు
భీమా శ్రీవేంకటేశ భీతివినాశా ॥

6 క॥ భూమి న్నపదీయం బగు
నామముఁ బఠియించునట్టి నరుఁడు చిరాయు
శ్శ్రీమహితుఁడు పావనుఁ డగు
వేమరు శ్రీవేంకటేశ వృజిన వినాశా ॥

7 క॥ దేవా తావకమంత్రము
సేవకకలుషవనదాహ శిఖికీల నిభా
త్యావహము మోక్షలక్ష్మీ
సేవధియగు వేంకటేశ శేషగిరీశా ॥

8 క॥ దేవాదిదేవ నిర్మల
భావులు నిన్మానసమున భక్తిమెయిన్ సం
భావించి ముక్తిఁ గాంచిరి
కేవలముగ వేంకటేశ కిల్బిషనాశా ॥

9 క॥ కందర్పజనక బలభి
ద్వందితపాదారవింద వరద ముకుందా
మందరభూధరధర గో
విందా శ్రీవేంకటేశ వృజినవినాశా ॥

10 క॥ వేదాధివేద్య యాదిని
యాదోనిధి లోననుండు నగణిత శౌర్యున్
వేదహరణు సోమకునిన్
ఛేదింపవె వేంకటేశ ! శేషగిరీశా ॥

11 క॥ శరనిధిఁ గూర్మాకృతివై
తరిగట్టును వీపునందుఁ దాలిచి దయతో
సురలకు నమృత మొసంగవె
విరివిగ శ్రీవేంకటేశ ! వృజినవినాశా ॥

12 క॥ కిరివై దంష్ట్రాగ్రంబున
శరనిధిమగ్నమగు భూమిచక్రము పునరు
ద్ధరణ మొనరించి తీవే
పరమపురుష వేంకటేశ ! భవభయనాశా ॥

13 క॥ కంబమునఁ బుట్టి దైత్యుని
శంబనఖాగ్రములఁ జీరి జమునిపురికి వే
గంబె యనిచి జగముల కభ
యం బొసగవె వేంకటేశ ! యఘచయనాశా ॥

14 క॥ అలవామనరూపంబున
బలసాహస విక్రమాది వరగుణశాలిన్
బలి నడుగంటన్ ద్రొక్కవె
జలజాక్షా వెంకటేశ శత్రువినాశా ॥

15 క॥ ముయ్యేడుమార్లు రాజులఁ
గయ్యమునం బరశుధార ఖండించి భువిన్
నెయ్యమున భూసురావళి
కియ్యవె శ్రీవేంకటేశ ! యింద్రాధీశా ॥

16 క॥ భూమిన్ బంక్తిస్యందన
భూమీపతి చేయుచెడుగు పోడ వడఁగింపన్
రామావతార మొందిన
సామీ శ్రీవేంకటేశ ! శత్రువినాశా ॥

17 క॥ తాటక నొక్కశిలీముఖ
పాటవమున ధరణిమీదఁ బడనేయవె నీ
ధాటిన్ శ్రేష్ఠులు బొగడ ని
శాటఘ్నా వెంకటేశ ! శత్రువినాశా ॥

18 క॥ బాహాబలయుతుఁడైన సు
బాహుం బరిమార్చలేదె పటుశౌర్యమహా
సాహసబుద్ధులు నీవి ని
రీహా శ్రీవేంకటేశ యింద్రాదీశా ॥

19 క॥ సీతాపరిణయమునకై
యా తపసిని గూడి మిథిల కరిగెడువేళన్
రాతిని నాతిని జేయవె
ఖ్యాతిగ శ్రీవేంకటేశ కలుషవినాశా ॥

20 క॥ మారహరునిబాణాసన
మారూఢిగ విఱిచి మామ కనుమోదము సే
కూరన్ జానకిఁ గైకొను
ధీరుఁడవౌ వెంకటేశ దితిజవినాశా ॥

21 క॥ అలనాఁడగ స్త్యముఖముని
కులచంద్రులచే సపర్యగొని వనభూముల్
గలయఁ గనుంగొని పావన
ములఁ జేయవె వేంకటేశ భువనాధీశా ॥

22 క॥ ఖరసోదరినాసిక ము
ద్ధురవృత్తిన్ గోసివేసి తునిమితి వాజిన్
ఖరదూషణులన్ త్రిశిరునిఁ
బరశౌర్యా వెంకటేశ భవభయనాశా ॥

23 క॥ శ్రీధర కరుణాసాగర
మాధవ మురవైరి వరద మధుసూదన పృ
థ్వీధరభరణసమర్థ వి
రాధదమన వెంకటేశ రక్షోనాశా ॥

24 క॥ వాలికి సుగ్రీవునకు
ద్వేలపుఁబగసాగఁ దమ్ము మెసదయ వాలిన్
దూలించితి సుగ్రీవుని
యేలించితి వెంకటేశ యింద్రాదీశా ॥

25 క॥ చింతాభారాలసయగు
నింతికి నిజకుశలవార్త నెఱుఁగింప హనూ
మంతు న్బంపవె సద్గుణ
వంతున్ శ్రీవెంకటేశ వైరివినాశా ॥

26 క॥ బలనీలప్రముఖులు బహు
బలు లగువానరులు గూడి పర్వతవితతిన్
జలనిధి బంధించిరి నీ
బలముననే వెంకటేశ పాపవినాశా ॥

27 క॥ శంక యొకింతయు లేక ని
రంకుశబలవిక్రమముల నలరారిన యా
లంకాధీశునిఁ ద్రుంపవె
శంకరసఖ వెంకటేశ శత్రువినాశా ॥

28 వ॥ శరదభ్రశుభ్రదేహ
స్ఫురణ దిశల నిండ సమరభూమిఁ బ్రలంబా
సురునిం దెగటార్చిన హల
ధరమూర్తి వెంకటేశ దైత్యవినాశా ॥

29 క॥ పరవాసుదేవలీలన్
ధరణీభర మణఁచుటకును దాల్చితి విలపై
శరణాగతరక్షణ త
త్పరమతివై వెంకటేశ దైత్యవినాశా ॥

80 కం॥ రోఁత యొకించుక లే కవి
భీతమతిన్ జన్నుఁబాలు పీల్చి నిశాటిన్
బూతనను జంపవే శిశు
ఘాతిని, శ్రీవేంకటేశ కలుషవినాశా ॥

81 కం॥ ముద్దులబాలుఁడవగు నీ
గద్దరితన మరసి రోటఁగట్టినతఱి నా
మద్దులఁ గూల్చవె సర్వవి
పద్దళనా వేంకటేశ భవభయనాశా ॥

82 కం॥ హింసావిహారనిరతరి
రంసాపరతంత్రహృదయు రణకర్కశునిన్
గంసుని జంపితి వౌర నృ
శంసుని శ్రీవేంకటేశ శత్రువినాశా ॥

83 కం॥ గోవిభుఁడు శిలావృష్టి
న్యావిరిఁ గురియఁగ మహాద్రి వడిఁ దాల్చి కడున్
గోవులఁ గావవె శ్రీవసు
దేవాత్మజ వేంకటేశ దితిజవినాశా ॥

84 కం॥ గోపవధూజనములతో
నేప్రొద్దును గలసిమెలసి యిచ్ఛారతులన్
రేపల్లెవాడ నుండు ద
యాపర శ్రీవేంకటేశ యఘచయనాశా ॥

85 కం॥ కాళీయభుజగరాజఫ
ణాళిన్ గౌతుకముతోడ నమరులు వొగడన్
లీలానటన మొనర్చిన
బాలుఁడవౌ వేంకటేశ భవభయనాశా ॥

36 క॥ నారీమణి రుక్మిణికై
ఘోరరణ మొనర్చి రాజకోటులతోడన్
శూరత మెఱయఁగ శ్యాలకు
బీర మణఁచు వేంకటేశ భీతివినాశా ॥

37 క॥ దారయు బిడ్డలు మిక్కిలి
దారిద్ర్యముచేఁ గృశించుతఱి విప్రుఁడు నిం
జేరఁగ సిరుల నొసంగితి
వౌరా శ్రీవేంకటేశ యఘచయనాశా ॥

38 క॥ సురసిద్ధసాధ్య కిన్నర
గరుడాదులు విక్రమంబు గణుతింప మురా
సురయుతముగ నరకనిశా
చరుఁ జంపవె వేంకటేశ శత్రువినాశా ॥

39 క॥ పాండుసుతుని క్రతువున భూ
మండలపతు లెల్లఁ జూడ మదగర్వితునిన్
దండార్హుని శిశుపాలుని
ఖండింపవె వేంకటేశ కలుషవినాశా ॥

40 క॥ సంప్రధన కర్మశూరతఁ
దెంపరియగు భీముచేత ధృష్టునహంతా
నంపన్నుఁ జరాసంధునిఁ
జంపింపవె వేంకటేశ శత్రువినాశా ॥

41 క॥ దండితరిపు సైన్యుండగు
పాండవమధ్యమున కెలమిఁ బ్రాణసఖుఁడవై
ఖాండవము దహింపవె మును
జండప్రభ వెంకటేశ శత్రువినాశా ॥

42 క॥ గురుభీష్మాదుల చెంగటఁ
బరిషన్మధ్యంబునందుఁ బాంచాలికి వ
స్త్రరహితకును నంబరములు
గరుణింపవె వేంకటేశ కలుషవినాశా ॥

43 క॥ బంధురనిజవిశ్వాకృతి
గాంధారీవల్లభునకుఁ గాన్పింపఁగ గ
ర్వాంధులు భయపడ దృష్టులు
సంధింపవె వేంకటేశ శత్రువినాశా ॥

44 క॥ కౌరవసేనాసముదయ
పారావారంబుఁ జొచ్చి బడబాగ్నిక్రియం
గారించుపృథాసుతునకు
సారథివౌ వేంకటేశ శత్రువినాశా ॥

45 క॥ దురమున గురులం బెద్దలఁ
బరికింపుచు శోకమోహభరితాత్ముఁడౌ
నరునకుఁ దత్వముఁ దెలిపిన
పరమపురుష వేంకటేశ భవభయనాశా ॥

46 క॥ ఇద్ధప్రకాశమగు నీ
బుద్ధాకృతి జనములకును బూజ్యముగాదే
శ్రద్ధాభక్తియుతంబుగ
నిద్ధరణి న్వేంకటేశ యింద్రాదీశా ॥

47 క॥ తురగారూఢుఁడ వగుచును
గరవాలము చేతఁ బూని కల్క్యవతార
స్ఫురణన్ దురుష్కసేనన్
బరిమార్చవె వేంకటేశ భవభయనాశా ॥

48 క॥ దురితభవబంధచయసం
హారణంబులు తరుణకిసలయారుణంబుల్
నిరతము భజియించెద మీ
చరణంబులు వేంకటేశ శత్రువినాశా ॥

49 క॥ నీతో సమానదైవము
భూతలమునఁ గాదు సకలభువనములందు
న్జ్యోతింప రనుట వేద
ఖ్యాతముగా వేంకటేశ కలుషవినాశా ॥

50 క॥ గురుఁడవు తల్లివి దండ్రివి
పరదైవం బీవె గాక పరులెవ్వరు నా
మొఱ విని కావఁగ సర్వే
శ్వర రావా వేంకటేశ శత్రువినాశా ॥

51 క॥ జగములను సృష్టిసేయుఁగఁ
దగురీతిని బ్రోవ నడఁప దక్షుఁడ వీవే
నిగమాంతవేద్యరూపా
జగదీశా వేంకటేశ శత్రువినాశా ॥

52 క॥ నిగమములయందు గుప్తము
సుగమమె నీయెఱుక కదువిశుద్ధులు విబుధుల్
స్వగతముగ నెఱిఁగి తెలిపిరి
ఖగవాహన వేంకటేశ కలుషవినాశా ॥

53 క॥ దురితంబులు నీదగు సం
స్మరణంబునఁ దూలు నగ్నిసంస్పర్శముచేఁ
జొరుగాకులవలె వేఁడెద
శరణ మగుము వేంకటేశ శత్రువినాశా ॥

54 క॥ కరిరాజవరద నీదగు
చరితామృత మెలమిఁ గ్రోలి శాశ్వతపదవుల్
పురుహూతాదులు పడసిరి
కరుణింపుము వేంకటేశ కలుషవినాశా ॥

55 క॥ అణిమాద్యైశ్వర్యంబుల
ననువుపఱిచి భక్తవితతి కతిముద మొప్పం
గను వైకుంఠ మొసంగవె
వనజాక్షా వెంకటేశ భవభయనాశా ॥

56 క॥ జనహితకృతి నార్తావన
ఘనమతి నతిధర్మరతి నకలుషాకృతి నిన్
వినుతించు వ్రతిని విబుధులు
వినుతింతురు వెంకటేశ విశ్వాధీశా ॥

57 క॥ తరులందును గిరులందును
ఝరులందును ధరణి నాకసమునందుఁ జరా
చరములయందును నుందువు
నిరంతరము వేంకటేశ నిఖిలాధీశా ॥

58 క॥ నీవు న్వెలియగువస్తువు
లోకాలోకమ్ము దాటి లో వెలి నెందున్
లేకుండుట సర్వాత్ముఁడ
వై కలవో వేంకటేశ యఖిలాండేశా ॥

59 క॥ ఈశానబ్రహ్మాదులు
నీశాసనమునను గాదె నిఖిలైశ్వర్య
శ్రీశాలు లగుచు వెలయుదు
రీశా శ్రీవేంకటేశ యింద్రాదీశా ॥

60 క॥ క్రూరుఁడ నవిచారుఁడ దు
ర్వారభవాంబునిధి బడి దొరలుచున్నాఁడన్
దేరిచి దరిఁజేరిచి నను
దారి నడపు వేంకటేశ దైత్యవినాశా ॥

61 క॥ దీనుండను ముజ్జగముల
దీనదయాపరుఁడ వీవు దిక్కని మదిఁ బెం
పూనిన వేడుక నమ్మితి
శ్రీనిలయా వేంకటేశ శేషగిరీశా ॥

62 క॥ వారణరక్షణ ప్రియ భయ
హారణ భరితాంతరంగ యనవరతము నేఁ
గోరినకోరిక లొసగ వ
దేరా శ్రీవేంకటేశ యింద్రాదీశా ॥

63 క॥ ధనసంపద యట్టె యా
వనసంపద మీసతేనె వంటివి వేఁడన్
వెను కాడెద వీనిన్ బర
మును వేఁడెద వేంకటేశ భువనాధీశా ॥

64 క॥ ధనికుల నెంతయు వేఁడినఁ
దృణమైన లభించ దడవి దొరకొనకున్నె
ఘనముగ ఫలమూలాదులు
నినువేఁడఁగ వేంకటేశ నిఖిలాధీశా ॥

65 క॥ మునుపటి జన్మమ్ములలో
ననువుగఁ దాఁజేసినట్టి యతిపుణ్యావశం
బునను భవద్భక్తుండగు
మనుజుఁడు శ్రీవేంకటేశ మాప్రాణేశా ॥

66 క॥ ఘనదారేషణ పుత్రే
షణ విత్తేషణ విమోహసంపాదితమా
వనటల గుందెడి పురుషుఁడు
నినుఁ గనునే వేంకటేశ నిఖిలాధీశా ॥

67 క॥ హరి నీవె హరుఁడ నీవే
సరసీజోద్భవుఁడ నీవె శక్రుఁడ నీవే
ఖరకరుఁడవు శశి నీవే
పురుషోత్తమ వేంకటేశ భువనాధీశా ॥

68 క॥ ధర నీవె సలిల మీవే
శరయోనివి నీవె యనలసఖుఁడవు నీవే
సురవర్త్మ నీవె మురళీ
ధర మాధర వేంకటేశ దైత్యవినాశా ॥

69 క॥ నిత్యానిత్యము లీవే
సత్యాసత్యములు నీవె సర్వంసహపైఁ
బ్రత్యక్షదైవ మీవే
నిత్య శ్రీవేంకటేశ నిఖిలాధీశా ॥

70 క॥ నాతూత్కరించి కరుణా
వీక్షణములఁ జూడ వేర విధినుత లోకా
ధ్యక్షా యుపేక్ష సేయకు
మీక్షణమున వేంకటేశ యింద్రాదీశా ॥

71 క॥ రక్షింపు మిందిరావా
మాక్షీహృదయాబ్జమిత్ర యక్షీణదయా.
రక్షితమునిజన దానవ
శిక్షక శ్రీవేంకటేశ శేషగిరీశా ॥

72 క॥ అలమేల్మంగాగురుకుచ
కలశద్వయకుంకుమాంకకలితోరస్కా
విలసన్మకుటశిరస్కా
జలజాక్షా వేంకటేశ శత్రువినాశా ॥

73 క॥ కడు భక్తితోడ వేఁడిన
విడనాడుట మెరగాదు విశ్వేశ్వర నీ
విడువసుమీ నీవేగతి
జడధిశయన వేంకటేశ శత్రువినాశా ॥

74 క॥ సిరిగలవాఁడ నటంచును
విరివిగ నీ వెపుడు విఱ్ఱవీఁగెద వరయన్
దరిలేనివాని కొసగని
సిరి యేటికి వేంకటేశ శేషగిరీశా ॥

75 క॥ సిరి గల్గువారిచి త్తం
బరుణోత్పలభాతినుండు టర్హంబగు నీ
యురమున సిరి యుండిన మది
గరఁగదు శ్రీవేంకటేశ కలుషవినాశా ॥

76 క॥ శ్రుతిదూర మైనభోగవి
తతిచే గర్వితుఁడ నగుచు ధరణీస్థలి వి
ఖ్యాతిఁ గాంచితి నే నరయఁగ
నతినింద్యుఁడ వేంకటేశ యఘచయనాశా ॥

77 క॥ నీదారయు నీకొమరుఁడు
నీదగువాహనము లోకనింద్యగుణమునన్
వా దార్జించినవారలు
గాదా శ్రీవేంకటేశ కలుషవినాశా ॥

78 క॥ నీయాలు తటిచ్చంచల
మాయయుఁ దా నిలిచియున్న మనుజుని ఘనునిన్
జేయును, బోయిన నీచుని
జేయును, శ్రీవేంకటేశ శేషగిరీశా ॥

79 క॥ నీతనయుండగు మదనుం
డాతరుణశశాంకమౌళి కపకారకుఁడై
భూతిగఁ జేయంబడె విప
రీతముగా వేంకటేశ రిపుచయనాశా ॥

80 క॥ నీవాహన మగు ఖగపతి
దేవావళి కన్నమైన దివ్యామృతమున్
వావిరి దొంగిలఁడే మును
కేవలముగ వేంకటేశ కిల్బిషనాశా ॥

81 క॥ నీనాభీకమలోద్భవుఁ
డైన విధాత్రుఁడు గుణాఢ్యు నధికుని నాయు
ర్హీనునిఁగఁ జేయఁడే మఱి
దీనునిగను వేంకటేశ దితిజవినాశా ॥

82 క॥ నీవంటి మాయవానిన్
భూవలయమునందు నెందుఁ బొడగన మాగా
రీవల్లభ మోహితునిం
గావింపవె వేంకటేశ కలుషవినాశా ॥

83 క॥ సురలును దైత్యులు గూడుక
శరనిధి మథియించువేళ జనియించిన యా
పరమామృత మమరులకును
గరుణింపవె వేంకటేశ కలుషవినాశా ॥

84 క॥ మోహినివై పూర్వము దు
ర్మోహాంధులఁ జేయలేదె మునులను హరునిఁ
సాహస మదేమి నీకు ని
రీహా శ్రీవేంకటేశ యింద్రాదీశా ॥

85 క॥ దాసుని నను విడనాడిన
దాసావనబిరుదు నీకు దబ్బఱ గాదే
శ్రీసఖ నీసన్నిధి సం
వాస మొసఁగు వేంకటేశ వనజాధీశా ॥

86 క॥ దానగుణ మించు కేనియు
గానక ధనవంతుఁడైన కడులోభిని స
మ్మానించు జడుఁడు నిన్నుఁ
ధ్యానింపఁడు శ్రీవేంకటేశ దైత్యవినాశా ॥

87 క॥ వడ్డిజీవన మిలపైఁ
జెడ్డతన మటంచు మునులు చెప్పఁగ వినమే
వడ్డికాసులు గొను టది
దొడ్డతనమ వేంకటేశ దురితవినాశా ॥

88 క॥ ధనవంతుఁడయ్యుఁ బండిత
జనములఁ బోషింపలేని జనుఁడు జఘన్యుం
డను నపదూఱుం జెందక
ఘనుఁడగునే వేంకటేశ కలుషవినాశా ॥

89 క॥ ధన మార్జించినతఱి స
జ్జనులను బుధజనుల సాధుజనులను రక్షిం
చినవాఁడె ధన్యుఁడగు కవి
జననుత శ్రీవేంకటేశ శత్రువినాశా ॥

90 క॥ పరులకు నుపకృతిసేయని
నరుజన్మము తల్లికడుపునకుఁ జేటు సుమీ
పరధర్మము పరహితమే
పురుషోత్తమ వేంకటేశ భువనాధీశా ॥

91 క॥ పరసతులదోష మెన్నక
పరభామను జూచి తనదుభగినికి సుతకున్
సరి యనుకొను నరుఁ డుత్తమ
పురుషుఁడు శ్రీవేంకటేశ భువనాధీశా ॥

92 క॥ అరయఁగఁ బరోపకారము
పరధర్మము దానియట్లె పరపీడసమున్
బరమాధర్మము ధర్మో
త్తరత నొసగు వేంకటేశ దైత్యవినాశా ॥

93 క॥ ఎటెఁగెటెఁగి చెడుగుచేసెడు
కొఱగానిదురాత్ము నెట్లు కో నరిదిద్దన్
జిఱుకత్తిచేతఁ గఱకఱ
నఱుకవలెనొ వేంకటేశ నాకాధీశా ॥

94 క॥ నీపాదకమలసేవా
వ్యాపారతఁ జెలఁగుచున్నవాని కసాధ్యం
బేపట్లను గలుగదు భువి
లోపల శ్రీవేంకటేశ లోకాధీశా ॥

95 క॥ సురుచిరలీలన్ జగముల
కిరవగు గర్భంబుగలుగు నీశ్వర నీకుం
ధరణీస్థలి ననుఁబ్రోచుట
భరమా శ్రీవేంకటేశ భవభయనాశా ॥

96 క॥ అరమరసేయక నన్నుఁ బ
బరిచరుఁగాఁ జేసికొనుట బహుభంగుల నీ
పరిపూర్ణత్వమునకుఁ దగు
సరణియె శ్రీవేంకటేశ శత్రువినాశా ॥

97 క॥ జడమతిని దోషినని నా
యెడ నేరములెన్న దేమి యిల జనకుఁడొగిన్
గొడుకున్ మూర్ఖుని విడుచుట
నడవడియే వేంకటేశ నాగగిరీశా ॥

98 క॥ పరసద్గుణముల మెచ్చుచుఁ
బరసంపద కిష్టపడుచుఁ బరనిందాదుల్
తొఱఁగినవాఁ డిమ్మహిఁ స
త్పురుషుఁడగుం బరగుగాదె భువనాధీశా ॥

99 క॥ నీనామశతము పేర్కొనఁ
గా నీపైఁ బద్యశతము గల్పింపంగా
మానస మువ్విళ్లూరెను నీ
ధ్యానార్థిని వేంకటేశ ధర్మోద్దేశా.

100 క॥ కింకరకల్పకమా భవ
సంకటహరనామ శేషశైలస్థేమా
అంకిత మిది గొను మోంకా
రాంకూరా వేంకటేశ యఖిలాండేశా ॥

శ్రీ

శ్రీవేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

వేంకటాచలధామ తారావళి

1 క॥ శ్రీమహిళామహీమహిళల
తో మముఁ బోషింపవచ్చితో నేఁడైనన్
ప్రేమమున సజలజలద
శ్యామలతనుధామ వేంకటాచలధామా.

2 క॥ రావయ్య యేడుగొండల
దేవుఁడవా శరణు శరణు దితమముతాహం
భావనమున పావనజన
తావనఘుసనామ వేంకటాచలధామా.

3 క॥ నే నెక్కడ మీ విభవము
దా నెక్కడ నేర్చిపొగడఁ దరమా నాకున్
దానవకులతానవకల
నానవబలధామ వేంకటాచలధామా.

4 క॥ అవధారు దేవ బవదభి
నవకవన మొసర్ప నేర్పు నా కొసగుము దా
నవవనదావీభవదా
హావబాహాస్థేమ వేంకటాచలధామా.

5 క॥ కోరినవరాలరాయఁడ
వౌరా! దుర్నిగ్రహోగ్రహాగ్రహిళధరా.
ధారమహోదార మహో
దారమహోద్దామ వేంకటాచలధామా.

6 క॥ అమ్మమ్మ రాజసం బిటు
రమ్మని మముఁ జేరదీయ రాదా యసురీ
ధమ్మిల్లామోదభిదా
హమ్మహానిస్సీమ వేంకటాచలధామా.

7 క॥ భవదంఘ్రిద్వయసేవా
ప్రవణులఁ గావింపవా దురాత్ముల మగుమ
మ్మవిరళభవానుభవజగ
దవనమహోద్దామ వేంకటాచలధామా.

8 క॥ తొలుపలుకు గిలుకుపావలు
గులుకుభవత్పదయుగం బకుంఠితభక్తిన్
గొలుతున్ ద్రిభువనహేలా
హాలదసురవిరామ వేంకటాచలధామా.

9 క॥ శరణాగతానుధావన
బిరుదాంకుఁడ విపుడదేల పిలిచిన దయతో
నరుదే వరిరంహాస్సం
హరణరణస్థేమ వేంకటాచలధామా.

10 క॥ ఎప్పుడును శరణాగత వ
జ్రపంజరపు బిరుదుదాల్చు రాజవుగా మ
మ్మిపుడేల తేలఁ జూచెద
వపరిమితస్థేమ వేంకటాచలధామా.

11 క॥ నీబంటనె ముమ్మాటికి
నీబంటనె వేఱొకండనే జగదవన
శ్రీబంధ బంధురాంఘ్రి మ
హాబిరుదోద్దామ వేంకటాచలధామా.

12 క॥ దాసుని యిల్లాలలసిన
యోసామీ కొంచె మనక యుప్పరతట్టల్
మోసితి వట భక్తార్తిని
రాసరసోద్ధామ వేంకటాచలధామా.

13 క॥ మెచ్చెదవుగాక భక్తుల
కిచ్చెద వీరానిపదవు లిందును నందుఁ
గచ్చుగఁ దిరిగెద వఖిలవి
యచ్చరనిస్సీమ వేంకటాచలధామా.

14 క॥ ఒకటానోచనిగొ్రడా
లికి బిక్షల నిత్తువట భళీ జగముల నీ
వొకఁడవె దైవశిఖామణి
వకలుషగుణధామ వేంకటాచలధామా.

15 క॥ ముజ్జగముల నేలెదు నీ
బొజ్జనుఁ జేరుళ్ల బియ్యపుందళిగ లయో
సజ్జాయె బ్రతుకు సమిదుద
యజ్జయగోక్షేమ వేంకటాచలధామా.

16 క॥ ఎల్లప్పుడు నీతోమని
పళ్లెరముల నారగించు బల్ జాణవు చే
సళ్లనట పోయి వేఁడెద
మల్లదె నీలేమ వేంకటాచలధామా.

17 క॥ ఇల్లిల్లు దిరిగి నీవొక
చెల్లనికాసునకు నైనఁ జేసాచెదు వా
ల్లల్ల సిరులల్ల నొసగెదు
నల్లదె నీలేమ వేంకటాచలధామా.

18 క॥ వేసరక వడ్డికాసుల
కాసులచే నింత లిబ్బి గట్టెద వీక నీ
యాసవలెం గాదె యడియని
యాసయు నోరామ వేంకటాచలధామా.

19 క॥ అడియాల మెఱుంగ నీవడు
గడుగుందండాలసామివా దండము నీ
యడియడను నీవె మాకొడ
యఁడ వసురవిరామ వేంకటాచలధామా.

20 క॥ కలకాలము నాపదభ్రము
క్కులు సంపద మఱపు లేలో కోయని కొదవల్
దలంచకు మాశ్రితరత్నా
హాలహాలికోద్దామ వేంకటాచలధామా.

21 క॥ నిగ్రాహ్యుండ నే నైనన
నుగ్రహవదపాంగములఁ గనుంగొను మతిదు
ర్నిగ్రహమహాగ్రహాగ్రస
నాగ్రహహృన్నామ వేంకటాచలధామా.

22 క॥ భూతప్రేతపిశాచ
వ్రాతంబులు దొలఁగవా భవత్పదరేణు
వ్రాతంబు సోకినను జగ
దాతంకవిరామ వేంకటాచలధామా.

23 క॥ వేంకటపతి వేంకటపతి
వేంకటపతి యనినఁ దొలఁగవే గ్రహశంకా
తంకంబు లఖిలజగ దభ
యంకరశుభనామ వేంకటాచలధామా.

24 క॥ పలుమఱును బెక్కువేషం
బులు పన్నక నీదుసముఖమున నాడెడు న
న్నలసితివి చాలు నీక నను
మలఘుదయారామ వేంకటాచలధామా.

25 క॥ వెనువెంట వచ్చువారల
ననుపుటకై తడసెదేని యమభటజనభం
జనపాంచజన్య మపు డో
య్యనవొత్తుము ప్రేసు వేంకటాచలధామా.

26 క॥ మంగళ మలమేల్మంగకు
మంగళ మలమేలుమంగమగనికి నని మీ
మంగళ మేమఱ వెంద సమ
రాంగణనిస్సీమ వేంకటాచలధామా.

27 క॥ శ్రీమదఖిలాండకోటి
స్వామివిగా మాకుఁ గులముసామివిగా యీ
మామీఁదిమమత మఱవకు
మామయుహృన్నామ వేంకటాచలధామా.

28 క॥ ఘటియించె మాయదుముఖావేం
కటపతి నీపేరనొక చొకాటపుఁ గృతి త
ద్ఘటకాగ్రేసరుఁడవు నీ
వట కపటవిరామ వేంకటాచలధామా.

శర్మపురి వేంకటశాస్త్రిగలు హేశిద (సంస్కృతోదాహరణ) తెలుగుపద్యగళు.

—ంంఁంఁంం—

శ్రీ

శ్రీవేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

పంకజాతభవాండేశశతకము

1 సీ॥ శ్రీమత్త్వదంఘ్రిరాజీవసేవాసక్తి
నిరతంబు నామది నిలుపవయ్య
శ్రవణేంద్రియముల మీసచ్చరితామృత
మధుధార లానఁగా మఱుపవయ్య
నేత్రద్వయంబు మీనిరుపమసౌందర్య
విభవ మీక్షింపఁ గావింపవయ్య
సతతంబు జిహ్వ మీపతితపావననామ
కీర్తన సలుప శిక్షింపవయ్య
తే॥ యేను నీకన్న నితర మే మెఱుఁగ నెందు
దాసునిఁగ నన్ను నాత్మలోఁ దలఁపవయ్య
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వెంకటేశ ॥

2 సీ॥ పదపద్మరజముచేఁ బాషాణమైనసతా
పసకాంత కలుషంబుఁ బాపినావు
శరణు సొచ్చినవిభీషణు విపక్షానుజుం
డనక కృపాదృష్టి మనిచినావు
ఆర్తయై వేఁడినయంతనే పాంచాల
కన్యకమానంబు గాచినావు
మకరిపాల్పడినసామజము కుయ్యాడిన నా
లించి వే దాని రక్షించినావు

తే॥ నన్ను నారీతిఁ బ్రోవు మనాథనాథ
నీకు నే నన్యుఁడనుగాను నిజముగాను
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వెంకటేశ ॥

3 సీ॥ కల్పాంతమున బ్రహ్మ కనుమూసి నిదురింప
సోమకుండను రాక్షసుండు కడఁగి
నిగమము ల్కుమ్మిచ్చిలి నీటిలోఁ జొచ్చిన
జలచరరూపమై సరభసమున
దైత్యునిఁ బోనీక తరిమి గర్భము చించి
విపులవేదమ్ముల వెలికిఁ దెచ్చి
సత్యలోకంబునఁ జతురాననున కిచ్చి
చెలఁగిలోకములు రక్షించినట్టి

తే॥ లోకరక్షకుఁడవు భువనైకవంద్య
నన్ను రక్షించు టొకప్రయత్నంబె నీకు
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ ॥

4 సీ॥ అమరులు దైత్యులు నమృతంబుఁ గొనుటకై
మందరనగమును మంథదండ
కమ్ముగాఁజేసి కొంకక సుధాంబుధివైచి
తవిలి వాసుకిఁ దరిత్రాడునేసి
యిరుగడ నైకొని గరిమతోఁ దరువంగ
బ్రుంగన శైలంబు గ్రుంగఁజూచి,
కమఠరూపంబునఁ గరమొప్పి శైలంబు
ధరియించినట్టి శ్రీధరుఁడ వీవు

తే॥ నీకు సంరక్షకులు లేరు లోకమునను
నన్నుఁగృపతోడఁబ్రోవుము నలిననేత్ర
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ ॥

5 సీ॥ కశ్యపాత్మజుఁడైన ఖలుఁడు హిరణ్యాక్షుఁ
డాదికాలంబున నతులశక్తి
ధరణి గైకొని రసాతలమునకును బాఱి
పాఱెందు లేకుండ మలయుచుండ
యజ్ఞవరాహమై యవతరించి నిశాటు
ఘనగదాహతి మస్తకంబు దునిమి
కొనగొమ్మున ధరిత్రి గొనివచ్చి నీటిపై
నిలువంగఁ దనబల మ్మలవఱించి

తే॥ విశ్వ మొగి నుద్ధరించిన విభుఁడవీవు
నీకు ననిశంబు మ్రొక్కెద నిగమవేద్య
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ !

6 సీ॥ భ్రాత వధించిన పగఁదలంచి హిరణ్య
కశిపుఁడు ఘోరదుర్గముల కేఁగి
తపమాచరించి విధాతచే వరములు
గొని మహాదుష్టుఁడై కనులు దిరిగి
తనయునిఁ బ్రహ్లాదు ననుపమచారిత్రు
భాగవతశ్రేష్ఠు బహువిధముల
హింసింప మనుజమృగేంద్రరూపము దాల్చి
కదిసి విపక్షు వక్షము పగుల్చి

తే॥ తునిమి భక్తునిఁ గాచినఘనుఁడ వీవు
నిన్ను బ్రహ్మకు నైన వర్ణింపఁదరమె
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీని వాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ ॥

7 సీ॥ బలి యనుదైత్యుండు బలసూదనునిఁ దోలి
నాకంబు గైకొని ప్రాకటముగ
మూఁడులోకంబుల ముదముతో వెలుఁగంగ
నదితితపంబున కాత్మ మెచ్చి
వామనరూపమై ప్రేమతో నుదయించి
బలిని దానము మూఁడుపదము లడిగి
ముల్లోకములు నిండి మొనసి వైరోచను
బంధించి వజ్రికిఁ బదవి యొసగి

తే॥ నట్టిభక్తశరణ్యుఁడ వనఘచరిత
నిన్ను నుతియింప శక్యంబె నీరజాక్ష
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ ॥

8 సీ॥ భార్గవకులమునఁ బావనుం డై నట్టి
జమదగ్నిసుతుఁడవై జననమంది
తండ్రినిఁ జంపినదారుణకర్మునిఁ
గార్తవీర్యార్జునుఁ గదిసి వేయు
చేతులు పరశువుచేఁ ద్రుంచి పొలియించి
రాజవంశములు నిర్వంశములుగఁ
జేసి ధారుణి యెల్ల భూసురులకు దాన
మిచ్చినరాముఁడ వీవ కావె

తే॥ నిను నుతింపంగ వశమె శేషునకు నైన
విమలచారిత్ర సంపుల్లకమలనేత్ర
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ ॥

9 సీ॥ పౌలస్త్యుడైన రావణుఁడు బ్రహ్మను గూర్చి
తపము గావించి విధాతవలన
వరములు గైకొని సురుల బాధింపంగ
నమరులు మునులు మి మ్మాశ్రయించి
తమపడ్డబన్నముల్ తగ విన్నవించిన
భువనముల్ రక్షించ బుద్ధిఁ దలఁచి
దశరథాత్మజుఁడవై ధారణి జన్మించి
దశకంఠుబలసహితంబుగాగ

తే॥ వసుధఁ గూల్చినయూరఘువరుఁడ వీవ
యేను నీమహిమం బెన్న నెంతవాఁడ
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ ॥

10 సీ॥ ధారుణి దుష్టవర్తనుల మోవఁగలేక
బ్రహ్మపాలికి నేఁగి బాధపడిన
ద్రుహిణుండు వసుమతీసహితంబుగా మిమ్ముఁ
జేరి ప్రణామముల్ చేసి వసుధ
రక్షింపు మని వేఁడ రాజవంశంబున
వసుదేవసుతుఁడవై వెస జనించి
ఖలులైనధారుణీశుల నెల్లఁ బరిమార్చి
భూభార ముడిపినపుణ్యమతివి

తే॥ రాముఁడవు నీవె కావె పురాణపురుష
నిన్ను వర్ణింప శక్యమే నిర్మలాత్మ
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ ॥

11 సీ॥ త్రిపురదైత్యులు భారతీనాధువరముచే
సురల కసాధ్యులై యురుబలమున
మూఁడులోకములకుఁ గీడాచరింపుచు
జరియింప నీక్షించి హరుని రథికుఁ
గావించి సారథిగాఁ బద్మజు నమర్చి
నీవు బాణంబవై నేర్పుమెరసి
రాక్షసస్త్రీపతివ్రతము భంగము సేయు
తలఁపున బౌద్ధావతారమెత్తి

తే॥ పౌరకాంతలనియమముల్ పాపి పురము
లొకటిగాఁ గూల్చి కాల్చినయోధవీవు
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ ॥

12 సీ॥ కలియుగాంతంబున ఖలులు రాజ్యముసేయ
సకలధర్మములు నష్టంబు లగుచు
పాపభూయిష్ఠమై బ్రాహ్మణుల్ వ్రాత్యులు
రాజులు తస్కరప్రాయు లగుచు
వర్తింప శ్రుతులను వరనదీజలము లు
త్సన్నంబులై మహాతామసాంబ
రంబుల ధరణీతలంబు తల్లడమందఁ
గల్కిరూపము దాల్చి ఖడ్గధారఁ

తే॥ పాపకర్మల నెల్లను బాపుమాపి
ధర్మ మవనిఁ బ్రతిష్ఠించి తనరె దీవు
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వెంకటేశ ॥

13 సీ॥ జగతి పాదము లాకసము నాభి నిశ్వాస
మనిలుండు రవిచంద్రు లక్షియుగము
దిశలు కర్ణంబులు దివి శిరం బనలుండు
వదనంబు జలములు పాణియుగము
జంగమస్థావరసహితమై యున్న యీ
విశ్వంబు నీశక్తి విమలచరిత
ఆద్యంతరహితుఁడ వసదృశుండ వనంతుఁ
డవు నచ్యుతుండవు భవవిదూర

తే॥ విశ్వమంతయు నీమూర్తి వేఱలేదు
నిన్ను శరణంబు వేఁడెద నిష్కళంక
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వెంకటేశ ॥

14 సీ॥ నీపదాంబుజములు నిత్యంబు పూజగా
వింపనికరములవెం పదేల
ప్రేమతో నీచరిత్రామృత మనుదినం
బానంగలేని యుప్పీను లేల
నీదివ్యనామంబు నిరతంబు పఠనంబు
సేయంగలేని యీజిహ్వ యేల
నీయుత్సవములకుఁ బోయి నిభక్తితో
నడవక యున్న యియ్యడుగు లేల

తే॥ నిన్నుఁ గడువేడ్కఁ జూడనికన్ను లేల
యిన్నియును జిత్రరూపంబు లెన్ని చూడ
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వెంకటేశ ॥

15 సీ॥ నీపదాంభోజముల్ నిశ్చలహృదయుఁడై
యతిభక్తిఁ బూజ సేయంగవలయు
పావనంబైన మీపాదపద్మములకు
ముదమొప్ప నిలఁజాగి మ్రొక్కవలయు
పాపహారంబు మీపాదాబ్జతీర్థంబు
లేపార జిహ్వాయం దిడగవలయు
నీపదాబ్జార్చితనిర్మలతరతుల
సీదళం బెలమి భక్షింపవలయు

తే॥ వినతుఁడై మిమ్ము శరణంబు వేఁడవలయు
కలుషములఁ బాసి మిముఁజేరి వెలయవలయు
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వెంకటేశ ॥

16 సీ॥ నీచరిత్రంబులు నిరతంబు వినువాఁడు
వసుధాధిపత్యంబు వాంఛపడఁడు
నీపాదకమలసేవాపరుం డగువాఁడు
స్వర్గభోగంబులసరణిఁ జనఁడు
నీదివ్యమంత్రమే నిష్ఠగాఁ గలవాఁడు
చక్రవర్తిత్వంబు నరకుగొనఁడు
నీమూర్తి నాత్మలో నేర్పునఁ గనువాఁడు
బ్రహ్మలోకసుఖంబు భ్రాంతిపడఁడు

తే॥ కల్పవృక్షంబు ముంగిట గలుగువాఁడు
అడవి నున్నట్టిఫలముల కాసపడునె
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వెంకటేశ ॥

17 సీ॥ కరుణారసాపాంగ ఘననిభశ్యామాంగ
పతగరాజతురంగ ధృతరథాంగ
పావనచారిత్ర పద్మజస్తుతిపాత్ర
శంకరసన్మిత్ర జలజనేత్ర
పతితపావననామ జితదానవస్తోమ
పాలితసుత్రామ భవవిరామ
జలనిధిగంభీర సద్భక్తమందార
నిరుపమాకార వర్ణితవిహార

తే॥ సంతతోల్లాస సజ్జనస్వాంత వాస
సర్వలోకేశ మునిజనసన్నిదేశ
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీ వాస
పంకజాతభవాండేశ వెంకటేశ ॥

18 సీ॥ అన్య మెఱుంగక యహరహంబును భవ
త్కైంకర్యమునఁ బ్రొద్దు గడపవలయు
నితరవాంఛలు మాని సతతంబు నీకథా
సుధ కర్ణపుటముల జుఱ్ఱవలయు
నీవె దైవంబని నెఱనమ్మి సకలార్థ
సంపత్తి నీకు నర్పింపవలయు
ధర్మార్థకామము ల్దలఁపక నీదివ్య
పదమున కయనంబు వెదకవలయు

తే॥ నీకృపకుఁ బాత్రభూతుఁడై నెగడవలయు
నిన్నుఁ జేరంగగోరుప్రపన్నుఁ డెపుడు
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వెంకటేశ ॥

19 సీ॥ పరమేష్ఠినుతిపాత్ర నిరుపమచారిత్ర
శశిదివాకరనేత్ర శ్యామగాత్ర
సురమునీశ్వరగేయ వరనూపురామ్నాయ
దళితదైతేయ పద్మాసహాయ
కాకుత్స్థకులదీప ఖండితహరచాప
విశ్వస్వరూప రవిప్రతాప
సర్వలోకాధార సద్గుణాలంకార
శ్రుతిగుహాసంచార నుతివిహార

తే॥ సంతతోత్సాహ విజితదుర్జనసమూహ
సమరముఖదేవతాభీమ సార్వభౌమ
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వెంకటేశ ॥

20 సీ॥ క్షీరాబ్ధిమధ్యవీచీడోలికాలోల
పన్నగాధీశతల్పంబునందు
పద్మావసుంధరాభామామణు ల్పాద
పంకేరుహంబులు పరిచరింప
భానుకోటిప్రభాభాసమానానూన
కోటీరకాంతులు కొమరుమిగుల
శ్రుతిచతుష్టయము సంస్తుతు లొలిఁ జేయింప
యోగనిద్రారతి నొప్పుమిగులఁ

తే॥ బవ్వళించిననీమూర్తిఁ బ్రతిదినంబు
భావమునఁ జేర్చి మ్రొక్కెద దేవదేవ
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ !

21 సీ॥ మహితజాంబూనదమణికిరీటద్యుతుల్
రవికిరణంబులఁ గ్రమ్మరింప
నవరత్నమయదివ్యనక్రకుండలకాంతి
గండభాగంబుల మెండుకొనఁగ
కంఠభాగవిలగ్నకౌస్తుభమాణిక్య
దీధితుల్ దిక్కులఁ దేజరిల్ల
రమణీయమౌక్తికరత్నహారవినూత్న
తరళద్యుతు ల్నభస్థలమునిండ

తే॥ యురమునం దలమేల్మంగ యురువుసూప
నిలిచియున్నట్టినీమూర్తిఁ గొలుతు నెపుడు
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ ॥

22 సీ॥ పన్నగాధిపతల్ప పావనసంకల్ప
భవతూలకృతశిల్ప బహుపరాకు
శాతకుంభదుకూల సదమలగుణజాల
పద్మాలయాలోల బహుపరాకు
నిగమాగమస్తోత్ర నిరుపమచారిత్ర
పద్మజస్తుతిపాత్ర బహుపరాకు
ధారాధరశ్యామ దళితాసురస్తోమ
పార్వతీనుతనామ బహుపరాకు

తే॥ దేవదేవ పరాకు మీసేవకుఁడను
నీవె దిక్కనియున్నాఁడ నిక్కముగను
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ ॥

23 సీ॥ నవమోహనాకార నతజనమందార
సర్వలోకాధార శరణుశరణు
కాంచనాచలధీర కందర్పసుకుమార
జలనిధిగంభీర శరణుశరణు
భవలతైకలవిత్ర పరహితచారిత్ర
సురగణాహితజైత్ర శరణుశరణు
కరుణారసాపాంగ ఖగనాయకతురంగ
కరధృతోగ్రరథాంగ శరణుశరణు

తే॥ నీకు శరణని వేఁడెద లోకనాథ
కరుణఁ జూడుము నన్ను నోసురశరణ్య
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ !

24 సీ॥ శరణాగతత్రాణబిరుదు నీకై యుండ
నన్యులఁ శరణని యనఁగ నేల
భక్తులపాలికల్పద్రుమం బీవయై
విహరింప నన్యుల వేఁడనేల
పాపఘ్ని గంగ మీపాదపద్మంబున
విలసిల్ల తీర్థముల్ వెదకనేల
పరగ లోకములకుఁ బ్రభువ వీవై యుండ
నిలమానవులఁ జేరికొలువనేల

తే॥ నిన్ను నెఱనమ్మియున్నట్టి నేర్పులకును
కొదవ లేదైనఁ గలదె సంపదలెకాక
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ!

25 సీ॥ బ్రహ్మకల్పంబున బ్రహ్మాండ మంతయుఁ
బాలుపేది నీయందుఁ గలయుటయును
జలనిధు లన్నియు గలసి యేకార్ణవం
బైకడలెత్తి మిన్నందు బ్రోయ
బాలుండవై వటపత్రపుటంబునఁ
బవళించి యుండగ బ్రకృతి మిమ్ముఁ
బ్రార్థింప మీనాభి పంకజంబునఁ జతు
రాననుఁ బుట్టించి యతనివలన
తే॥ విశ్వమెల్ల సృజించి విభుఁడ వీవు
నీకు సరివేల్పు లెవ్వరు లోకములను
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ

26 సీ॥ కంజాక్ష నీపాదకమలతీర్థమునకు
సకలతీర్థంబులు సాటిగావు
కమలేశ మీనిత్యకైంకర్యమహిమకు
సకలయజ్ఞమ్ములు సాటిగావు
సదయాత్మ మీమూర్తి హృదయమం దిడుటకు
సకలతపంబులు సాటిగావు
కేశవ మీనామకీర్తనంబు కిల
సకలధర్మంబులు సాటిగావు
తే॥ నిన్ను సేవించుమానవు లెన్నటికిని
భవము నొందరు నీదివ్యపదముచేరి
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ॥

27 సీ॥ నీనాభికమలంబులో నుద్భవించి లో
కంబులు సృజియించెఁ గమలభవుఁడు
గంగ నీపాదపంకజమున జనియించి
వసుమతి యెల్లఁ బావనముఁజేసె
నామ్నాయములు నీముంఖాంభోజమున సంభ
వించి విశ్వంబున వినుతికెక్కె
భవుఁడు నీనామజపప్రభావంబున
గళమునందు వహించెఁ గాలకూట

తే॥ మనఘ నీ పాదపంకేరుహాశ్రితులకు
సకలలోకంబులందు నసాధ్య మెద్ది
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ !

28 సీ॥ నీయాజ్ఞ తలఁ దాల్చి నిరత మాదిత్యుండు
మేరుప్రదక్షిణం బారఁ జేయు
నీయాజ్ఞ యెదనిల్పి నీరధుల్ చెలియలి
కట్ట దాఁట వశంబు గాకయుండు
నీయాజ్ఞ ననిశంబు వాయుదేవుం డొక్క
చోట నిల్వక యెల్లచోఁ జరించు
నీయాజ్ఞ నాత్మలోఁ బాయక మృత్యువు
పాఱివచ్చుచునుండు భయముతోడ

తే॥ విశ్వమెల్లను నీయాజ్ఞ వెలయు నెపుడు
విశ్వమయుఁడవు నీవు యోగీశ్వరేశ
శేషశైలాగ్రవాస లక్ష్మీనివాస
పంకజాతభవాండేశ వేంకటేశ !

శ్రీ

శ్రీ వేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

వేంకటశైలనాయకశతకము

1 చ॥ దురితములన్ విదల్ప భవదుఃఖములన్ హరియింప నీవసుం
ధరకును నీవిలాసము నిధానముగాఁ గనుపింపఁ జేయ సుం
దరమగు నీస్వరూపము ముదంబునఁ జూపినస్వామి శౌరి సత్
కరుణను నన్నుఁ గావు మిఁక గట్టిగ వేంకటశైలనాయకా ॥

2 చ॥ అతులితఘోరదుష్కృతము లన్నిఁటికిం గలి పట్టుఁగొమ్మ స
ద్గతిఁ గనలేని యీనరులఁ గావఁగ ది క్కెవరింక నంచులోఁ
గుతుకముమీఱ దర్శనము కుంభిని కెల్ల ననుగ్రహించితౌ
సతతము నన్నుఁ గావు మిఁక సద్గుణ వేంకటశైలనాయకా ॥

3 ఉ॥ పావనమైన మీచరణపద్మయుగంబు నిరంతరంబు గన్
భావమునందు నిల్పుకొని ప్రస్తుతిసేయుచునున్న నాయెడన్
దేవర యింతదాఁకఁ గరుణింపమికిం గత మేమి తెల్పు రా
జీవభవామరాశ్రితవశీకర వేంకటశైలనాయకా ॥

4 చ॥ శరణని నీకు మ్రొక్కితిని జాలముసేయక నీవు నాయెడన్
పరమకృపన్ వహించి ననుఁ బాయక నాకలుషంబు లన్నియున్
దురుముగఁ జేసి నీచరణతోయజయుగ్మముఁ జూపినంతటన్
వెరవుగ నిన్ను గొల్తు నిఁక వేడుక వేంకటశైలనాయకా ॥

5 చ॥ కురుపతి యాసభాస్థలిని గోకలు దోచిన భీతిచేత శ్రీ
హరి ననుఁ గావుమంచు మది నార్తిని వేఁడినయంతలోన మీ
కరుణనె యక్షయంబయిన కాంచనచేలము లద్భుతంబుగా
విరివిగ రావె ద్రౌపదికి వింతగ వేంకటశైలనాయకా ॥

ఉ॥ తోయజనేత్ర భక్తజనతోయజమిత్ర రమాకళత్ర ది
వ్యాయుధనీలగాత్ర మునివర్గపవిత్ర పురారిమిత్ర కౌం
తేయసహాయమాత్ర నగధీరవిరించిసుపుత్ర భవ్యనా
రాయణహేమసూత్ర సువిరాజిత వేంకటశైలనాయకా ॥

చ॥ కలియుగరాజవై ఖలులగర్వ మడంచి యశంబు మీఱఁ బూ
జలు గొని వడ్డికాసులను సన్నిధిలోపల నివ్వఁజేసి భూ
వలయము నేలి భక్తపరివారము లందఱఁ బ్రోచుచుంటివో
భళిభళి ! నన్ను నీవు పెడఁబాయకు వేంకటశైలనాయకా ॥

ఉ॥ దండము పద్మనాభ మురదానవమర్దన మోహనాంగ కో
దండశరవ్రజాంగద సుదర్శననందకధారి దేవ మా
ర్తాండశతప్రతాప వినతాసుతవాహన మందహాస వే
దండనగారిపాల దురితాంతక వేంకటశైలనాయకా ॥

ఉ॥ సారెకు బొడ్డుమల్లె విరజాజులు మల్లెలు పారిజాత ప
న్నీరుసుగంధపుష్పములు నీటుగలంగరు నిల్పుటంగి క
స్తూరిసువాసనాత్తరు కచూరసుమిశ్రితచందనంబు శృం
గారపు నీశరీరపునిగారముదోఁప ధరించి యుండఁ బ
ల్మారును నీకు మ్రొక్కెదను మాధవ వేంకటశైలనాయకా ॥

చ॥ ఖరకరకోటితేజ ఘనకాయ శశాంకముఖప్రభాంకభా
సుర దివిజార్చితాంఘ్రియుగశోభిత రత్నకిరీటకుండలా
భరణ విశాలవక్ష భవబంధ విమోచన మోక్షదాయకా
స్మరశతకోటిరూప మునిసన్నుత వేంకటశైలనాయకా ॥

చ॥ వసుమతి నింతదాఁకఁ బలు వర్ణములన్ జననంబులందితిన్
విసువుజనించె సంసరణ నీరధి నింకెటు దాఁటనేర్తు మా
నసమున నీవె తోఁచితివి నమ్మితి నిన్ గడతేర్పుమయ్య నన్
బిసరుహనేత్ర భక్తులకుఁ బెన్నిధి వేంకటశైలనాయకా ॥

12 ఉ॥ ఆసకు మేరలేదు కలుషాత్ముల నెల్లను వేఁడనేను మీ
దాసుఁడ నన్నుఁ బ్రోవు మని దైన్యముఁ బొందితిఁ జూడ నెవ్వరిం
గాసిలి త్రోవలేక నినుఁ గావుమటంటిని నీవెడిక్కయా
వాసవమానసాంబుధి దివాకర వేంకటశైలనాయకా ॥

13 ఉ॥ పన్నగశాయి నిన్ను మఱి బ్రస్తుతిసేయక కాని దోషముల్
సన్నముగావు గానకయె జాలముచేసి యనేకభంగుల
భ్యున్నతయోగమార్గములనూనిన మోక్షము మాటటుండఁగాఁ
బన్నిన వారికర్మములుఁబాయవు వేంకటశైలనాయకా ॥

14 చ॥ తనువులనెత్తియెత్తి బహుదారుణకర్మములెన్నో చేసియు
మనసిజమోహపాశముల మగ్నతనొందితి నీపదంబులం
బనుపడియున్నదోషములు పాయకయుండునె మిమ్ము వేఁడఁగా
ననలమునంటునే చెదలు నచ్యుత వేంకటశైలనాయకా ॥

15 చ॥ జగములనున్న చేతనులు జాలముచేతను జేయు తప్పులం
దగునటు చిత్రగుప్తుఁడు ఋతంబుగలెక్కలువ్రాసిచూపఁగా
దిగఁబడనీక కింకరులు తీవ్రపుఁగోపముసేయ నిన్నుఁ బ
న్నగశయ వేఁడఁగానగునె నాఁటికి వేంకటశైలనాయకా ॥

16 చ॥ నరహరి రామ కృష్ణ భువనత్రయపాలక తోయజాక్ష శ్రీ
ధర యని చిత్తమందున సదా నుతియించినవారిపాదముల్
కరముల నొత్తి యారజముగ్రక్కున నాశిరమందుఁ దాల్తు మీ
రెఱుఁకగ వారిచెంతలకు నెన్నటికిం జన వద్దటంచుఁ గిం
కరులకుఁ దెల్పుదండధరు కట్టడి వేంకటశైలనాయకా ॥

శ్రీ

శ్రీ వేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

వేంకటేశ్వర పంచకము

---

1 సీ॥ అజ్ఞాన మెడలించి సుజ్ఞానమున నుంచి
సద్భక్తి యొనరించు సామినీదు
పదములు గుఱినుంచి భావంబు గదియించి
సేవించి మిమ్ముఁ బూజింతుసుమ్ము
అతిశాంత మమరించి వ్రతనిష్ఠ బోధించి
ధన్యునిఁ గావించి దయదలంచి
నీదాసునిఁగనెంచి నేర్పుతోమన్నించి
అతిమోద మొసగించి యాదరించి

తే॥ సంతతోత్సవనిర్మల సదయహృదయ
సేమము లొసంగి మమ్మురక్షింపుమయ్య
నీరజాతాయతసునేత్ర నీలగాత్ర
విమల సంకాశ జగదీశ వేంకటేశ ॥

2 సీ॥ మణిమయభూషణ మంజుల భాషణ
సజ్జనపోషణ సార్వభౌమ
దుర్జనభీషణ నిర్జరతోషణ
సద్గుణ మునిగణ స్వాంతశరణ
మందరగిరిధర చందన చర్చిత
సుందర విగ్రహా శుభదచరిత
నందసునందన వందితసనకస
నందనబృంద గోవింద కృష్ణ

తే॥ యెంతో వినుతింతు మదినుంతు సంతతంబు
మోదమొనరించి నీవు న న్నాదరింపు
నీరజాతాయత సునేత్ర నీలగాత్ర
విమల సంకాశ జగదీశ వేంకటేశ ॥

3 సీ॥ అహితకౌరవరాజ అగణిత రవితేజ
నతజనసురభూజ నుతబిడౌజ
కాంచననగధీర కారుణ్యరసధార
జలరాశిగంభీర జయవిచార
మాధవగోవింద మధుసూదన ముకుంద
నందకధర ముచుకుంద వరద
కంబుజసన్నుత కదనవిజృంభిత
అమరారివధరత అమితచరిత

తే॥ అందముగ నీవు నాహృదయంబునందు
నిలిచి వేడుక లొసగవే నెమ్మితోడ
నీరజాతాయతసునేత్ర నీలగాత్ర
విమల సంకాశజగధీశ వేంకటేశ

4 సీ॥ నెలచందురునియందు నెరికందుచెన్నొందు
మోమునకస్తూరి మురువుతోడ
అరవిందమకరంద మిరవొందగానందు
నెరతుమ్మెదల గేరుకురులతోడ
తగసొంపుగనుపింపు వగనింపు గణుతింపు
నురువైన సముత్యాల సరులతోడ
రంగుగామనసుబ్బ పొంగగా న్రామోల
నంగుగా నలుమేలు మంగతోడ

తే॥ నిలిచియున్నట్టి నిన్ను వర్ణింతు మదిని
శేషశైలాగ్ర సింహాసన చిద్విలాస
నీరజాతాయత సునేత్ర నీలగాత్ర
విమల సంకాశ జగదీశ వేంకటేశ ॥

5 సీ॥ ఏమాట విన్నను నీమాటగా నాదు
వీనుల కింపుగా విందునయ్య
ఏమూర్తిగను గొన్న నీమూర్తిగా నాదు
కనులకు సొంపుగాఁగాంతునయ్య
నే నెదే రుచిగొన్న నీప్రసాదపురుచి
పగిది నాజిహ్వకు పట్టునయ్య
ఏకాంతి పరికింప నీకాంతిగా నాదు
మదికి నానందంబు మనుపునయ్య

తే॥ ఇట్లు నీదయచేత నే నేడివేడ
వేడ్క దళుకొత్తగా సంభవించెనయ్య
నీరజాతాయత సునేత్ర నీలగాత్ర
విమల సంకాశ జగదీశ వేంకటేశ ॥

6 సీ॥ అతిభక్తితోడ నే నైదు సీసంబులు
చెప్పినాఁడను సుమ్మి చిత్తగించి
కొంచెపుఁ బద్యంబు లంచును మదిలోనఁ
గొంచక నీవు కైకొనుమి యిపుడు
అప్ప మాబంగారుకుప్ప మీకరుణకు
నొప్పుగాఁ గొంచెముగొప్ప కలదె
భక్తవత్సలుఁ డన్నప్రతిన నీదే యంద్రు
కృపనుంచి యేలుట కీర్తిసుమ్మి

తే॥ ముద్దుపట్టిగఁ జేపట్టి ముద మొసంగి
శుభము లిమ్మిగ దయసేయు సుప్రసన్న
నీరజాతాయత సునేత్ర నీలగాత్ర
విమల సంకాశ జగదీశ వేంకటేశ ॥

శ్రీ

శ్రీ వేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

శ్రీ వేంకటాచలేశ శతకము

1 సీ॥ శ్రీవధూహృదయరాజీవస ప్తతురంగ
రంగద్వినీల నీరదదృగంగ
గంగానదీ స్వచ్ఛకలితకీ ర్తితరంగ
రంగమందిరవిహారగుణసంగ
సంగతహితసాధ్వసధ్వంసిభీమాంగ
మాంగల్యగోపభామా భుజంగ
జంగమాచలశోభిసాదరకరణాంగ
యంగజా ర్తస్త్రీహృతాంతరంగ

తే॥ రంగ యుష్మత్ప్రసాదవిభ్రమ మెసంగ
సంగతి నొనర్తు నీస్తుతిశతక మంగ
మంగళారతి యొనరించి మమ్ముఁ బ్రోవు
మఖిలలోకేశ శ్రీవేంకటాచలేశ ॥

2 సీ॥ దోషసందోహబంధురతూలికానికా
యహరణాభీల కాలానిలములు
దారిద్ర్యతతసముద్భటతమిస్రసహస్ర
ఖద్యోతసుద్యుతిగౌరవములు

చటులఘోరవ్యాధిపటలీకఠోరదు
ర్ధరదర్దురావలి ద్విరసనములు
దీనార్థివాంఛాప్రదానచింతామణి
కామధుగ్ధేనుదుగ్ధజలనిధులు

తే॥ నవ్యకైవల్యమార్గ సందర్శనములు
శివి యుష్మత్పదాబ్జ సంసేవనములు
గణుతిసేయ నెవ్వరిచేతఁ గాదు తండ్రి
యఖిలలోకేశ శ్రీవేంకటాచలేశ॥

3 సీ॥ రక్షింపవే భీకరగ్రాహనిహతుఁడౌ
కరివల్లభుని దయాగౌరవమున
పాలింపవే దిశాపతు లెల్ల మేలు మే
లని మెచ్చ గతచేలు నక్కుచేలు
కరుణింపవే హేమకశిపునిఁ ద్రుంచి త
దాత్మజుఁ బ్రహ్లాదుఁ డనెడివాని
మన్నింపవే జగన్మాన్యు దుర్వాసుని
నదలించి హతరోషు నంబరీషు

తే॥ నన్ను మనుపుము పూర్వజన్మకృతపాప
చయ సమార్జిత ఘోరదుష్కర దరిద్ర
చటులరోగాపమృత్యుదోషములు వాపి
యఖిల లోకేశ శ్రీవేంకటాచలేశ॥

4 సీ॥ తలక్రిందుగా వ్రేలి తప మాచరించినఁ
గలుగునే సిరి నోముఫలము దక్క
నవనిలోఁ గల విద్దె లన్నియు నేర్చినఁ
గలుగునే సిరి నోముఫలము దక్క

దేవళ్ల నందఱ భావించి కొలిచినఁ
గలుగునే సిరి నోముఫలము దక్క
బహుమంత్రములు నేర్చి మహియెల్లఁ దిరిగిన
గలుగునే సిరి నోముఫలము దక్క

తే॥ నూర కేలబ్బు నెటువంటివారికైన
చాల యుష్మత్కటాక్ష వీక్షావిశేష
గౌరవస్ఫూర్తి గల్గినఁ గల్గుఁగాక
అఖిలలోకేశ శ్రీవేంకటాచలేశ ॥

శ్రీ

శ్రీవేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

వేంకటాచలపతి శతకము

---

1 ఉ॥ శ్రీయలమేలుమంగ కుచసీమల నుంచినకుంకుమాంకను
శ్రీ యురమందు నేత్రములఁ జెక్కుల విభ్రమముల్ ఘటింపఁగాఁ
బాయక శేషశైలమునఁ బొల్పడ నిల్చిన తండ్రి కావవే
ధీయుత వెంకటాచలపతీ కలశాంబుధి కన్యకాపతీ ॥

2 ఉ॥ కంటిని శంఖచక్రములు కంటిని మీపులుకాపుతీర్థ ని
ష్కంటకవాసనారుచులు గంటిని మీచరణాంబుజాతముల్
తొంటి నిరూఢపాపములఁ దూలుచు మీమధురప్రసాదముల్
తింటిని వెంకటాచలపతీ కలశాంబుధి కన్యకాపతీ ॥

3 ఉ॥ నీవు త్రిలోకకర్త వని నేశిలనీటనువేసితేల్తు స
త్త్వవని నీవెకాని మఱిదైవములేదని మద్దుదూతు స
ర్వావళిఁ బట్టి యంఘ్రితలమంటుదుఁజూడుము బంటుశక్తులన్
దేవర వెంకటాచలపతీ కలశాంబుధి కన్యకాపతీ ॥

4 ఉ॥ నీపదభక్తి నాహృదయనిర్మలపీఠిక నిల్చె నాభవం
బేపు వహించె నాసుకృత మేర్పడె నేఁడుగదయ్య తండ్రి హృ
త్తాపసముద్ర ముద్దవిడి దాటుట మీకరుణాకటాక్షపున్
దేవను వెంకటాచలపతీ కలశాంబుధి కన్యకాపతీ ॥

చ॥ నిద్దపుటాస్యరంగమున నిల్పి ప్రబోధపుఁ గాసెగట్టి యే
ప్రొద్దును వెంటఁదంబురను బూనిచి తా త్రివికనాట్యశాస్త్రపుఁ
బుద్ధులు సెప్పి నాహృదయపుత్రిక మీకును మేలుపాడఁగా
దిద్దితి వెంకటాచలపతీ కలశాంబుధి కన్యకాపతీ ॥

చ॥ గురుపదసాధనంబు లివిగో భవదంకము లుండుఁ జూడవో
సిరి దళుకొత్తుచున్నయవి శ్రీ తులసీవనమాలికావళుల్
మురిపెపుశంఖుచక్రములు ముద్రలు మీతిరుచూర్ణరేఖలుఁ
దిరుమణి వేంకటాచలపతీ కలశాంబుధి కన్యకాపతీ ॥

ఉ॥ ఆతఁడు ముఁడైన నేర కెదురాడినదుర్జనుఁడైన తండ్రిసం
రక్షణలేక బిడ్డఁడు సురక్షితుఁడై మనునే జగత్త్రయా
ధ్యక్షుఁడ వీవు దాసజనదక్షసురక్షణదక్షిణక్షమా
దీక్షిత వెంకటాచలపతీ కలశాంబుధి కన్యకాపతీ ॥

శ్రీ

శ్రీ వేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

మేల్నాటి వేంకటేశ శతకము

---

1 సీ॥ దైవంబు వెదకుచుఁ దత్తరింపఁగ నేల
వర్ణింప గురుఁడు దైవంబు గాఁడె
దైవంబు వెదకుచుఁ దత్తరింపఁగ నేల
వరుఁ డెన్నఁ దనకు దైవంబు గాఁడె
దైవంబు వెదకుచుఁ దత్తరింపఁగ నేల
వలనొప్పఁ దండ్రి దైవంబు గాఁడె
దైవంబు వెదకుచుఁ దత్తరింపఁగ నేల
వరుస నేలికయె దైవంబు గాఁడె
గీ॥ శిష్యులకు స్త్రీలకును సుతసేవకులకు
తెలిసి చూచినఁ దత్త్వార్థదీప మిదియె
భక్తజనపారిజాతమై పరగు వేల్పు
విజయలక్ష్మీశ మేల్నాటి వేంకటేశ ॥

2 సీ॥ పరమ ఋషిచ్ఛాయ మఱవ కాత్మను జారుఁ
గాంక్షించు జారిణీకాంతరీతి
హావభావము విద్యలై దాలు జోడించి
వ్రూరించు నవ్వేషధారి రీతి
బురదలోపలఁ బుట్టి పెరిగి యంటొందక
తిరిగెడి కుమ్మరపురుగురీతి
సకలౌషధీసారజాతంబు గూడియుఁ
బ్రత్యేక మగుపాదరసమురీతి

గీ॥ యోగపురుషుండు సంసారరోగివలెనె
చెలఁగి పాపము నేపట్లఁ జేరనీఁడు
భక్తజనపారిజాతమై పరగువేల్పు
విజయలక్ష్మీశ మేల్నాటివేంకటేశ ॥

3 సీ॥ కర్మపూరితచిత్రకమలధారుణి దున్ని
షడ్వర్గపాషాణచయము లేరి
ఆచార్యబోధనం బనుపాదు నవరించి
గురుకృప యనియెడు నెరువు నించి
మంత్రాంతరపుగుత్తి మానిపి కవు లిచ్చి
సుజ్ఞానవర్షంబు సొరిదిగురిసి
సాధనాంతరములు చాలించి పదనైన
దంబైన భక్తిబీజంబు విత్తి

గీ॥ భాగవతధర్మమనువెల్లు పాతి మోచి
ప్రబలమైనట్టి మోక్షంబు ఫలముగంటి
భక్తజనపారిజాతమై పరగువేల్పు
విజలక్ష్మీశ మేల్నాటి వేంకటేశ ॥

4 సీ॥ ధర్మార్థకామముల్ దరినిఁ బెట్టినఁ గాని
మునుపటిషడ్వర్గములు విడువవు
బాహ్యేంద్రియంబులఁ బట్టి కట్టినఁ గాని
సప్తవ్యసనములు లుప్తపడవు
సుఖదుఃఖములు రెంటిఁ జూరఁ బుచ్చినఁ గాని
యష్టభోగంబుల యాశవిడదు
సత్ సంగమాదు లాసక్తిఁ బెంచినఁగాని
సకలకర్మంబులు సమసిపోవు

గీ॥ పోయినప్పుడె తనమది బోటియగును
యింతసేయక వైరాగ్య మేల కలుగు
భక్తజనపారిజాతమై పరగువేల్ప
విజయలక్ష్మీశ మేల్నాటి వేంకటేశ ॥

5 సీ॥ మ్రొక్కినవేళను వెక్కిరించినవేళ
నొక్కటే మనసుగా నున్నవాఁడు
పూలఁజుట్టినవేళ రాల ముట్టినవేళ
నొక్కటే మనసుగా నున్నవాఁడు
కుడుపు వెట్టిన వేళఁ గడుపు గొట్టినవేళ
నొక్కటే మనసుగా నున్నవాఁడు
తల నిడుకొనువేళఁ దన్నినవేళను
నొక్కటే మనసుగా నున్నవాఁడు

గీ॥ తరుణులను జూచి మ్రాఁకులసరణులనుచు
యెఱఁగి నడచినవాఁడెపో పరమయోగి
భక్తజనపారిజాతమైపరగువేల్ప
విజయలక్ష్మీశ మేల్నాటి వేంకటేశ ॥

శ్రీ

శ్రీ వేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

వేంకటనగాధ్యక్ష శతకము

---

1 శా॥ ఓహో పిల్చినఁ బల్కవేమి దయ లేదో కాక దిక్పాల సం
దోహాస్త్రమహార్భటిన్ వినగరాదో కాక ప్రాఁతప్పులం
దూహల్ సేయుచు వడ్డికాసులకునై యూరూరవర్తించెదో
ఆహా మేలు మఱేమి వేంకటనగాధ్యక్షా జగద్రక్షకా ॥

2 మ॥ కుడిహస్తం బిటు చూపుచందమిది వైకుంఠం బనేయందమో
జడధివ్రాతపరీత భూభువన రక్షాదక్షిణంబైన నీ
యడుగుల్ చూడుమనేవొ కాక యొకయొయ్యారంబొ సందేహమై
యడిగే, నానతియిమ్ము వేంకటనగాధ్యక్షా జగద్రక్షకా ॥

3 మ॥ గతమే వింటిని నీచరిత్రములు లెక్కం జాల మాయయ్య యా
శ్రితరక్షామణి నీవె కావె మఱివేఱే లేదు నీపాదమే
గతి లోకంబుల కాదివంద్యమసమగ్రవ్యగ్రమాయామయో
ద్ధతభూతాళికి రక్ష వేంకటనగాధ్యక్షా జగద్రక్షకా ॥

4 శా॥ ఆనీబంగరుపచ్చడంబువలెవా టాశంఖచక్రాదిసం
ధానానూనవిలాస మాఘనఘనోద్యత్సత్వ మాలోకర
క్షానామం బణిమాదిభాసుర పదాబ్జద్వంద్వ మజ్ఝారె నే
త్రానందమ్ముగఁ గంటి వేంకటనగాధ్యక్షా జగద్రక్షకా ॥

శ్రీ

శ్రీవేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

వేంకటశైలనాయక శతకము

—०%●%०—

ఉ॥ కీరము బీర మెచ్చి చెలఁగెన్ బిక మోపికతోడ నేచె న
మ్మారుఁడు క్రూరుఁ డయ్యె బనమానము మానముతోనసారె వే
సారక దూరె కన్గొనుచుఁ జైత్రుఁడు మిత్రతతోడ వచ్చె నే
తీరున నోర్తు నన్ను నెడతీయక వేంకటశైలనాయకా॥ 1

చ॥ కలువలకోరి కేరి యొడికమ్మగఁగమ్మక ముమ్మరమ్మగా
వలపులవింటిదంట నిరవాజిసరాజిని జిమ్మి నెమ్మికో
కిలబలముల్ గుముల్ గనఁగ కేకులు కూకలిడంగ డగ్గఱెన్
జెలువుఁడ నీవు నన్ను నెడసేయక వేంకటశైలనాయకా॥ 2

చ॥ అరవిరికోల కేలఁగొని యంతట నింతట జేరి మీరి వే
గరగరి మయ్యె తియ్యవిలు గైకొని డీకొని యమ్మరుం డురం
బరిమురి నేయ నాయ మగునా తగునా తెగ పీడనాడ నీ
మెరమెరలేల యేలుకొనుమీ యిఁక వేంకటశైలనాయకా॥ 3

ఉ॥ లేడలిరాకు రేకు పెరలేక మెఱుంగు నబాసు బాకు మీ
ర్జాదొర నాదురమ్ము నహూరమ్మని రమ్మనిమించియించు కౌఁ
గాదన కల్లగల్వగొరకన్ జురుకంటగఁ గంటఁ గంటకం
బాదటనేసెఁ దాళగలనా యిఁక వేంకటశైలనాయకా॥ 4

ఉ॥ డాలుగ తేఁటిమూక జగడాలపయిన్ జగడాలు నించె మీ
డాలెకిమీఁదురమ్ము నగడాలమునన్నె గడాలముఁ చెఁ బై
డాలవు చిల్క మోవి పగడాలుగ నిన్న గడాలునించె నేఁ
డాలను నీకు నన్ను విడనాడక వేంకటశైలనాయకా॥ 5

ఉ॥ రాకల కించుకల్వవిరి రాకల కాననవింటివానిపై
రాకల కల్కబూనుకనె రాకనులందున డోంచునట్టి నీ
రాకల కోర్వలే నబలరా కలకాలము నిట్లు నీకు మే
రా కలహింపవద్దు వినరా యిఁక వేంకటశైలనాయకా ॥ 6

ఉ॥ ధీరకుమార మారుఁడసతీయని తీయని తీయనించువిల్
చేరసిఁబూని హెచ్చు మొనసెయ్యను సెయ్యను శయ్యనొప్ప ప
ద్యారభటిన్ గణించి పొలపై యెదపయ్యెద పయ్యెదంతయున్
దీరయియున్న నన్ను రతిదేల్చిక వేంకటశైలనాయకా ॥ 7

చ॥ వలపుల తేఁడు నేఁడి దెరువారపుతోరపు పచ్చపచ్చరా
చిలుక జిరాగురానికసచేసి జరీన కరాసిదూసి కన్
గొలుకులఁ గెంపుసొంపెసఁగ గొబ్బున నిబ్బర పుబ్బుగబ్బి గు
బ్బలనెల వంటఁ గుమ్మె ననుఁ బాయక వేంకటశైలనాయకా ॥ 8

ఉ॥ కమ్మని తమ్మిదోడుమిసి గమ్మక నమ్మకరాంకుఁడెమ్మె మై
నిమ్మెయి నిమ్మెయిన్ గదిమి యిమ్మెయిగుమ్మె నురమ్ము రమ్ము వే
రమ్ము కరమ్ము నెమ్మది తిరమ్ముగ నమ్మిన నన్ను నెంచి చి
త్తమ్మున నుంచియేలు నిరతమ్ముఁక వేంకటశైలనాయకా ॥ 9

ఉ॥ నెమ్మికిఁ గీరశారికలనెమ్మికిఁ జిల్కపటానిజోడుదో
దుమ్మికి గండుతుమ్మెదల దొమ్మికి కమ్మన కమ్మదాది నె
త్తమ్మికిఁ దాళజాలను ముదమ్మిగురొత్తఁగ నేలి నీవునన్
రమ్మని గారవించ సుకరమ్ముఁక వేంకటశైలనాయకా ॥ 10

ఉ॥ కాటుకకప్పుచాయల చొకాటముగన్ దొవచిక్కటారిచే
నాట మిటారి కెందలిరుటాకుకటారితుటారి ఘాటిగా
వాటును వేటుపోటు సరివాటగు పాటిగ మాటిమాటి వె
న్నాటుగ నోర్వలే మనుము నన్నిఁక వేంకటశైలనాయకా ॥ 11

ఉ॥ తమ్ములదాయ కా యభిమతమ్ముల మారుఁడుచేరి నట్లు లతాం
తమ్ములకోరిచే శుకశతమ్ములు నాతతచూతవాతపో
తమ్ములు గండుకోయిలరుతమ్ములు మంజుళచంచరీక గీ
తమ్ములు గ్రమ్మనేసె రతిదన్వీక వేంకటశైలనాయకా ॥ 12

ఉ॥ కాముని రాకరాక లచొక్కాటపు చందురురేకరేకమో
మామిడి మోకమోకలసుమమ్ములతేనియవాకవాక ల
య్యామని డాకడాక పసురందపువార్వము కేకకేక నన్
బాములబెట్టఁ దాళగలనా యిఁక వేంకటశైలనాయకా ॥ 13

శ్రీ వేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

శ్రీ వేంకటేశ్వర కళ్యాణము

1 జయజయ కరుణాపాంగా । జయ హరిచిత్తాసంగా
జయ వళివిజితతరంగా । జయ జయ యలమేల్మంగా.

2 మంగళ మలమేల్మంగకు । మంగళ మంగజ జననికి
మంగళమే శృంగారపు । బంగారపు తల్లికిని.

3 జయజయ కోకిలవాణీ । జయ యలికులనిభవేణీ
జయ జయ యంబుజపాణీ । జయ వెంకటపతిరాణీ.

4 జయ జయ యలమేల్మంగా । జయ శ్రీవెంకటనాథా
జయజయ మీకళ్యాణము । జయముగఁ బాడెద నెపుడూ.

5 శ్రీకాంతామణి కౌఁగిట । శ్రీకాంతుం డుండగనూ
ఏకాంతమునకు దొరకొని । వాకొనియెను భృగు విట్లు.

6 ముప్పురు వేల్పులలోపల । నెవ్వఁడు ఘనుఁడని తపసి
నొవ్వఁగఁ దన్నిన యప్పుడు । నొచ్చిరి మునులును ఘనులు

7 ఉల్లాసపువే ళెఱుఁగక । మెల్లన ముని యరిగినను
వెల్లివిరిసి సిరి సిగ్గున । కొల్లాపురముననుండె.

8 హరి యచ్చటికే తెంచి । హరిణీలోచనఁ గాంచి
సరసపుటాసలఁ బిలువగ । హరితో సిరి యిట్లనెను.

9 అరుసముతో శ్రీవెంకట । గిరిపై విహరింపుదమూ
సరగున నట పద్మసరో । వరమునఁ గూడుద మనిన,

10 శ్రీవెంకటగిరి దగ్గఱ । సౌవర్ణముఖీనది దరి
పావన జలముల పద్మస । రోవరమునఁ జేరిననూ.

11 మండిత విభవము తొండై । మండలమునఁ జెలువొందు
కుండలిశయనేశునిఁ దన । నిండిన మదిఁ దలపుచును.

12 కమలాలయకును గనకపుఁ । గమలంబులు ప్రియమనుచు
కమలహితుఁడు లోపలి తన । కమలంబులఁ బూజించె.

13 మించిన కార్తికపుఁ దొలి । పంచమి స్థిరవాసరమున
మంచి ముహూర్తంబున వి । శ్వాంచిత నక్షత్రమున.

14 దినకరకోటి ప్రభలతో । కనకపు కమలము నడుమ
ఘనమగు పద్మసరోవర । మున నిందిర జనియించె.

15 అప్పుడు కావిరి విరిసె । ముప్పిరి పువ్వులు గురిసె
ఒప్పిదములు కిక్కిఱిసె । చొప్పున ధర్మము మెఱసె.

16 సురలును నసురులు ధరణీ । సురలు నరులు కిన్నరులు
ఉరగులు సిద్ధులు మొదలుగ । దొరలు నుతుల నిట్లనిరి.

17 యిందీవరనేత్రంబులు । నిందిందిరచికురములు
యిందుని సరియగు నెమ్మొగ । మిందిరకును గడు నమరె.

18 నాగమువలె నారును బు । న్నాగమువలె పొక్కిలియు
తీగెమెఱుపువలె దేహము । నాగరితకుఁ గడు నమరె.

19 నాములు దవిలెడి నవ్వులు । కోమలమగు నిగ్గులును
సోముని కాముని యందము । తామరనఁగ నెమ్మొగము.

20 మెఱుఁగుల తిలకపు నుదురు । మెఱుఁగులతికలకు నెదురు
అర నెల కించుక ముదురు । తెలివ యొఱపుగల నుదురు.

21 కమ్మని తావుల కలువల । క్రొమ్మెఱుగుల తీగలను
తమ్ముల నమ్ముల మీఱఁ ది । రమ్మల కన్నులు గెలిచె.

22 వనజమ్ములకును ఘనమై । కొనఁగల కలువల మించి
మినమినమను పెనుమినుకుల । కునుఁగొనఁగనుఁగొన లమరె

23 కళుకులు శ్రీకారంబుల । కళుకులు గెలిచినయట్టి
బెళుకుల వజ్రపుఁగమ్మల । తళుకుల కర్ణము లమరె.

24 పాటల తిలచంపకముల । గోటున గెలిచినయట్టి
నీటగు ముక్కర పిఱుఁదను । తేటగునాసిక యమరె.

25 అగడుగఁ బగడపు సొగసులఁ । దెగడుచు నిగనిగ మనుచుఁ
దొగరుల పొగరులఁ జిగురుల । నొగరులనగు నగుమోవి.

26 అలరతిరాయని శంఖము । నలరగ గెలిచినయట్టి
కలకంఠములకు నెక్కువ । గల కంఠము కడుఁజెలఁగె.

27 శ్రీగల నునుపులు మెఱుగులు । సోగల బిసముల మించి
సోగుల బాగుల తీగెల । లాగుల కరములు నమరె.

28 ఒండొంటికి మొనచూపుచు । నిండిన జిగిబిగితోడ
కొండల చెండుల కనకపుఁ । గుండలనగు చనుదోయి.

29 గడగడ వణఁకుచు సింగము । నడుము గడవబెడ గమరె
తొడగని తొడవగు నొడలికి । తొడవగ సతి నెన్నడుము.

30 కరికరముల ననఁటులనూ । కరభంబులఁ గడుమించె
సిరిగల యొఱపుల మెఱుపుల । గరగరికల నునుఁదొడలు.

31 నునుపుల ననుపుల మనసిజు । ననువుదొనల పెనుమొనల
మినుకులకనకపు కాసెల । నునుపుగెలుచు చిఱుఁ దొడలూ.

32 ఉదుటుల నదుటుల ముదమున । మదమున బోరలెడి కరులా
పదముల పదిలపుఁ గదలిక । సదమదమను తననడలా.

33 చిలుకో కపురపుఁ బలుకో । యలమించులలో బెళుకో
తలమను వజ్రపుఁ దళుకో । వలరాయని పూచిలుకో.

34 రంగో యమృతపుఁబొంగో । ముగింట వెన్నెల చుంగో
సింగారముల యరంగో । రింగుల యలమేల్మంగో.

35 అని యందఱు బహువిధముల । వినుతుల గీర్తింపుచును
కనుచూపుల మిన్నెల్లా । మినమినమని మెఱవగనూ.

36 నెత్తమ్ములు చెంగలువలు । కొత్త మధూకంబులును
గుత్తముగాఁ బెనచిన యొక । మొత్తంబగు పూదండ.

37 కరమున ధరియించిన యా । పరముని వరియించుటకూ
వరుఁడెవ్వఁడో యని తలపుచు । వరుసలఁ గనుగొనె నపుడూ.

38 వాసవుఁడనలుఁడు శమనుఁడు । అసుర వరుణానిలులును
భాసురధనపతి శంకరు । లాసరి నుండగఁ జూచి.

39 ఒక్కని నొల్లక చక్కని । చిక్కని రెక్కల రథమూ
యెక్కిన యక్కమలాక్షుఁడు । దిక్కని మదిలోఁ దలఁచె.

40 రాతిని నాతిని జేసెను । చేతోజాతుని గనెను
ఆతడె పెండ్లికొమారుడు । తాతగు ధాతకు తాతా.

41 అని తనమనమున చనవులు । నునుసిగ్గులు పెనఁగొనగా
కనకపు పువ్వులసరమూ । వనజోదరు మెడవేసె.

42 ఎదమీదను గప్పిన । పయ్యెదలోపలిచనుదోయి
పొదలఁ బొదల పెనుజక్కవ । కొదమలగతిఁ బులకించె.

43 అమరులు కొమరులు ప్రముదము । లమరగ తమతమలోనూ
గమకపు తమకము నిండిరి । కమలయుఁ గమలాక్షుఁడునూ.

44 కలువల వైచిన కడు ర । వ్వలయవ్వని నవ్వులను
జలజలమన హరిపై సిరి । పొలుపగు చూపులఁ గప్పె.

45 వెలుపలి లోపలి వలపులు । మొలకలు మొలచినరీతి
గిలిగింతల యా సొలపుల । పులకలు మేనుల నిండె.

46 కరఁగిన తలఁపుల నంతర । మరసిన నవ్వుఁబువ్వులను
తొరిగెడు చెమటల మేనులు । హరికిని సిరికిని నమరె.

47 హరికిని గుడికన్నదరె । సిరికి నెడమకన్నదరె
దరిదాఁకిన ప్రేమ మిమ్మ । ద్దరికిని కడు దయివాఱె.

48 విందుగఁ గడు వేడుక గో । విందుని కాయిందిరకు
సందిటిదండల మెఱుఁగులు । సాహోనినదం బిడెను.

49 దిక్కుల చొక్కపు వాసన । మిక్కుటమై యుండఁగనూ
రెక్కల చుక్కల టెక్కుల । పెక్కులు పువ్వులు గురిసె.

50 నిండు కనకముల రథమూ । పెండి లరంగై యున్నా
అండనె యంపురగ పెండిలి । దండియొనర్పఁగఁబూనె.

51 నిపుణతఁ గనకపుఁ బుటికెల । కపురపు బియ్యము నించి
యపు డిద్దఱపై నిద్దఱు । నపురూపంబుగ నునిచిరి.

52 ఆహరుఁడును కమలజుఁడూ । మోహనముగ తెర దెచ్చి
ఆ హరికిని సిరి నడుమను । పోహణగల మణుపూన.

53 పాయక గురుఁడును గరుడుఁడు । నాయకమగు లగ్నమునా
ఆయత్తం బలియుచు న । ర్వాయత్తంబని యనిరి.

54 అంతట వేదము గురుఁడున । నంతుడు దగఁ జదువగనూ
సంతోషమున ముహూర్తము । చింతింపుచు నుండఁగనూ.

55 విభవము తొడుత వేంకట । విభుకల్యాణంబునకూ
శుభులు శుభుల్లన సురదుం । దుభు లప్పుడు మొరయంగా.

56 తెరఁగ్రక్కునఁ దొలగించి । యిరువుర యొఱపులు మెఱయా
పరువపు వయసున నునుసి । గ్గురియాడఁగఁ జెలువమునా.

57 పల్లవకరమునఁ బట్టిన । బెల్లంబును జిలకరయు
చల్లనితలి మును ముట్టిన । వల్లభు శిరసునఁ బెట్టె.

58 ఇందిరయును వెంకట విభు । డందపు మోవులుచూడా
చందురుఁ డద్దముగూడిన । చందంబున గడుఁజెలఁగె.

59 ఆ పరమాత్ముఁడు ముందర । చూపులచవులను మించిన
తీపుల మధుపర్కము తరి । తీపులుగా గావించె.

60 సంగతినేఁగి సముద్రుఁడు । గంగానది జలములతో
శృంగారికి వెంకటపతి । కిం గొని వచ్చెను పాద్యము.

61 సకలాభరణోజ్జ్వలయగు । సుకుమారిని సహిరణ్యో
దకధారల హరికొసగెను । అకలంకుం డారాజు.

62 హరియును బద్మావతియును । ధరనెల్లను రక్షించుచు
తిరుపతి నా పద్మసరో । వరమున నెలకొనియుందురు.

63 హరి యురముననే లక్ష్మియు । సరసనె పద్మావతియును
పరమానందముతో భవ । శరనిధి నోలాడుదురు.

శ్రీ

శ్రీ వేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

అలమేలుమంగా స్తవము

—oo:o:oo—

సిరి నెఱి నీలపురంగుబెడంగుల | చిన్నరిపొన్నరి పెన్నెఱితురుమును
మురువగు పాపటచుక్క నుచుక్కను | మొత్తపుముత్తెపుసరిసిందురమును
నుదయారుణకరబింబప్రతిబిం | బోద్యద్ధగధగితశిరోమణియును
ముదురరచందురు నుదురు చలములన్ | మొలచెనోయనజనుముఖతిరు
పచ్చలరచ్చలబాగడలమొగడల| పజ్జలసజ్జలవజ్రపుమురువును [మణియును
విచ్చలవిడివిడికెంపులమంపుల | విరివినెరవుకొనుబవిరెలహారువును
మగరా కమ్మలకళ్కులతళ్కుల | మలచినచక్కనిచెక్కులపెక్కును
పగడపు జగడపు మోవిసుపాణియు | పసిమి మిసిమిగల ముక్కరనిక్కును
చంపకసుమపరిహాసిక నాసిక | చక్కందనముల నింపగుసొంపును
రొరపుగఁబరపుగదయకుదయంబై | యొలపుసొలపుదగుచూపులకోపులు
మురిపెపు ముచ్చట ముసిముసినగవుల | మొలచిన చిలుకలకలుకులప్రోపులు
కులుకు కలికివాలుఁదెలి గన్నుల | కొమరులమరుతామర నగుమోమును
అల చిందము చందము గలగళమున | నమరిన మంగళసూత్రపు గోమును
తుదల మొదల సిరిమేలగు జతనల | దొల్కుకళ్కుకుతికంటుత్తండలు
ఉదిరిపసిఁడి మొగ్గలనిగ్గుల జ | గ్గొందగఁ బొందగు సందిటిదండలు
వలయపుసొలపుల ఝణఝణరవముల | వలనవలనమగుశ్రీహస్తమ్మును
జక్కవనడకలచన్నుంగవపై | సౌరై తీరై తగుహారమ్ములు
చిక్కఁగఁజక్కఁగ మేనంబూసిన | సిస్తగు కస్తురి గంబూరంబును
నవనిధులునుగల శ్రీవర్ణనక | ర్ణముల నెదురొక్కనుమణిభుజకీర్తులు
సవరణజల్తార్ రైకనలుపుపై | చాందిన చక్కనిపతిమలమూర్తులు

చిప్పనాభి బిలమ్మున వెడలిన । చీమలచాలనఁ దగునూఁగారును
చిప్పకు నాకౌ నీకౌ నని బలు । సింగముఁ జెనకెడుకౌనందీరును
మెచ్చుల కుచ్చెల నెరిపై నొరపై । మెలఁగిచెలఁగు మణికాంచీదామము
గ్రుచ్చుకొనఁగ మానికముల జెక్కిన। కొలుకుల యొడ్యాణపుబలుసీమము
కిసమసనిసుముల దీవులతీవులఁ । గేరు తీరుపిరుదరుదు నొయారము
మినుకుమినుకుమనికదలినమెరసెడు। మెఱుఁగుటొయారపుటూరులబీరము
నందంబు హాళాహాళికాహాళి యఱ। పఱఁదఱమిన జిగిబిగి చిఱుఁదొడలును
కెందామరలగ గని తా మరలగ । గెలిచిన మృదుపదముల నిలుకడలును
చిటిపొటిబ్రేళ్లగ జిటుకుపొటుకుమనఁ । జిటికెడుమట్టపు మట్టెలభంగులు
పెటుకున జిలిబిలి గలిబిలిగల బొ । బ్బిలి కాయల నిబ్బరపు టెలుంగులు
బడిబడి గిలుగిలు గల్లనమొరసెడి । బంగరు టందియకవసింగారము
నడుగులపైఁబడు బడుగులగాచుట । కయిపెట్టిన గండరపెండారము
శతకోటిరతి ప్రతిభాభాసుర । సౌందర్యపుఁ దిరుమేని విలాసము
సతతానత సంరక్షణదీక్షా । సంరంభసమగ్రసముల్లాసము
కలిగిచెలఁగు శ్రీవేంకటనిలయుని । ఘనవక్షస్స్థల సింహాసనమున
నెలకొని యలమేల్మంగాదివ్యవి । నిర్మలనామము వందగు ప్రియమున
సకలజగమ్ముల బొజ్జను నిడికొని । సాకిన తల్లిని నినుఁగొనియాడెద
ముకుళితకరకమలుఁడనై నీకుల । మ్రొక్కెద నీక నాలేములువీడెద
మాం దీన మనాథం పాహి రమే। మకుటాలంకృతకల్పకకుసుమే
మాం దేవి కృతార్థం కురు పరమే । మంజులచంద్రస్ఫురదురుసుషమే
తుభ్యం మంగళ మధిగతపుణ్యే । తుభ్యం మంగళ మతిలావణ్యే
తుభ్యం మంగళ మార్తశరణ్యే । తుభ్యం మంగళ మభిజనగణ్యే
శ్రీవరలక్ష్మి జనని నమస్తే । క్షీరాంబుధి సజ్జనని నమస్తే
భావభవాబ్జజ జనని నమస్తే । పాహి మాం జగజ్జనని నమస్తే.

శ్రీ

శ్రీవేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

ప్రసన్న వేంకటేశ్వర మంజరి

శ్రీరమణీమణి చిత్తప్రియకర । వారిజలోచన వారణభయహార
శంకరసన్నుత సకలామరహిత । పంకజభవపిత భవ్యగుణోన్నత
లోకరక్షణా లోకవిచక్షణ । పాకారిస్తుత భవ్యసులక్షణ
కంబుసుదర్శన ఖడ్గగదాధర । శంబరహరగురుశార్ఙ్గలసత్కర
కనకమయాంబరకౌస్తుభభాసుర । వనజోదర దోర్వహితమహీధర
ఘననీరదసంకాశ సమాశ్రిత । మునిజనపోషిత ముచికుందస్తుత
దేవదేవజగదీశ్వర చిన్మయ । శ్రీవేంకటశిఖరిస్థిత జయజయ
సేవకుఁడగు నేఁ జేయువిన్నపము । నీవే కైకొని కావవె కరుణను
మీచరితంబులు మిగుల నుతింపన । గోచరములుగద కువలయవల్లభ
ఐనను మీచరణాంబుజములమది । నూనిరచించెదనొప్పగుమంజరి
అవధరింపు సర్వాత్మప్రసన్నుఁడ । నవవేంకటనగనాథువిభవములు
వివిధలీలలును వెలసినమహిమలు । వివరించెద నావిజ్ఞతకొలఁదిని
వర్ణగణంబులు వరుసలు తప్పిన । నిర్ణయపదములు నేర్పులకెడసిన
తప్పుదారులవి తఱచైయుండిన । నొప్పననుగ్రహమొనరింపుము దయ
ధరణిమధ్యమున ధగధగితవసు । స్ఫురదురుమణిగణభూరితటంబుల
సురగరుడోరగ నరఖేచరకి । న్నరచారణులకు నిరవై వెలుఁగుచు
సంపన్నగమన జెలఁగెడు మేరువు । వంపగు దక్షిణ వార్థిమధ్యమున
పొగడొందెను జంబూద్వీపం బన । నగణితమహిమలనభిరామంబై
అందలి బహునారాయణ పూజా । మందిరములలో మహివిలసితమై
నూటయెనిమిదగు మేటిస్థళమ్ముల । పాటింతురు తిరుపతి నతిశయముగ

శేషాచలమనఁ బిలువు దలిర్చుచు । భాషాపతికిని ఫణిపతికిఁ గను
వర్ణనసేయఁగ నశమే రత్న । స్వర్ణమయంబులు సానువు లమరెను
కోనలు వాఁగులు గుహలు వనంబులు । నానానోకహసూనఫలాసము
లమరద్రుమములు విమలోదకములు । కమలాకరములు గణనాతీతము
లలరులతేనెల సలరెడు తావులఁ । బులకించెడు పూఁదోఁటలు బహుళము
శశికాంతమ్ముల మిసిమి దనర్చెడు । విశదసౌధముల వీధుల సొబగులు
పచ్చలతోరణపంక్తులకెడపల । నచ్చగు ముత్యపుమెఱుఁగు ముగ్గులును
బంగరురంగు దొరంగెడు గృహములు । శృంగారమ్ములు చెప్ప నశక్యము
చాతుర్వర్ణ్యాశ్రమములు తప్పక । నీతి వహించిన నిఖిల ప్రజలును
నవరత్నంబులు నవధాన్యంబులు । నవయౌవనవతు లవు సుందరులును
గురుసంపద్భాసురమగు నాపుర వరమున మహాగోపురమంటప తో
రణకేతుతటీప్రాగావరణము । లెప్పుడు నభయము లేర్పడనిచ్చుచు
కప్పంబులు బహు కానుకలుం బ్రజ । లొప్పింపగ సముదోన్నతిఁ జేకొని
అప్పనిక్రియభ ఘుంబులనెను । తెప్పకనరములు దయసేయుచును
పాల్పగునప్పుడెఁ బొల్చుజనంబుల తల్పంబుః పద్మాలయతో నా
కల్ప విభూషణకాంతిఁ జెలంగఁగ కల్పాంతరములు గరిమవహించియు
ఓలిఁగలియుగమునొంది గణనగను శాలివాహనుని శకవర్షంబులు
ఆరయ వెయ్యిన్నూయిదు శతమ్ములు । మీఁదన తొంభైయా ఱటులనుజన
చందంబగు రాక్షసవర్షము రా । బందుమార్గశిరమను మాసము దాఁ
గందళితోత్సవకరమై నడచుచు । నుండఁగ నొకనాఁ డొగిఁ బశ్చిమ భూ
మండలమునఁగల మనుజులకెల్లను జ్ఞానోదయములు దానగుణమ్ములు
భూనుతకీర్తులు పుణ్యవ్రతములు । సత్యాచారము నిత్యోదయమును
అత్యధిక శ్రేయమ్ములు హితదాం । పత్యము పుత్రులు బంధుజనంబులు
గలిగి సుఖోన్నతిఁ జెలఁగగ వరముల । నిచ్చుటకొఱకై హెచ్చినప్రేమను

లచ్చియు పెనఁగొన వచ్చిజగమ్ముల । కచ్చెరువగు చె ల్వతిశయమందిన
పచ్చపయిరులను బంటలజంటలఁ । గేదారమ్ముల స్వాదూదకముల
శాలిమంజరుల చఱకుతోటలను । నేలాతాంబూలీ వల్లికలను
చూతచంపకస్తుత పున్నాగ । వ్రాతగోస్తనీ వకుళద్రుమముల
నారికేడంబుల నవకదళికలను । పూగద్రుమములఁ బొల్పగుపనసల
జంబీరమ్ముల జంబూతరువుల । నింబ తింత్రిణీ నీపాశ్వత్థక
దంబాగరు చందన సాలములను । మహీ మఱిగల భూరుహ గహనంబుల
బహుళంబులునై పరగెడువనముల । మల్లెలమొల్లల మరువంబుల పె
ల్లలినజాజుల సల్లలితములగు । కరవీరంబుల విరనాజుల బలు
గురిగింజల పెను గుంపులసొంపుల । పూఁదేనెల నింపొదవెడు తావుల
మలసెడు దక్షిణమరుదంకురముల । విలసిల్లెడు బహువిహాగంబుల నళి
పుంజంబులచే రంజిల్లెడు ఘన । కుంజంబుల నతికోమలవనముల
క్రొదవు చిల్కలను గుదిగొనుకోకిల । కదుపుల రొదలను గడునొప్పారుచు
నీలోత్పలముల నెగడెడు చెరువుల । కాలువలను పెక్కగుబల్మడుఁగుల
పద్మాకరములఁ బద్మాలయకును । సద్మములై తగు పద్మచయమ్ముల
చక్రవాకబక జలకుక్కుటముల । తి క్రీడల వర్థిలురాయంచల [పా
పొలముల మేయుచు వలుఁదపొదుగులును । గులుకుచుఁగుఱ్ఱులఁదలఁచిచేపి
ల్లురియుచుఁ దిరిగెడి గోసందోహము । మురియుపొల్పులనుజరిగెడువృష
లంకెలుదప్పిన నతిజవములచే । జింకలగతి బలుఅంకెలు వేయుచు [భము
జంకెనచూపుల జనువత్సంబులు । గలిగిన మందలఁ గడుశోభితమై
వెలసెడు గోపకబృందంబులచే । నంబరచుంబిత మగుకోటలఁ గడు
డంబైన యగడ్తలఁ గొత్తళముల । మేడలవాడల మెఱుఁగు టరంగుల
నీడల జాడల నింపగు తావుల । సున్నపుమిద్దెల చూపట్టుచుఁ గడు
నెన్నికకెక్కు ననేకపురంబుల । జనపదముల వాసములై యుండెడు

మనుజుల యోషిజ్జన నికరంబుల । రంజిల్లుచు మను రాజ్యంబునకును
పంజరమై జనపాలనసేయుచు । శ్రీరంగేశ స్థిరపట్టణమున
నారూఢిగఁ బట్టాభిషిక్తుఁడయి । నీతిధర్మముల నెలవులు దప్పక
చేతోమోదము సేయుచు సజ్జన । జాతంబుల పూజనములుసేయుచు
అరిభూవర మకుటాంచితమణిగణ । కిరణస్ఫురితాంఘ్రియుగోజ్జ్వలుఁడై
సకలైశ్వర్య సుసంపన్నుండగు । చికదేవనృపాలక శేఖరునకు
స్థిరమై నిబిడ శ్రీధాన్యమ్ముల । వరధనసంపత్కరమై వెలయుచు
కావేరీప్రాక్కునుబంతరమున । ద్రావిడదేశాద్యమ్మై పరగెడు
వామలూరికిని వరలెడు నుత్తర । భూమి నపరిమిత భూజంబులచే
పటుశైలంబుల కటకపుశృంగో । త్కట సానుప్రస్తరములఁ బరపై
తులసీవనములఁ దుహినాంశుశిలా । ఫలకోజ్జ్వలమణి పంక్తులడంబై
వనలక్ష్మికి నిరవై చెలువొందెడు । వనము కనుంగొని వదలని ప్రియమున
అచ్చట నెలకొని యఖిల ధన్యులకు। ముచ్చట లొనఁగఁగ ముద మగ్గలమగు
నంతటఁ దత్ప్రాంత్యమ్మున హాలిక । సంతతులను గడు సంతసమందుచు
తృణకాష్ఠంబులు దెచ్చుటకొఱకై । గుణములుగ్గై కొని గుంపులు
చని వనసీమల సంచరించుచోఁ । గనత్కనరుచి ఘనమై నెగడఁగ [గూఁడుక
వలగొను మెఱుపై ధళధళ వెలుఁగగ । మలసినజ్యోతిర్మయమై యుండగ
కనుఁగొని జను లాకంపమునొందుచు । తనువులు మరచిరి తత్పరవశమున
నంతట దెలిసియు నాశ్చర్యంబున । నెంతయు భ్రమితస్వాంతంబుల నా
చెంతల నుండక చేరిపల్లియల । వింతసుద్ది యిది వినుఁడని జనులకు
నెఱిఁగించిన సర్వేశ్వరుఁడగునా । తిరుపతి వాసుఁడు తిరువేంకటపతి
వచ్చి యిప్పు డీవనమున నెలకొనె । నచ్చెరువని జనులందఱు పొగడుచు
నచ్చటి కిచటి ప్రజావళితోఁదగ । మరలివచ్చి యామప్పిదమగుచో
నప్పరమాత్మున కావాహనమని । పూజలొనర్చిరి పొంగెడు వేడుక

రాజిల్లెదు సుమరాజంబులచే । నానా ర్తలు జగ మంతయు నెగడఁగ
భావంబుల జనపంక్తుల కెల్లను । అత్యాశ్చర్యకరంబై చన నో
నిత్యాత్మా యని నేర్పునఁ బొగడిరి । ఆవేళకుఁదగినట్టి మందిరము
గావించిరి యొడికంబుగ జనములు । తదనంతరమున దనుజాంతక మీా
పదపద్మంబుల భక్తిఁగనుంగొన । వెదకుచు శేషుఁడు విహగాధిపుఁడును
పదమలగుణుఁ డంజనకొమరుండును । సనకసనందనమునిసంఘంబులు
నినతేజులు పన్నిద్దఱు సూరులు । మానుగ విష్వక్సేనుఁడు మొదలగు
నానాపరిజను లా నారదుఁడును । దేవగణంబులు దిక్పాలకు లా
వనమున కధికజవాతిశయమ్మునఁ । జనుదెంచి మహాసంతోషమ్మున
మ్రొక్కిన వారల ముదమునఁ గనుఁగొని। యిక్కడనిల్చితి నిది నూతనమగు
తిరుపతియగు నిట వరవైభవములు । చిరతరమగునని చెప్పినపిమ్మట
మఱి గరిమమ్ములు నెఱపెదుకొఱకై । వరచిహ్నమ్ముల తెఱఁగెఱిఁగిం
పేరుకల్గి కోనేరన జగముల । నాహూఢిగఁ దీర్థాంబువు పొడమిన [పుచు
పొడగని యందఱు భువినద్భుతమని। యుఘుగక సన్నుతు లొనరింపుచు నిం
పడరగ స్నానములందఱు సేయుచు । బడలికలెల్లను బాసిరి జనములు
ఆవిభవంబుల నన్నియుఁ గన్గొని । శ్రీవైష్ణవు లర్చించిరి భక్తిని
ఇట్టి మహత్త్వము లెక్కడ నెఱయఁగఁ । బుట్టిన నల్లెసభూరిజనౌఘము
కాసులు రూకలు కనకటంకములు । భాసురదివ్యాంబరములు లొప్పఁగ
కానుక లవి వెగ్గలముగఁ దెచ్చిరి । ఆణిముత్యముల హారంబులతో
నీరీతిని శనివారములందును । మీాఱిన పరుషులు మెండై తేరగ
వచ్చిన జనులకు వరము లొసంగుచు। అచ్చుగ మైజాడ్యమ్ములఁ బాపుచు
భూతశంకలును భీతిరుజాళులు । చేతుల ముణుగులు జిహ్వాదోషము
పాతవేఁకులును బటు కుష్ఠ కఫ । వ్యాధిబాధలును హరియింపుచుఁ జి
ద్బోధనచేయుచుఁ బురుషోత్తముఁడై । చిక్కదేవరాజేంద్రుని కలలో

అక్కజముగఁ బ్రత్యక్షంబై నను । మ్రొక్కి లేచి కరములు ముకుళింపుచు
నిక్కము వేంకటనిలయుండనుచును । అక్కఱతో ధనమర్పణ లొసఁగుచు
మక్కువ గిరిపై మంటప వితతులు । నిక్కగు గోపుర నిచయంబులు పెం
పెక్కిన శిఖరము లేర్పడు తోరణ । కంభములు ఘనాగార ప్రాతము
లంభఃపూరితమైన కొళంబులు । వివిధ చిత్రముల వెలసిన తేరులు
ధవళచ్ఛత్ర పతాకము లమరఁగ । శ్రీకరమై తగుప్రాకారంబు ల
నేకంబులు నిర్మింపఁగవలె నని । నియమించినగతినే తిరుపతుల ను
భయములుసేయగభక్తులుపూనిరి।తమవుభయములుగ ధనములనిచ్చుచు
అమితములగు పను లందరు సేసిరి । వాహనములు చెలువంబుగఁజేసుక
శ్రీహరికని మతి తెచ్చిరి దాసులు । అంతట పట్టణ మమిత సుప్రజా
సంతతిచేఁ గడు సంతసమయ్యెను । అంగడివీధుల నమిత వస్తువులు
శృంగారంబులై చెందెను సిరులను । ధరణీసుర మందిరములు తఱచై
తిరువీథులు సుస్థిరముగ నొప్పెను । ఆటపాటలను నచ్చరసతులకు
మీటనఁజాలెడు మెఱుగుంబోణుల । నాగవాస మతి నాగరికంబై
రాగంబున గృహరాజు లొనర్చిరి । ఈవిధమునఁ బురిమెసగగ గిరిపైఁ
గావించిన శృంగార గృహంబుల । శుభదివసంబున విభవోన్నతుఁడై
రభసమ్మున తూర్యములు చెలంగగ । అలమేల్మంగానలినదళాక్షియు
వలగొను పరిజన వర్గమ్ములతో । పరమానందం బలరగ నిల్చిన
సరసిజాక్ష మీచరణాబ్జములకు । ఘనతర సాష్టాంగ నమస్కారము
నురుభక్తిని నే నొనరించెదనో । జగతీశ్వర మీదగు తిరునాళులు
అగణితములు నాకలవియె పొగడను । వివరించెదనే విన్నకన్నయది
అవధారు సమస్తామరవందిత । ఆఱుబుతువులకు నభివందితమగు
చారువసంతము జగమునఁ బొలిచెను। వెడవెడ విసరెడు నుడిమారుతముల
తడయక తరువుల తరచగు పత్రము । లన్నియురాలఁగ నటతోడ్తోదుత

మిన్ను నలుగడల మెఱుపులు మెఱసెను । నిగనిగమని బలు నిగ్గులు దేరఁగ
నగమ ప్రతతుల చిగు రిగురించెను । విరహిమృగంబుల వేఁటాడుటకై
మరుఁడొరఁ బెరికిన సురియల తెఱఁగునఁ।జాతకిసలయస్తోమము మెరసెను
ఆతీరున సొంపగు పాదపముల । పల్లవులకు మది పల్లటమందఁగ
పల్లవకోరకపంక్తులు తనరెను । ప్రసవగుచ్ఛములు బటువుశలాటువు
లెసగు ఫలంబులు రసికులకయ్యెను । పికముల మనములు వికసన మందెను
శుకనికరమ్ములు సొంపు దనర్చెను । మధువులు కుతుకమంటి గ్రోలుచును
మధుకరములు ఝుమ్మని విహరించెను। మఱిగలపక్షులు మహనీయముగా
మెరసెడు ఫలముల మెక్కుఁ దొణంగెను।చందనమారుతచయములుపరిమళ
మందుచు వనముల నల్లన మెలఁగెను। చెఱకువింటిదొర పురిగొని బలములఁ
బరపుచు పాంథులపై దండెత్తెను । ఈవిలసనముల నిట్లొప్పెడిచో
నావైశాఖం బను నెలపొడమిన । ప్రతిశనివారము నతులోత్సవములు
వితతస్యందనగతి దివసంబుల । నీడుజోడులే దెందును జగముల
చూడవేడుకలు శోభనకరములు । అని దిశలం బ్రఖ్యాతం బైనను
మనుజవ్రాతము మసలకవచ్చెను । భూమీవరు లుప్పొంగెడివేడుక
సామజహయరథ చతురంగబల । స్తోమంబులతో సొలయక వచ్చిరి
ఆంధ్రదేశ కర్ణాటప్రజ నీ । రంధ్రమ్ముగ నతిరయమున వచ్చెను
ద్రావిడ ఘూర్జరధరణీపతులును । నీవసుధను మఱి యెన్ని దేశములు
గలిగిన వన్నిటఁ గల ప్రజ లెల్లను । విలసిల్లెడు కడు వేడుకవచ్చిరి । లుచ
బ్రాహ్మణజనములు ప్రబలుక్షత్రియులు ।గహ్వరగుణములుకలుగువైశ్యు
వాలుగుజాతుల నానానరులును । చాలుగట్టి యనిశ మ్మరుదెంచిరి
తమ్మటంబులును ధవళశంఖములు । కొమ్ములు పిల్లంగోవులు మొరయగ
చిటితాళంబుల నటునిటు త్రొక్కుచు । పటుగతి నాడెడు బహుదాసరులును
వచ్చినిండి యావరపట్టణమున । నిచ్చకువచ్చిన యిరవులు గైకొని

ధిమిధిమియని మందిరముల వీథుల । కొమరగు వనములు కొలనులకెలనులు
నెక్కడఁజూచిన నెడమింతయు లే । కక్కజముగ ప్రజ యంతయు నిండెను
జాతరదినములఁ జక్కని వీథుల । నూతనతోరణజాతము లొప్పెను
కురుజు మేరువులు తెరచప్పరములు । అరపటిగలు పురి నగణితమయ్యెను
పట్టాంబరములు పటుకేతనములు । పట్టణమునఁగన్పట్టెను మెఱయుచు
అగరుధూపసాంబ్రాణిగుగ్గలపు । పొగలెందును ఘుమ్మున వాసించెను
చందనోదకము చల్లిరి వీథుల । పొందుగ ముత్యపు ముగ్గులువెట్టిరి
ఫలకదళికలును బహుక్రముకమ్ములు । సులలితముగ చెఱకులు నెళనీళులు
ద్వారదేశములఁ దఱచుగఁ గట్టిరి । భూరిసంపదల పుట్టిల్లనగను
ఈగతి విభవం బెసగఁగఁ బశ్చిమ । సాగరమున రవి చయ్యనగ్రుంగెను
నలువయాజ్ఞఁ గాల్నిలువక తిరుగఁగ । వలసిన చనుమని యలరవిపీడ్కొని
చెలువగు ఖగపతిసేవ కనుంగొన । నిలిచె సరుణుఁ డన నెగడెను గెంపులు
నీడంబుల ఖగనివహము చేరెను । ఆడెడుభృంగము లరవిందమ్ముల
యుదరంబుల నెమ్మది నిద్రింపుచుఁ । బదిలంబై యొప్పారుచు నుండెను
అంబర మనుచప్పరమున దేవక । దంబము పువ్వులదండలు కట్టియు
పరిమళధూపము పరపినతెఱఁగున । గురుతారకములు నిరులును నిండెను
అదన నమరులకు నమృతంబొసఁగిన । సదమలపుణ్యం బొదవెనోకో యన
విశద చంద్రికలశశి యుదయించెను । దిశలెల్లను గడు తేజం బందెను
అప్పుడు పరిచరు లతిసంభ్రమమున । నొప్పుగ ఖగవిభు నొగిఁ గై సేయుచు
తారహారములు తగుపదకంబులు । చారుముత్యములు చౌకట్లు రుచి
స్ఫారంబగుకోటీరాంగదములు । గండపెండెములు కడు నొప్పగుపూ
దండలు ఘనపీతాంబరచయములు । మెచ్చగుకస్తురిపచ్చకప్పురం
బచ్చెరు వగు జవ్వాదికదంబము । తెచ్చినమనమున హెచ్చినవేడుక
అచ్చుగఁ దద్భూషాలంకృతుఁడై । కనకాంబర మొడికంబుగఁ గట్టియు

ఘనశంఖసుదర్శనములు పట్టియు । వరకౌస్తుభమణి యురమున నెలుఁగఁగ
మఱి తులసివిరుల్ సరములు మెరయఁగ । శతకోట్యర్యమసంకాశమ్మున
పతగాధీశ్వరుపై మోదముతో । అధిరూఢుండై యలమేల్మంగా
మధురవాణి యుర మందు నెలుఁగఁగ । తిర్వీధికి వేంచేసెడు-చో ఘన
తూర్యంబులసందోహము మ్రోయఁగ । పగలువత్తులును పంజులు దీవ
ట్లగణితములునై యటు ముందరఁ జన। గొడుగులువడగలుసించెలు మొండై
యెడయింతయు లేకిరుగడఁబట్టఁగ । చేతాళంబులు చెంగులు మురళీ
శ్వేతశంఖములు చెల్వుకాహాళలు । తప్పటలు మర్ధళములు వడివడి
కొమ్ము వీరణము లొప్పగుఢక్కలు । నాద్యంబై యెన్నఁగఁదగు పంచక
వాద్యంబుల రావములు చెలంగఁగ । వీణెతంబురలు వెడవెడమీటుచు
గానమ్ములు భాగవతు లొనర్పగ । భూమినుతమ్మగు ద్రావిడవేదము
శ్రీవైష్ణవులు వచింపుచు నడవగ । మేళముగట్టుచు మెలఁతలు తత్తహ
తాళంబుం గతి తప్పక నాడగ । ముందర జనవరముఖ్యులు తఱచై
సందడింప హయసామజములపై । నెక్కి వేడుకల నేతేరఁగ జను
లక్కజముగ నిండారుగ నడవఁగ । బిరుసుబాణములు బిసబిసరవముల
దురుసై నభమునఁ దొట్టుచు మెరయఁగ । అటుముందట చతురంగబలం
పటుగతి నడవగ బహుళోత్కటమై। యీగతివీధుల నేతెంచెడు-చో [బులు
ఆగరుడోత్సవమపు డీక్షింపఁగ । క్రందుగ సురముని గణములతో సం
క్రందనుఁడును దిక్పాలకముఖ్యుల । వనితలతో ప్రసవమ్ములు గురియుచు
చనుదెంచిరి పుష్కరమార్గంబున । తుంబురు నారదు లంబరపథమున
తంబుర వీణాధరులయి పాడిరి । వీడనివేడుక వేలుపుకన్యలు
ఆడుచు పాడుచు నలరుచునుండిరి । పౌరజనమ్ములు బహువిధఫలముల
నారికెడంబుల నై వేద్యములుగ । నర్పించుచుఁ బ్రమదాతిశయమ్ముల
నేర్పడఁజూచుచు నింపున నలరిరి । యుట్టిసంభ్రమం బెసగఁగఁ గన్యపు

పట్టినెక్కి యప్పట్టణవీధులఁ । జుట్టివచ్చి గిరిసోపానమ్ముల
నెట్టన నెక్కియు నిజభవనస్థలి । గరుడుని దిగి మణిగణరోచులచే
నొరప్పై తనరెడు నరమంటపమున । నధివసించి శ్రమ మల్లనఁ దీర్చుచు
మధురఫలమ్ములు మఱి నానావిధ । చిత్రాన్నమ్ములు చిరువాలును మే
లతిరసములు దధ్యన్నమ్ములతో । నారగించి భక్తానీకములకు
కోరినవరములు కూరిమి నొసగుచు । నవరత్నోజ్జ్వల భవనాంతరముల
నవకుసుమంబుల నవకమ్మైతగు । మంచమ్మున సమ్మతి నిందిరతో
మించినవేడుక మెలఁగుచునుండెడు । శ్రీవేంకటగిరిదేవ నమస్తే
భూవినుత మహాపురుష నమస్తే । మీనశరీరము పూని సోమకుని
చానడంచియును జదువులు ధాతకు । దయచేసిన మాధవుఁడ నమస్తే
శరనిధి మంధరగిరి మునిఁగినచో । గురు కమఠాకృతిఁ గుధరంబెత్తియు
సురులకు నమృతము సూరగనిచ్చిన । పరమాత్మ దయాపరుఁడ నమస్తే
ధరచుట్టుకొనుచు దానవుఁబొలిగొని । కిరిరూపంబున మెరసిలోకముల
నలరించిన దైత్యారి నమస్తే । హరిఁ జూపర వోరని బాలునిపై
చురచురజూచెడు సురవైరిని నర । హరివై కంభమునందు జనించియుఁ
బరిమార్చిన ఘనబలుఁడ నమస్తే । బలి నణఁగించెడు తలపున వటువై
యిల మూఁ డడుగుల నిమ్మని వేడియు । పుడమియుదివి రెం డడుగులఁ
కడుశూర త్రివిక్రముఁడ నమస్తే । ధరణీవరులతి దర్పంబున మై [గొలిచిన
మరచినవారల మర్దించుటకై । జమదగ్ని మునీశ్వరురాముఁడ వగు
నమిత మహాసత్త్వాఢ్య నమస్తే । రవికులమున దశరథరాముఁడవై
దివిజవైరిఁబ త్తిముఖునిఁ గూల్చిన । మునిజనావనామోద నమస్తే
ధరణీభారము పరిహరించుటకు । అరయఁగ వసుదేవాత్మజుండవై
కంసాది మహాగర్వాంధుల వడి । హింసించిన లోకేశ నమస్తే
త్రిపురరాక్షసస్త్రీల మానములు । నిపుణతఁ జెఱపగ నీవుబుద్ధవై

మారుచాపమ్మున శరమ్మై నిల్చిన । సురలోకస్తుత సుగుణ నమస్తే
తురగారోహణ మొనరంజేయుచు । మెరయుకల్కివయి తిరిగి జగమ్ముల
నిరవుకొల్పు దేవేశ నమస్తే । పరగ ననంతానంతర రూపమ్ములు
ధరియించి విరాట్పురుషుఁడు నీవై । పరమానందం బలరఁగ సుస్థిర
పరుఁడగు శ్రీగోపాల నమస్తే । అపరాధసహస్రానీకమ్ముల
నపరబుద్ధియుతుఁడై నేఁ జేసినఁ । గృపతోడుత రక్షింపగవలయును
విపుల బుద్ధియును విమలజ్ఞానము । భవదంఘ్రిద్వయభక్తియు నొసగుచు
భువనపావనాంబుజభవవందిత । మఱి మీగుణగరిమంబుల నొప్పెడి
వరమంజరి యెవ్వరు పఠియించిన । వ్రాసిన విన్నను వరసౌఖ్యమ్ములు
దాసీసుత మిత్రామోదమ్ములు । ధనకనక సమస్తైశ్వర్యమ్ములు
ఆయుష్యములు చిరారోగ్యమ్ములు । చారురూపములు సకల విద్యలను
ఘనసద్గుణముల పెనుపొందుదు రిల । నీకృతివసుమతి నినచంద్రాదులు
భూమిధరములు పోలుపగుతారలు । నెన్నివత్సరము లిరవై యుండెడు
నన్నిహాయనము లతి విలసితమై । యుండగ రక్షణ మొనరం జేయుము
పాండవపాలన పరమదయానిధి । తవదాసోహం తవదాసోహం

నవశేషాచలనాథ నమస్తే.

శ్రీ

శ్రీవేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

శ్రీవేంకటేశ్వరపంచచామరములు

శ్రీరమాధిపా కృపాధురీణ సుప్రవీణ సం
సారదూర వాసరేంద్రచంద్రకోటిభాసురా
నీరజాసనాదివంద్య నిర్గుణస్వరూప ఓం
కార నిర్వికార చిత్ప్రకాశ వేంకటేశ్వరా ॥ 1

శ్రీమహేశవందితా విరించిపూజితా సుగో
త్రామరాత్మజామృతప్రదా సదామరస్తుతా
సామవేదగానలోల సాధురక్షకా భవ
న్నామయోగి హృన్నివాస నాథ వేంకటేశ్వరా ॥ 2

పామరుండనై మదించి బ్రహ్మఘాతకుండనై
కాముకుండనైతి నిన్నుఁ గాననైతి నయ్యయో
తామసంబు మాన్పి నన్ను ధన్యుఁజేయు మీభువిన్
నామయోగిహన్నివాస నాథ వేంకటేశ్వరా ॥ 3

బైలనుండి బైలు గల్గె బైల గాలి గల్గె బల్
గాలినుండి యింగలంబు గల్గె నింగలంబునన్
నీలువుట్టె నీలనుండి నేలవుట్టె నిట్టి భూ
తాలనుండి మేనువుట్టెఁ దండ్రి వేంకటేశ్వరా ॥ 4

యీసువర్ణరత్నరాసు లిండ్లు తల్లిదండ్రులున్
ఈసహోదరుల్ కుమారు లిమ్మనోహరాంగనల్
యీసగోత్రబాంధవాప్తు లీగజాశ్వముల్ భటుల్
ఈసమస్త మింద్రజాల మీశ వేంకటేశ్వరా ॥ 5

ఆశఁ గన్నదల్లిదండ్రు లాండ్రు బిడ్డ లన్యులున్
నాశ మౌటెఱింగి తాము నాశ మౌటెఱింగియున్
దోసి మాయ మోసపుచ్చుత్రోవ మూఢు లయ్యెయో
లేశమంత మున్నెఱుంగలేరు వేంకటేశ్వరా ॥ 6

హిరణ్యమందు భూషణాదు లెల్లఁ గల్గురీతి సా
గరంబునందులం బహూర్మికల్ జనించుకైవడిన్
పరాపరస్వరూపమైన బ్రహ్మమందు నిమ్మహా
చరాచరంబు లుద్భవిల్లె స్వామి వేంకటేశ్వరా॥ 7

ఆకసంబునందు గాలి యాకులందు నిందునై
జోక నూవులందు నూనె సూర్యునందుఁ గాంతియున్
మాకులందు నిప్పు లున్నమాడ్కి నీసమస్తమం
దేకమై వెలుంగు నాత్మఁ డీశ వేంకటేశ్వరా ॥ 8

అనంతమందు సంభవించునట్టి భూతరాసులున్
అనంతము న్నఖండరూపమై వసించుకైవడిన్
తనంత యీసమస్త కల్పితంబులందు నాత్మయున్
దనంతనే వెలుంగుచుండు ధన్య వేంకటేశ్వరా ॥ 9

ఆకసంబు నీలవర్ణ మట్లయుండు కైవడిన్
కాకిచిప్ప వెండియట్లు కానవచ్చు కైవడిన్
ఏకమై వెలుంగునాత్మయెల్ల మూఢకోటికిన్
జోక వేఱుతోఁచుచుండు సుమ్ము వేంకటేశ్వరా ॥ 10

కులాచలంబు లన్ని యట్ట క్రుంగినన్ సముద్రముల్
కలంగినన్ ధరాతలంబు కంప మొందుచుండినన్
మెఱుంగువహ్ని చల్లనైన మిన్ను వచ్చి వ్రాలినన్
చలింపఁ డాత్మయోగి సుప్రసన్న వేంకటేశ్వరా ॥ 11

వెండికొండ యెత్తినట్టి వీరదానవేంద్రుఁడున్
గండుమీఱి వానిఁదోఁకఁ గట్టినట్టి వాలియున్
చండబాణ మేసి వారిఁ జంపినట్టి రాముఁడున్
ఉండిరే ధరాతలంబు నొంద వేంకటేశ్వరా ॥ 12

కనంబడే ప్రపంచ మెల్లఁ గన్గొనేటి యాత్మగా
మనంబునందు నిశ్చయించి మౌనియై చరింపుచున్
వినిర్మలాభ్రమల్ వలెన్ భువిన్ జరించునట్టి స
జ్జనుండు రాజయోగి సుమ్ము స్వామి వేంకటేశ్వరా ॥ 13

కన్నకన్నచోట్ల కేఁడ్చి కానుసేయుడెందమున్
వన్నెవాసి యిచ్చు గురువు వాక్యమెన్ని నిల్పుచున్
తన్నెఱింగి నిన్నెఱింగి తన్నునిన్నుగా నెఱిం
గున్నవాఁడె సుమ్ము రాజయోగి వేంకటేశ్వరా ॥ 14

ముక్తికాంతయన్నపేరి మోహనాంగి యుండగా
యుక్తి నావధూటిఁ గూడి యుండలేక యజ్ఞుఁడై
భక్తిలేనిమాయ యనెడి పాపజాతియంగనా
సక్తుఁడై నరుండు చెడును స్వామి వేంకటేశ్వరా ॥ 15

తనమనస్సె యెంచిచూడ తన్నుఁ జంపుశత్రువున్
దనమనస్సె యెంచిచూడఁ దన్నుఁ బ్రోచుమిత్రమున్
తనమనస్సు కోడెనేని తనకు శత్రువే సరీ
తనమనస్సు గెల్చెనేని తనకుబంధువే హరీ ॥ 16

అక్క రాకు వేసి పుల్లనంబ లింత పోసినన్
చక్కెరాను పాలుగూడు చాలఁబెట్టి మ్రొక్కినన్
దిక్కరించి వచ్చిపెట్టి ధిక్కరించి కొట్టినన్
ఒక్కబుద్ధి నున్నవాఁడె యోగి వేంకటేశ్వరా ॥ 17

శుభస్వరూపరత్నముల్ విశుద్ధహేమ తారముల్
ప్రభంజనుండు భూమి సర్వభక్షకుండు గంగయున్
విభావసుండు చంద్రుఁడున్ బవిత్రులైన పోలికన్
అభేదజీవుఁడున్ బవిత్రుఁ డయ్యె వేంకటేశ్వరా ॥ 18

అల్లపంక మందుఁ జూడ నబ్జమున్నకై వడిన్
చల్లనబ్జపత్రమందు జలము లున్నవై ఖరిన్
తెల్లనద్దమందు నీడ తేలుచున్న పోలికన్
ఉల్లమందు జీవుఁ డుండు టొప్పు వెంకటేశ్వరా ॥ 19

లోకమందు గబ్బిలంబులున్ శుకంబులున్న భ
ల్లూకముల్ మహోరగంబులున్న గార్దభంబులున్
మేకలు న్బకంబులు న్నెమిళ్లు ముక్తిఁబొందినన్
పోకుమానవుండు ముక్తిఁ బొందు వేంకటేశ్వరా ॥ 20

శుక్తి నడ్డగించు వెండి శుక్తిగన్న పిమ్మటన్
శుక్తియందె లీనమయ్యె సూటి నంబుజోదరా
ముక్తి నడ్డగించుమాయ ముక్తుఁ డైనపిమ్మటన్
ముక్తియందె లీనమయ్యె ముద్దు వెంకటేశ్వరా ॥ 21

స్నానముల్ వ్రతంబు లాఱు శాస్త్రముల్ పురాణముల్
దానముల్ శివార్చనల్ కథల్ వ్రతోపవాసముల్
మౌన ముత్సవంబు లాగమాదు లన్ని కర్మకే
కాని బ్రహ్మజ్ఞాని కింపు గావు వెంకటేశ్వరా ॥ 22

కష్టజీవనంబు నెంచి కాంక్ష నింతకాల మీ
సృష్టిలోన దుఃఖపడుచుఁ జిక్కినాఁడ నోహరీ
భ్రష్టుఁడైతి నజ్ఞుఁడన్ గృపాకటాక్ష ముంచి నా
కిష్టమైనమోక్షపదము లిమ్ము వెంకటేశ్వరా ॥ 23

అమోఘమైన నెండమావులం జెలుంగఁ గే జల
భ్రమన్ జనేటి లేటిఁ బోలె బ్రజ్ఞ లేకయజ్ఞుఁడై
సమస్తమాత్మగా నెఱుంగఁ జాల కూరకే జగ
ద్భ్రమన్ జెడన్ నరుండు సుప్రభాప వెంకటేశ్వరా ॥ 24

దారి నేఁగువేళ నొక్క త్రాడుగన్నచో భ్రమన్
బారి సర్పభీతి నొందు పందరీతి మాయచే
కోరి తాను జీవుఁడంచుఁ గోఁచవారి నీచసం
సారభీతి నొందు నాత్మ సామి వెంకటేశ్వరా ॥ 25

నామనంబునందు నీవు నన్నుఁ బాయకుండగా
నీమహత్వ మేనెఱుంగ నేర కజ్ఞుఁడై భ్రమన్
భూమిలోనఁ బుట్టిపుట్టి పోయి పోయి చూచితిన్
స్వామి నిన్నుఁ జూపవే ప్రసన్న వేంకటేశ్వరా ॥ 26

ఉర్విమీఁద వెఱ్ఱిగాముః వోలె సంచరించినన్
పర్వతంబుమీఁదఁ బెద్దపామురీతి నుండినన్
గర్వి నీనిజంబుగన్న గాని ముక్తిఁ బొందునా
సర్వలోకనాయకా ప్రసన్న వెంకటేశ్వరా ॥ 27

అసత్యమైనదేహ మందు నాసపుట్టి వెఱ్ఱినై
వసుంధరం జనించి దుఃఖవార్ధిలో మునింగితిన్
ప్రసన్న చూప సద్వివేక భక్తిముక్తి సౌఖ్యముల్
ఒసంగఁగా భవత్కటాక్ష మోపు వెంకటేశ్వరా ॥ 28

తనందెయున్న దిజ్జగంబు తన్వినా జగంబు లే
దనెంచి నిత్యమున్ సమస్త మంతరంగదృష్టిచే
ఘనంబు దోప నొక్కరూపుగానె చూచునట్టి స
జ్జనుండె రాజయోగి సుమ్ము సామి వేంకటేశ్వరా ॥ 29

మృత్తికందుఁ బుట్టినట్టి మెండుకుండ లన్నియున్
మృత్తిక న్వినాను నుర్వి మీఁదలేని పోలికన్
సత్తునుండి తోఁచునట్టి సర్వనామరూపముల్
సత్తుకన్ వినాగలేవు సామి వేంకటేశ్వరా ॥ 30

పొల్లులేనిధాన్యరాశి పొట్టువీడ రోఁకటన్
ఎల్లవారు దంచి బియ్య మెత్తుకొన్నలాగునన్
కల్ల మాయ దోఁప నిర్వికార మైనబ్రహ్మమున్
ఉల్ల మందుఁ గన్నవాఁడె యోగి వేంకటేశ్వరా ॥ 31

ఈ ధనంజయోపమాను లీ వృథాభిమానులున్
ఈ ఘనాతపస్వరూపు లీ రవిప్రతాపులున్
ఈ ధనాభిలాషులున్ మఱీ ప్రచండభాషులున్
ఈ ధనంబు లీఘనంబు లింద్రజాలమే హరీ ! 32

ఈ మహాప్రజల్పముల్ మఱీ ప్రసూనతల్పముల్
ఈ మఖాదికర్మముల్ మఱీ సమస్తధర్మముల్
ఈ మహామహత్త్వముల్ మఱీ పురందరత్వమున్
ఈ తపంబు లీ వ్రతంబు లింద్రజాలమోహరీ ॥ 33

ఎంగిలంగనాధరంబు లెంగి లావుపాలు నిం
కెంగిలన్ని వస్తువుల్ మహీతలాదిభూతముల్
ఎంగి లీసమస్తమున్ను యెంగిలం చెఱింగియున్
యెంగి లెంగి రందు రేభ్యులీశ వేంకటేశ్వరా ॥ 34

కూటిమీఁది యాస తొల్తఁగూడుకల్గుపిమ్మటన్
హాటకంబు మీఁదియాస హాటకంబుగల్గినన్
కోటి మీఁదియాస దీని బూడిదైన బుద్ధిక
క్లోటి యాసపెట్టె తోరమేళ వెంకటేశ్వరా ॥ 35

బట్టబయలె యాత్మ గాలె ప్రాణవాయు వగ్ని యే
వెట్ట శీతమయ్యె నీరు విస్తరింపఁ గేశవా
వట్టి మన్నె దేహ మెన్న వ్యర్థమైన దేసుమీ
యిట్టివే దశేంద్రియంబు లీశ వెంకటేశ్వరా ॥ 36

బొజ్జకైన పాటులన్ని బొమ్మలాటలేసుమీ
లజ్జలేనికాపురంబు లన్ని స్వప్నముల్ సుమీ
సజ్జనాప్తబంధుకోటి సంతకూటమే సుమీ
యిజ్జగంబు వెంకటేశ యింద్రజాలమే సుమీ ॥ 37

కన్నకన్న నీళ్లలోనఁ గాయ మేను ముంచుటల్
యెన్నియెన్ని గట్లచెట్ల కేను చుట్టివచ్చుటల్
వన్నెవన్నె కాళ్ల కేను వంగి వంగి మ్రొక్కుటల్
నన్ను నేను గన్న వెనుక నవ్వులాయె నోహరీ ॥ 38

మోహనాంగి నంచువచ్చి మ్రోలనిల్వ మాయయున్
ద్రోహి యంచుఁగానలేక దొడ్డసౌఖ్య మంచునో
ఊహ నేఁదలంచి నమ్మి యుర్విఁ బడ్డదుఃఖముల్
హాహరీ యదేమిచెప్పుదయ్య వెంకటేశ్వరా ॥ 39

పదరి చెదరి చంచలించు ప్రాణవాయువుల్ సదా
కదలమెదలనీక పట్టికట్టి నేర్పు గల్గినన్
ముదిమి గదిమి వృద్ధుఁడున్న ముద్దుబాలుఁడై కడున్
పొదలువదలునెదలు దివ్యభోగి వెంకటేశ్వరా ॥ 40

విప్పుగొప్పకన్నులున్ వివేకసౌకుమార్యముల్
మెప్పునొప్పు నాటపాట మెల్పు ప్రేమకార్యముల్
ఒప్పుమోహనాంగి చెల్మి నొద్దనుండి వేఁడినన్
ఒప్పకున్నవాఁడె రాజయోగి వెంకటేశ్వరా ॥ 41

శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ వేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

శ్రీ వేంకటేశ్వర దండకము

శ్రీమద్రమాకాంతకాంతోరురత్నప్రభాభానుసాహస్రదీవ్యత్కిరీటా జగత్పావనీచింతాఘనధ్వాంతనిధ్వంసనపూర్ణచంద్రార్కబింబద్యుతిస్నిగ్ధబద్ధోజ్జ్వలత్కుండలా పుండరీకోద్భవాఖండలేశానముఖ్యామరానందసందోహసంధానకృద్ఘుంఘుమధ్వానరాకేందుశోభాభిరమ్యాబ్జహస్తా సురద్విట్చిరశ్ఛేదనోదారధారాపరిస్ఫూర్తినక్రాంగవిచ్ఛేదచక్రాయుధా దానవవ్రాతనిర్ధూననోద్యద్గదాదండఖడ్గోజ్జ్వలత్కాండకాండాసనా యిందిరావాసవక్షోవినిక్షేపితాదర్శవత్కామనీయోజ్జ్వలత్కౌస్తుభాలంకృతా భక్తసస్యావళీభాగ్యవర్షోదితాసక్తనీలాభ్రసంభాసమానాంగసంఛన్న విద్యుత్ప్రనత్కాంచనోదారదివ్యాంబరా నారదారాధితానీరజాతేక్షణా సారవేదాంతవిస్తారసాధస్థితా దేవదేవా మహాదేవవంద్యా జగత్పావనాలోకసంభావనాగణ్యపుణ్యోదయాబోదయావేశ శ్రీశేషశైలేశ శ్రీవేంకటేశాభవద్దాసదాసానుదాసుండ నోదేవ నీవేగతిం బ్రోచెదో యెట్లు రక్షించెదో నీదుచిత్తంబు నాభాగ్యమీవేదయాదృష్టిరావే కృపంగావవే భక్తచింతామణీ మీ యనంతావరంబులన్ మీ చరిత్రంబులన్ విస్నవింపగ నే నేర్తునే పన్నగాధీశతల్పా భవద్భవ్యమాహాత్మ్యముల్ దివ్యమానుల్ సురాధీశనాగేశవాగీశులెన్న న్వితర్కింపలేరైన మీదివ్యనామంబు లెవ్వేళలన్ వర్ణనల్ సేయు భూదేవముఖ్యప్రసాదంబునన్ మీకటాక్షంబునన్ నేర్చినట్లేఁ బ్రశంసింతు నాకుం బ్రసన్నుండవై నన్ను మన్నింపవే కన్నతండ్రీ సుపర్ణాద్రిలీలన్ విడంబించు శ్రీవేంకటాగంబునందుండి నిత్యోత్సవశ్రీలఁ జెన్నొందు మైసూరి

శ్రీ చిక్కదేవరమాపాలుపాలఁ బ్రసన్నుండవై కామితార్థంబులఁ బ్రే మతో నిత్తునం చామహారాజురాజ్యంబునఁ మేటియౌ కోటయై యొ ప్పులం దెప్పరంబైన యప్పామలూరీపురప్రాంతసీమా మహోదారమం దార బృందంబులుఁ జందనాశ్వత్థమాకందసాలంబులుఁ గేతకీచంపకవ్రా తభల్లాతకీచూతపోతంబులుఁ దాలతక్కోలహింతాలజాలంబులుఁ బూ గపున్నాగజంబూపలాశంబులుఁ నింబరంభాకపిత్థంబులుఁ ద్రాక్షరుద్రా క్షఖర్జూరతాంబూలవల్లీలవంగంబులుఁ నాళికేరాదినానావనీజాతసంతా నముల్ కంతుసేనాపరిశ్రాంతి వారింపుచుఁ నింతపుష్పంబు లావిర్భవం బంది శ్రీకాంతకుఁ స్వాంతహారంబులై సంతతంబుఁ దగం గాచి నిండారఁగాఁ బండి మెండైన లేదోఁపులుఁ జక్రవాకబకస్వచ్ఛహంసా వళీ కుక్కుటానేకకోయిష్టికీరంబులుఁ గేకిపైకాదినానావిహంగంబులుఁ సింహశార్దూలదంష్ట్రిభ భల్లూక గోకర్ణ శాఖామృగేంద్రాది నానామృ గానీకముల్ జోకలై యుండుపెఁ గోనలఁ గానలఁ హీరగోమేధికస్ఫార వైడూర్యమాణిక్య చంద్రోపలేంద్రాశ్మసాంద్రోరుముక్తాలసద్విద్రుమానీక సత్పుష్పరాగంబులఁ హెచ్చులౌ పచ్చలఁ మెచ్చులై యెచ్చ టఁ జూచినఁ ముచ్చటల్ నించుచున్ లోచ్ఛ్రయస్థానముల్ జాతిసేవంతి వాసంతికామల్లికావల్లికల్ పెల్లుగా నల్లి యుల్లంబులఁ జల్లసేయం గ శాసిల్లి భాసిల్లుకుంజంబులఁ దుమ్మెదల్ గ్రమ్మటం గమ్మగాఁ ద్రిమ్మ రుఁ ఘుమ్మనం బూచి బల్మిమ్మరంబైన పూరెమ్మలఁ జిమ్ముచోక్క మ్ములౌ కమ్మఁదేనెల్ ప్రసాదమ్ములై యిమ్ములఁ నిండి పెల్లేఱులై పాఱ నేపారు పూఁదోఁటలఁ నీటుగా నొప్పునచ్చోటికిఁ మీరు వేం చేయుటంజేసి భవ్యప్రభఁ నవ్యశేషాచలం బంచు నెంచంగ విఖ్యాతమౌ పట్టణం బయ్యె నం దందమౌ నిందుకాంతాశ్మరశ్మిఁ ప్రకాశమ్ములౌ మంటపవ్రాతముల్ మింటితో రాయుచుఁ జంటలౌ గోపురాచప్పరాల్ చారుసౌధంబులుఁ బొల్చు శ్రీకాకరంబైన ప్రాకారమధ్యంబునఁ హేమ

ధామంబునన్ నిల్చి భక్తాళికిన్ గామనీయప్రదుండై మఱిన్ జోళనేపాళ
బంగాళ కర్ణాట కాంధ్రాదిఛప్పన్నదేశప్రజల్ అప్పనిన్ గొల్వఁగాఁ దెప్ప
లౌకానుకల్ గొప్పముత్యంబులున్ మాడలున్ రూకలున్ మంచివస్త్రం
బులున్ వడ్డికాసుల్ వరాల్ దొడ్డుగాఁ గొంచు నల్దిక్కులం బిక్కటిల్లంగ
సాంద్రంబులౌ సింధురేంద్రంబులన్ స్యందనాందోళికాసైంధవాశ్వంబులన్
బొందుగా నెక్కి సామోదులై వచ్చుభూపాలకుల్ భూసురక్షత్రవిట్ఛూ
దజవ్రాతముల్ గీరుగంధమ్ములన్ జారుచేలంబులన్ గోరమీసంబులన్
జిట్టితాళంబులన్ బట్టెనామంబులన్ మీసరంబైన వేసంబులన్ వేసటల్
మాని గోవింద గోవింద యన్ దాసరుల్ తమ్మటౌఘధ్వనుల్
ధిమ్మధిమ్మంచు మ్రోయన్ వెనన్ బెక్కులౌ మ్రొక్కుబళ్లన్ ముదం
బెక్కుపెన్మక్కువన్ వచ్చు నజ్జాతి నానానరశ్రేణిచే జాత్రలై యొప్పుచో
సారమైనట్టి కోనేరనన్ గీర్తివిస్తారమైయొప్పు కాసారరాజంబునన్ నవ్య
కల్లోలఫేనంబులన్ నర్తనం బొప్పునావర్తముల్ గల్గి బల్బుగ్గలన్ వెగ్గలంబై
నయుర్విన్ జనుల్ చూడఁగా దివ్యగంగానదీతీర్థ ముప్పొంగుచో సేవ్యమా
నిష్టసంసిద్ధిదం బంచు సంప్రీతచేతస్కులై వేదవేదాంగసంవేదులౌ విప్రు
లున్ విష్ణుతత్త్వజ్ఞులౌ వైష్ణవోత్తంసులున్ దీర్థరాజంబునన్ బ్రార్థనల్
సేయుచున్ గీర్తనల్ పాడుచున్ స్నానసంధ్యాద్యనుష్ఠానకృత్యంబులం
దీర్చి శ్రీవాసుదేవార్చనల్ సేయ శాల్యన్న సూపాజ్యభక్ష్యాది భోజ్యం
బులన్ వారలన్ దృప్తులం జేసి రంతన్ దివానాథజాతాఖ్య నొప్పారు
నవ్వాసరోత్తంససాయాంతవేళన్ గరుత్మంతవాహోత్సవం బంతఁ జెల్వొంది
శృంగారమై హారి కేయూరహారాది భూషావళుల్ దాల్చి పేరాణిముత్యంబు
చౌకట్లుకర్ణంబులం బెట్టి రంగుల్ దొరంగించు బంగారుచేలంబు చుంగారు
గాఁగట్టి చొక్కమ్ములౌ కమ్మతావుల్ గుభాళించు పూదండ లొక్కు
మ్మడిన్ గంఠపీఠంబునన్ వైచి మేలైనకస్తూరిఫాలమ్మునం దిద్ది రత్న
ప్రభాభాసురంబైన కోటీరరాజంబు శీర్షంబునన్ మించుహర్షంబుతో

నుంచి శ్రీవత్సుఁడై శంఖచక్రంబులం బట్టి పక్షీంద్రుపై నెక్కి యక్షీణరో
చుల్ దిశాంతంబులం బర్వ దిర్వ్యధికిన్ సొంపు దీపింప వేంచేయువేళన్ నభ
స్స్థపాళీసుపర్వాంగనాళుల్ ముదం బంది మందారసూనంబు లందంద
వర్షింపగాఁ గోట్లసంఖ్యైన దివ్వట్లు నిశ్రేణికాదీపికల్ గంధకజ్యోతు లిర్వం
కలన్ జీకటిన్ నూకి మధ్యాహ్న భావంబుదీపింపజేయంగ భేరీమృదంగాద్యు
దారధ్వనుల్ మ్రోయ భమ్మంచు శంఖమ్ములొమ్మై నినాదింప హెగ్గాళి
యల్ బెగ్గిలంబల్కఁ దీరైన కర్ణాటవీరుల్ తుటారింప తోరమ్ములౌ కొమ్ము
లీ రిమ్ములన్ మ్రోయ ధింధింధిమిధ్వానమై తమ్మటమ్ముల్ పురోగ
మ్ములై యొమ్మఁ బెన్నాద మొప్పార తప్పెట్లు చేచిట్టితాళంబులం బట్టి
కోణంగిదాసర్లు రాణింపగా నాడఁ జెంతన్ లసన్నాట్యశాలాంగనల్ తాళ
గానాదులన్ గేళికల్ సూప శ్రీవైష్ణవుల్ చెంగటన్ ద్రావిడామ్నాయ
ముల్ శేవ వాచింప దండెల్ మఱిన్ గంచుతాళంబులం బట్టి సూళాది
నామావళుల్ హేలమై నాడుచున్ వీడుజోడొప్పఁగాఁ బాడు వైతాళి
కుల్ గల్గి శ్రీవేంకటేశా సురేంద్రస్తుతా హే పరా కంచు నంచంచలన్
గంచుకుల్ పల్కఁ నాయాసముల్ మానితాడించునప్పంచవాద్యధ్వనుల్
దిక్కూటాహంబులందొక్కట న్నిండి ఘోషింప భూమండలేశుల్ వెన
న్గందు మెండైన శుండాలతండంబులన్దజుతోనోజలౌ తేజులన్ రాజసంబొప్ప
గా నెక్కి యగ్రప్రదేశంబునన్ గుంపులై సొంపుమీఱంగ నేతేర బల్చా
లుగాఁ బట్టు పెల్లొలవట్టంబులున్ గుందనచ్ఛత్రసందోహముల్ చామర
వ్రాతముల్ నిండి దండ న్విరాజింప సాంబ్రాణికాధూపసంఘంబు వాసింప
కర్ణాటకద్రావిడాంధ్రప్రజాకీర్ణవర్ణార్ణవోదీర్ణఘూర్ణస్వనంబుల్ ప్రపూర్ణం
బులై యెల్లెడం బెల్లుగా నిండిరంజిల్ల నిట్లొప్పు నప్పట్టణశ్రేణులం దెల్ల
వేంచేసి దేవాలయద్వారదేశంబునన్ నిల్చి నాగారివాహంబు వేగంబునన్
డిగ్గి బంగారుమున్మంటపంబందు వేడ్కల్ తరంగింప నాసీనులై షడ్రసా
న్నంబులున్ బంచకజ్జాయముల్ పక్వమైనట్టి నానాఫలంబుల్ నివేదింప

నామోదముం జెంది కర్పూరవీడెంబు లర్పింపఁగా నంది యార్త ప్రజాపాలనం బొప్పఁ గావించి సంతుష్టచిత్తంబునన్ రత్నసౌధంబునన్ నూత్న జాతిప్ర సూనోజ్జ్వలంబైన పర్యంకవర్యంబునం దిందిరం గూడి క్రీడావినోదంబులన్ వేడుకల్ గాంచు శ్రీవేంకటేశా భవద్భృత్యుఁడం గాన నావిన్నవింపంగ నైనట్టి యీదండకంబందు న్యూనాతిరిక్తాపశబ్ద క్రియాహీనముల్ గల్గినన్ దోషముల్ మాన్చి మాపాలివేల్పైన శ్రీరామచంద్రుండవై నీవె కైకొ మ్ము మీకున్ సమర్పింప నేనెవ్వఁడన్ సర్వలోకాత్మకా సర్వభూతాత్మ కా సర్వగా శర్వరీనాథకంజాప్తనేత్రా భవన్నవ్యచారిత్రముల్ గల్గి చెల్వొందు నీదండకం బెవ్వరే విన్న వర్ణించినన్ వ్రాసినన్ సంతతాయు ష్యముల్ చాలసౌభాగ్యముల్ పుత్రలాభంబులున్ మిత్రసందోహముల్ రాజపూజ్యంబు లారోగ్యముల్ నిత్యమాంగల్యముల్ నిత్యసంతోషము ల్గల్గి యుండం గటాక్షించి తౌనన్ను రక్షించి తౌపన్నగారిధ్వజా యిందు తారార్కపర్యంత మీదండకం బందమై భూతలంబందుఁ జెన్నొంది యుండంగఁ బాలింపుమీ యిందిరానాయకా మందరోద్ధారకా భక్తమం దార తుభ్యం నమస్తే నమస్తే నమస్తే॥

శ్రీ

శ్రీ వేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

శ్రీ వేంకటేశ్వర దండకము

శ్రీమద్రమానాథసేవాసమాయాత దేవాసురవ్రాతమాణిక్యమా
ళిచ్ఛటా కాంతిజాల స్ఫుటీభూతనైజాంఘ్రి కంజాతయుగ్మంబు మన్మాన
సాంభోజ కింజల్క పీఠస్థలిన్ నిల్పియుమ్మత్కృపాలబ్ధమాధ్వీక మాధుర్యవా
క్చాతురిన్ జాల వర్ణించెదన్ నీవువారాశిమధ్యంబునందుండి దిఙ్మండల
వ్యాప్త చండప్రభా భాసమానుండవై యున్న దైత్యారి నీనాభికంజాతుఁ
డైనట్టియాధాత కౌతూహలం బంద డెందంబులో నెంచ మత్స్యాకృతిన్
మించి యబ్ధింప్రవేశించి యావీరదైత్యోగ్రవంశాంబుధిన్ సోమునిన్ సోము
నిన్ ద్రుంచి మోదంబునన్ నాల్గువేదంబులన్ దెచ్చి వాగ్భర్తకున్ గర్తవై
యుండి రక్షింపవే పిమ్మటన్ మేటితామేటి వేసంబునన్ మందరాధార
మా తోరమా భారమున్ దాల్చి మేల్ సూకరాకారమున్ బూని నక్రా
దులన్ జాల ఘోరంబునున్ భీకరంబైన వారాశిలోఁ జొచ్చి దుర్వార
గర్వోద్ధతుండౌ హిరణ్యాక్షు మర్దించి విశ్వంభరాభారమున్ గోర ముం
గోఱ వే దాల్చి చంచద్గతిన్ మిక్కుటంబైన మేలుక్కు కంబంబునన్
దిక్కులన్ బెక్కుకాంతుల్ నితాంతంబుగన్ నిండ నుద్దండతన్ నారసింహా
కృతిన్ బొందుగాఁ జెంది పంచాననం బుగ్రవేగంబుతో ధీరతన్ కుంభికుంభ
స్థలిన్ జించి చెండాడు చందంబునన్ మత్తదైత్యేంద్రుకుక్షిన్ విదారించి
ప్రహ్లాదునాహ్లాదమున్ జేయవే వామనుండై బలిన్ గిట్టి పాదంబునన్
మెట్టి దట్టించి పాతాళమున్ జేర్చవే జామదగ్న్యుండవై రాజలోకంబు

ముయ్యేడుమాఱుల్ కుఠారాగ్రధారాహతిన్ దున్మి తూఁటాడవే కోటికం
దర్ప లావణ్యాధికాకార కృద్దివ్యతేజోవిరాజుండవై భానువంశాగ్రగణ్యుం
డవై రామచంద్రుండవై దేవసంఘంబులన్ గావ నారావణున్ లోక
విద్రావణున్ దండిమత్తేభ మంభోజముల్ ద్రుంచుభంగిన్ దురంబందు
తీవిన్ విభాళింపఁగానేసి యుద్గాఢమౌమ స్తకంబుల్ తెగన్ దున్మి లోకైక
విఖ్యాతి పితామఖోద్భూత సీతా సమేతుండవై వేడ్క సాకేతపట్టంబు
నున్జేరి పట్టాభిషిక్తుండవై మీఱి లోకంబులన్ గావవే దేవకీగర్భసం
భూతుఁడై చెన్నకల్యాణకృష్ణాభిధానంబునన్ రుక్మిణీ సత్యభా మాది
గోపాంగనా చిత్తకంజాతమిత్రుండవై యుండవే స్నిగ్ధబౌద్ధస్వరూపంబు
నన్ యాగభాగంబులన్ నీవు వాదార్చి కల్క్యవతారంబునన్ పారసీ
కాది దౌర్జన్యసంఘంబులన్ ద్రుంచి సద్భక్తసంతానసంతానభూజోప
మానుండవై యొప్పి శ్రీశేషశైలాగ్రవాసుండవై యొక్కనాఁ డుల్లమం
దుల్లసిల్లంగ దేవాంగనానీతగాంగేయకుంభాంతరన్య స్తదివ్యాంబుపూరం
బునన్ రంగుగా మంగళస్నానమున్జేసి శృంగారమై తళ్కుబంగారు
చేలంపుఁ జంగుల్ చెలంగన్ నిజాంగంబునన్ హాసుగావించి నిర్యత్న
నిర్యత్ప్రభాజాల సద్రత్నకోటీరమున్ నీటుగాఁదాల్చి బాలేందు సంకాశ
ఫాలస్థలీ న్యస్తకస్తూరినామంబుచే శిస్తుమీఱంగఁ జెల్వొంది శ్రీకార
వర్ణోపమానంబులై యున్న కర్ణంబులన్ స్వర్ణసత్కుండలోద్భూతకాంతి
చ్ఛటల్ గండపాలిన్ బ్రసారింపగా భాసురోదారతారాభహీరాది
సన్మౌక్తికోదారహారమ్ము లాకంధరం బంది సొంపొందఁ గీలించి నిర్వ
క్రతన్ దైత్యచక్రంబులన్ విక్రమాటోపతన్ వ్రక్కలించేటిచక్రంబు
దుర్వృత్తమత్తారి దైన్యాతిదైన్యస్థితింగూర్చు నున్నట్టివెన్నుండవై నిన్ను
చెన్నొందగాఁజూచు చింతామణీభామ నేమే విలోకాక్షి నేబాసు నీ
సద్గుణవ్రాతమెన్నంగ ముమ్మాటి కేచోటులన్ దీటు రానేరదే యంచు
తాఁగట్టిగా కౌగిటంజేర్చి మోవాని పల్ కెంపులన్ బారవశ్యంబు నొందించి

చౌసీతిబంధంబులన్ జాల రంజిల్లగాఁజేసి సంతోష సౌఖ్యాబ్ధిలోఁ దేలుచున్ లేచి చింతామణీభామతోఁగూడ సానందతన్ అండజాధీశుపై నెక్కి ముఖ్యాశ్రితానేక సద్భక్తసందోహముల్ గొల్వరంజిల్లగా వచ్చి పంద్రా స్వయాంభోధి సంభూత కల్పద్రుమాకల్పు ప్రేమాద్రిరంగేంద్రు సన్మందిరావాసివై చాలఁబోషింపుచున్నుండి కల్యాణ కృష్ణ స్వరూపంబునన్ బొల్చు శ్రీవెంకటేశా రమేశా కృపాదృష్టితోఁజూచి రక్షింపవే మమ్ము నీదండకం బుర్విఁ నాచంద్రతారార్కమైయుండు శ్రీశా నమస్తే నమస్తే నమః

శ్రీ

శ్రీ వేంకటేశ్వరలఘుకృతులు

శ్రీరమాపరిణయము

శ్రీవేంకటేశ్వరుఁ జిత్తమం దుంచి
భావించి తరిగొండపతిని బూజించి
శ్రీభారతిని హయగ్రీవునిఁ దలఁచి
ప్రాభవంబున గురుఁ బ్రస్తుతిచేసి
కరమర్థితో రమాకల్యాణసరణి
తెరగొప్ప రచియింతు ద్విపదకావ్యముగ
ఘనమైన తత్కథాక్రమ మెట్టి దనిన
వినరయ్య కవులార విద్వాంసులార.

నారాయణుని దేవతలు ప్రార్థించుట

నారాయణుఁడు జగన్నాథుఁ డచ్యుతుఁడు
క్షీరవారిధియందు శేషతల్పమున
యోగనిద్రారతి నురుతరానంద
సాగరమగ్నుఁడై శయనించి యుండ
అప్పు డచ్చటికి శంభుఁ డజుఁడు దేవతలు
తపసులు వచ్చి మోదంబు దీపింప
ముకుళితహస్తులై ముందట నిలిచి
యకలంకభక్తి నిట్లనిరి వా రెల్ల
దేవదేవ సమస్తదేవతారాధ్య
నీ వింక నీయోగనిద్ర మేల్కొనవె

పరమాత్మ మ మ్మెల్లఁ బాలించుకొఱకు
నిరుపమం బగు యోగనిద్ర మేల్కొనవె
యనుచుఁ బ్రార్థింపఁగా నాదివిష్ణుండు
కను విచ్చి యందఱఁ గలయ వీక్షించి
మందస్మితాస్యుఁడై మహితాత్ములార
యెందుకు వచ్చితి రిచ్చోటి కనిన
పరమాత్మ మీదివ్యపాదపద్మములు
సురుచిరభక్తితోఁ జూడ వచ్చితిమి
మమ్ము మన్నించి మామనవి పాలించి
సమ్మతంబుగ విను సత్యసంకల్ప
నిరత మిట్టె యోగనిద్ర నుండినను
శరణాగతుల నేలుసరణి యెట్లగును
సర్వజ్ఞుఁడవు సర్వశక్తియుక్తుఁడవు
నిర్వాణమయుఁడవు నిర్వికారుఁడవు
ఈ వున నీపాదకమలద్వయంబు
భావించి ని న్నాత్మపతిగాఁ దలంచి
సహజమహా నీశుద్ధసాత్త్వికకళయె
మహనీయతపము సమ్మతముగాఁ జేసి
పనిఁబూని జలరాశిపట్టియై పుట్టి
యొనర నిన్నే కోరుచున్న దిచ్చోట
నీవామృగాక్షి పాణిగ్రహణంబుఁ
గావింపవే నిత్యకళ్యాణ యనిన
నవ్వుచు తరిగొండనరహరి వేడ్క
నివ్వటిల్లఁగ వారినిం జూచి పలికె:

నారాయణుని యనుగ్రహోక్తి

గరళకంధర పద్మగర్భాదు లెల్ల
సరవిని వినుఁ డొక్కసరణిఁ జెప్పెదను
భూలోకమున శేషభూధరమందు
నే లీల దీపింప నిలిచి యచ్చోట
వెంకటేశ్వరుఁ డన విఖ్యాతిఁ బొంది
పొంకంబుగా నుందు భూపాలుకరణి
మచ్చిక నలమేలుమంగాభిధాన
మిచ్చి సంప్రీతి నాయిందిరానతిని
నేశీఘ్రముగను పాణిగ్రహణంబుఁ
జేసెద నని పల్కెఁ చిఱునవ్వు నవ్వి
గుఱుతుగా వారి వీడ్కొని ముదం బెసగ
పరమాత్ముఁ డం దుండి పెనమై వచ్చి

శ్రీహరి వేంకటాద్రికి విచ్చేయుట

శ్రీవరాహస్వామి చేకొనియున్న
శ్రీవెంకటాద్రిపైఁ జేరి వేడుకను
అప్పుడు శ్రీవరాహస్వామి నడిగి
తప్ప కాక్షేత్రంబు తా నాక్రమించి
నలువొప్పఁ దరిగొండనరసింహుఁ డనఁగ
విలసిల్లుచుండె శ్రీవెంకటేశ్వరుండు.

శ్రీహరి, బ్రహ్మాదులను క్షీరాబ్ధికడకుఁ గన్యనడుగఁబంపుట

అంత నచ్చటికి బ్రహ్మాదులు వచ్చి
సంతోషచిత్తులై చక్రి నీక్షించి

వేదాంతసూక్తుల వినుతింప నగుచు
నాదినారాయణుం డట వారి కనియె
నో పంకజాసన ! యో ఫాలనయన !
యో పాకశాసన ! యో మహానులార !
చెలఁగుచు మీరువచ్చినచంద మెల్లఁ
దెలిసెను మీ రింకఁ దీవ్రంబుగాను
క్షీరవారిధిఁ జేరి శ్రీరమాసతిని
నేరీతినైన నా కిమ్మని యడిగి
నిరుపమలగ్నంబు నిర్ణయించుకొని
సరగున రమ్మన్న సంతసం బంది
హరియాజ్ఞ వడసి వా రరుగుచుండగను
పాలగరుడి దీర్చిపచ్చనిమ్రాని
పైలీలతో వెంటపట్టఁగాఁ జూపె
అదిమొదల్ శకునంబు లతిదివ్యములుగ
మది కిష్టముగ నయ్యె మార్గంబునందు
అందుకు సంతోష మధికంబుఁగాఁగ
నంద రాక్షీరాబ్ధి కరిగిన లేచి
వారికి నెదురుగా వచ్చి సాగరుఁడు
కూరిమి మీఱఁ దోడ్కొనివచ్చి నగుచు
మురియుచు మణిపీఠములమీఁద నుంచి
యిరవొందఁ బూజించి యిట్లని పలికె.

సముద్రుని సంప్రశ్నము

వరుసగాఁ బరమపావనులార ! నన్ను
కరుణించి వచ్చినకార్య మే మనిన

విని వార లందర రావిమలమానసుని
గనుఁగొని పల్కి రుత్కంఠ నిట్లనుచు.

బ్రహ్మాదులు కన్యనడుగుట

వనరాశి యొకశుభవార్త చెప్పెదము
వినవయ్య నీ వది విశదంబుగాను
రహిమీఱ నాదినారాయణుం డిపుడు
మహియందు నత్యంతమహిమ దీపింప
అరుదైన వెంకటేశాభిధానమున
నెరసి శేషాద్రిపై నిలిచి యున్నాఁడు
అతనికి నీపుత్రి యగు రమాసతిని
హిత మొప్ప నడుగ మే మిటకు వచ్చితిమి
అనిన ధన్యుఁడనైతి నని సాగరుండు
మనమున నుప్పొంగి మధుసూదనునకు
నిచ్చెద మత్కన్య నిపు డన్న వారు
మెచ్చిక నతనిసన్మానంబుఁ జేసి
లలితమైనవివాహలగ్న మేర్పఱచి
జలరాశి యొసఁగిన సకలవస్తువులు
చెలువొందఁ గైకొని శేషాద్రిఁ జేరి
జలజాక్షునకు మ్రొక్కి సరవి నిట్లనిరి

బ్రహ్మాదులు స్వామికి వివాహనిశ్చయ మెఱిఁగించుట

స్వామి సాగరుఁడు శ్రీసతిని మీ కొసఁగఁ
గామించుచున్నాఁడు ఘనభక్తి మీఱ
నటుగాన మిమ్ము నెయ్యంబుతో నిపుడె
తటుకునఁ బెండ్లికిఁ దర్లి రమ్మనియె

అన విని తరిగొండహరి నవ్వి వారిఁ
గనుఁగొని పల్కె నుత్కంఠ దీపింప

పెండ్లిపయనము

పనిఁబూని శంకరబ్రహ్మాదులార
పెనుపొందఁగాను నాపెండ్లికి మీరు
పరగ మీమీకుటుంబంబులతోడ
సరగున రమ్మన్నఁ జని వార లపుడు
తమతమసతులతో తమకుమారులతో
తమతమపరివారతతులతో మిగిడి
వచ్చినవారితో వరలగ్నమందు
హెచ్చుగా విహగేంద్రు నెక్కి యచ్యుతుఁడు
సరవి ననంతవిష్వక్సేనముఖ్య
పరివారవితతి సద్భక్తితోఁ గొలువ
ముద మొప్ప విఖనసముఖ్యసంయములు
విదితంబుగాఁ బరివేష్టించి పొగడ
హరివిరించిసురేశ్వరాదులు చెలఁగి
విరవిగాఁ బద్మాక్షువెనువెంటఁ జనఁగ
వరుసగా ఘనశుభవాద్యముల్ మొరయ
తఱచైనమంగళద్రవ్యాళితోడఁ
జనిచని యాక్షీరజలరాశిచెంత
ఘనముగా నిలిచె నాక్రమము సాగరుఁడు

వరపూజ

విని తనపరివారవితతులతోడఁ
దనరార శోభనద్రవ్యముల్ గొనుచు

దొరకొని మంగళతూర్యముల్ మ్రోయ
నరుదుగా దారపుత్రాదులతోడ
నలువొప్ప తిరిగొండనరసింహుఁడైన
సలలితవెంకటాచలనివాసునకు
హెచ్చినభక్తితో నెదురుగా వచ్చి
నచ్చుగాఁ దగుపూజ లచటఁ గావించి
అందుండి బ్రహ్మరుద్రాదులతోడ
పొందుగా హరి నాత్మపురమున కపుడు
తోడుకొనిపోయి బంధుజనంబుతోడ
విడుదులలో నుంచి వేడ్కతో నంత
సహజలీలలఁ బరిచారకుల్ చెలఁగి
రహిమీఱఁ బచ్చతోరణములతోడ
మురువొప్ప ముత్యాల ముగ్గులతోడ
తరుచైనవింతచిత్తరువులతోడ
క్రమముగా నగరు శృంగారంబుచేసి
విమలమౌ కల్యాణవేదికనిండ
తలకొని మంగళద్రవ్యంబు లుంచి
పెలుచ బంగరుపెండ్లిపీఁటలు వెట్టి
కరమొప్ప ముత్యాలగద్దెలం దుంచి
పరువడి రత్నకంబళములఁ బఱచి
హరిరాక గోరఁగా నప్పు డందుండి
వరరత్నభూషణావళు లంబరములు
ధరియించి తోడ ముత్తయిదువల్ రాగ
గురుతుగా ముత్యాలగొడుగులనడుమ
ఘనతరంబుగ గంగ గౌతమి యమున

అనుపమతుంగభద్రాదు లైనట్టి
వననిధిభార్యలు వరలై భవముల
ననురాగమున శోభనాక్షతల్ గొనుచు
సలలితవాద్యఘోషంబులతోడ
వెలయఁగా హరియున్నవిడిదికి వచ్చి
కమనీయభక్తి నాకమలలోచనుని
సముచితక్రమములఁ జాలఁబూజించి
రహిమీఱఁ గుసుమహారముకంఠమందు
విహితంబు గావించి వేడ్క రెట్టింప
తెక్కినవారిని తగఁ బూజచేసి
ముక్కువ దీపింప మఱియిట్లు లనిరి.

పేరంటము పిలుపు

రయమున మామందిరమున కోగిరిజ !
ప్రియ మొప్ప రావమ్మ పేరంటమునకు
రామాలలామ భారతి నీవు వేగ
ప్రేమతో రావమ్మ పేరంటమునకు
మునివధూమణులార ముచ్చటమీఱ
పెనుపొంద రారమ్మ పేరంటమునకు
సిరి నొప్పుచుండు శచీదేవి నీవు
పెరిమతో రావమ్మ పేరంటమునకు
తెఱఁగొప్పఁ దక్కినదిక్పాలసతుల
మురిసి పేరంట మిమ్ముల మీరు రారె
గరుడగంధర్వాది కామినీమణులు
మెరసి పేరంటంబు మీ రెల్ల రారె
అని వారు పేరంట మందఱికి బిలువ

పెండ్లి యేర్పాట్లు

నొనర సాగరసోము లుచితక్రమముల
అచ్చటబ్రహ్మరుద్రాదులతోడ
మచ్చికతో నాత్మమందిరంబునకు
గొనికొని హరిని దోడ్కొని వచ్చి యచట
మునుల సమ్మతమున ముదము దీపింప
భయభక్తు లెసగ నాపంకజోదరుని
ప్రియము మీఱ వివాహపీఠమం దుంచి
వలనొప్ప తక్కినవారి నందరిని
నలు వొప్ప విహితాసనంబులం దుంచి
విలసితమూరుతై వెలయుచు శ్వేత
జలజాసనాదులు సభికులు గాఁగ
పరగ శ్రీపార్వతీభారతీప్రముఖ
తరుణులు పెండ్లిము త్తైదువల్ గాగ
వరుసగా నందు వివాహకృత్యములు
హరిహరి నాకస్యపుఁడు నెరవేర్ప
మంగళస్నానాదిమహితకృత్యములు
సాంగంబుగాఁ జేసి నకలోత్సకములు
నలు వొప్పగాను పుణ్యాహవాచనము
విలసితస్నాతక వేదవ్రతముఁలు
చేసి కాశీయాత్ర శ్రీహరి చనగ
వాసిగాఁ దోయధి వచ్చి ప్రార్థించి
కపటనాటక నీవు కాశికేఁగెదవె
యిపుడు నాసుతను నీ కిచ్చెద ననుచు

మగుడితోడ్కొనిపోయి మందిరమందు
జగదీశ్వరుని నిల్పె సంప్రీతి నపుడు

స్వామి కళ్యాణము

అనుపమంబైన కన్యావరణంబు
మునివరుల్ జరుపఁగా మురిసి సాగరుడు
పనిఁబూని భక్తితోఁ బంకజాక్షునకు
మనము రంజిల్లగా మధుపర్క మిచ్చి
నవ్యభూషణములు నవ్యవస్త్రములు
దివ్యగంధంబులు దివ్యమాల్యములు
కమలాక్షునకు రమాకన్యకామణికి
ప్రమదంబుతో సమర్పణ మొప్పఁ జేసి
ఘనముగా నారమాకన్య నాహరికి
తనవధూయుక్తుఁడై దానంబు చేసె
కర మొప్ప నారమాకన్యకామణిని
కరుణించి హరికరగ్రహణంబుచేసె
నిరుపమంబగుదరనిభకంఠమందు
సురుచిరమంగళసూత్రంబుఁ గట్టె
సరసతమీఱ శ్రీసతిశిరంబందు
తఱచైనవేడ్కతోఁ దలఁబ్రాలువోసె
జలజాక్షుశిరముపై జలరాశికన్య
పొలుపొందఁ దలఁబ్రాలు పోసె నీరీతి
అక్షతారోపణ మైనపిమ్మటను
లక్షణవతియైన లక్ష్మితోఁ గూడ
సలలితవేంకటాచలవాసుఁ డనఁగ

నలువొప్ప తరిగొండనారసింహుండు
అలరుచు లాజహోమాదికృత్యములు
వలనొప్ప వేర్వేర వరుసగా నడిపె
నురుతరంబుగ నాలుగోనాఁటిరాత్రి
వరుసగా నిజబంధువర్గంబుతోడ
పొలుపొందఁ దరిగొండపురధాముఁ డనఁగ
విలసిల్లుచున్న శ్రీవెంకటేశ్వరుఁడు
అలమేలుమంగతో ననురాగ మెసఁగ
సలలితమాణిక్య సదనమధ్యమున

బువ్వముబంతి

పేరైనబంగారుపీఁటలమీఁద
కోరి బువ్వముబంతిఁ గూర్చుండె నపుడు
గణుతింప నాగంగ గౌతమి యమున
మణికర్ణికయును నర్మద తుంగభద్ర
మొదలైన జలరాశి ముఖ్యకామినులు
సదమలచిత్తలై సంతోష మెసగ
ఘలుఘల్లు మని కాళ్లగజ్జె లందియలు
వలనొప్ప మ్రోయఁగా వచ్చి వేడుకను
పరగ నచ్చటఁ బైఁడిపళ్లెరా లుంచి
గరిమతోఁ బాత్రాభిఘారంబుఁ జేసి
బహువిధభక్ష్యముల్ పక్వశాకములు
విహితదివ్యాన్నముల్ వింతపచ్చళ్లు
తఱచైనఘృతము దుగ్ధములు తేనియలు
పెరు గూరుఁగాయలు ప్రియముగాఁ దెచ్చి

వరుసగా వడ్డించి వాసించుజలము
కరమొప్ప సౌవర్ణకలశాళి నిండ
నించి యందుంచి రానీరజోదరుని
గాంచి నవ్వుచు నీలకంఠుఁ డిట్లనియె.
జలజాక్ష నీవు మాజలరాశియింటి
కలుములచెలి నిల్లుగాఁ గొన్నకతన
ననమానసౌఖ్యంబు లబ్బె నీ కిచట
పొనఁగ నాఁకలి దీర భుజియింపవోయి
మీనరూపము దాల్చి మెండుగా జలము
పానంబు జేసినప్పటివలెఁ గాదు
ఈనిర్మలాన్నంబు నిచ్చట నీవు
పూని యాకలి దీఱ భుజియింపవోయి
పరగఁ దాఁబేలవై స్వల్పజంతువుల
నరుదుగా భక్షించినటువలెఁ గాదు
అలర నీకుడుములు నతిరసంబులును
పొలుపొందఁ దృప్తిగా భుజియింపవోయి
దొరకొని పందివై తుంగగడ్డలను
గరగర నమలినకైవడి గాదు
కరజికాయలు వడల్ గారె లిడ్డెనలు
పొరిపొరి రుచులుగా భుజియింపవోయి
పూని నృసింహుఁడవై దైత్యురక్త
పానంబుఁ జేసినప్పటిరీతి గాదు
తెలిసితో నిప్పుడు తేనెపానకము
నలువొప్ప నీవు పానముసేయవోయి
సలలితంబుగ బ్రహ్మచారి వ్రతముల

నలసి యీవఱకు గృహస్థుండ నైనావు
విమలాత్మ నియమముల్ విడిచి యీవేళ
భ్రమదీర నన్నియు భక్షింపవోయి
లలిని బ్రహ్మఋషిత్వరాజఋషిత్వ
ములఁ గాయపండ్లు నిష్ఠగ మెక్కి దాన
తనియక వెన్నముద్దలు మ్రుచ్చిలించి
తిని దిగంబరుఁడవై తిరిగిననాఁటి
బడలిక దీఱ నీపరమాన్న మెల్ల
తొడరి నీవా చేరతోఁ ద్రావవోయి
కలికితనమున నాఁకలి దీరఁబోదు
కులుకుతో నిపుడు సంకోచింపవలదు
భువి నెన్నఁదగుభక్ష్యభోజ్యాదులైన
వివిధపదార్థముల్ వింతగా నిపుడు
ముజ్జగంబుల కాదిమూల మైనట్టి
బొజ్జనిండఁగ నీవు భుజియింపవోయి
అన విని తరిగొండ హరి నవ్వి శివునిఁ
గని యిట్టు లనియె బల్ గారడంబునను
పన్నగాభరణ ! యీపగిది నాతప్పా
లెన్నద వెపుడు ని న్నెఱుఁగనే నేను
చక్కని పునుకకంచంబు చేపట్టి
యెక్క డెక్కడ బిచ్చమెత్తినఁ గాని
ఆఁకలి దీరక యలనాఁడు విషము
గైకొని మెక్కిన కైవడి గాదు
ఇప్పు డీదివ్యాన్న మిష్టంబుగాను
మెప్పుగా భుజియింపు మేము సూడఁగను

మును నీవు ఘనభూతముల సంహరించి
దనరార మెక్కి యంతట నైనఁగాని
పరితృప్తిఁ జెందక పావనుండైన
చిరుతొండభక్తుని శిశువుమాంసంబు
భక్షించినటుగాదు బహురుచుల్ గాను
భక్షించు మిప్పుడీ భక్ష్యంబు లన్ని
అనలునిఁ గంటిలో నణఁచి యున్నావు
గనుక నీకాఁకలి ఘనముగా నుండు
కావున నిచ్చోట గలపదార్థములు
నీవె బోసేయుము నేఁడు సిగ్గేల
యెల్లవా రెఱుఁగ నీ వీడిగదాని
కల్లుకుండను మ్రుచ్చుగతి డాఁగినావు
గాన మాలిన్యంబు గల దది పాయుఁ
బూని మాయెంగి లిప్పుడు నీవు గుడువు
అని భుక్తశేషాన్న మతఁ డారగించు
కనకపాత్రంబులోఁ గ్రక్కున వైచె
శంకరుఁ డది చూచి సంతసం బంది
పంకజోదరునితోఁ బలికె నిట్లనుచు
తోయజనయన తుత్తుకుఁ దాళలేక
బోయదా నెంగిలి బోసేసినావు
కావున దోషంబు గల దది పాయు
నీవు నాయెంగిలి నేఁ డారగించు
అని హరిపళ్లెర మందు శంకరుడు
తనభుక్తశేషంబు తప్పక వేసె
అది సూచి శ్రీవిష్ణుఁ డానంద మొంది

మదనారి వీక్షించి మగుడి యిట్లనియె.
పరమేశ నీశీలభావంబు పూర్వ
మరుదుగా జోయకన్నప్పకే తెలుసు
నిపుడు నేఁ జెప్పిన నిందున్నవారు
నిపుణత దీపింప నిన్ను నవ్వెదరు
తనరార నాసహోదరిని పార్వతిని
గనుఁగొని కాతు నీగౌరవం బిచట
అని పల్క విని శివుఁ డంబుజోదరుని
గనుఁగొని పల్కె నుత్కంఠ ని ట్లనుచు
జలజాక్ష వినుము నీచపలత్వసరణి
గనుఁగొన గోపసుందరులకే తెలుసు
నే నిందుఁ జెప్పిన నిన్ను నవ్వెదరు
గాన చెప్పను రమాకన్యను జూచి
కాచెద నేఁడు నీగౌరవం బనుచు
సూచింప హరి హరుఁ జూచి యిట్లనియె
నిటలాక్ష వినుము నీనిశ్చలత్వంబు
దిట్టమైన మోహినీదేవికే తెలుసు
చలపాది నీకామసంకల్పసరణి
లలిమీఱ బ్రహ్మాదులకు నెల్లఁ దెలుసుఁ
జెలగి యిం దామాట చెప్పిన నీకు
తలవంపు లని నేఁడు తాళియున్నాఁడ
అని యిట్లు హరిహరు లన్యోన్యముగను
మొనసి భాషింపుచు మరియు నత్తరిని
అలహరిభుక్తశేషాన్నభక్ష్యములు
చెలు వొప్పఁ గైగొనిశీతాద్రి తనుజ

వరుస నచ్చుటి పంక్తివారి కందరికి
పరమోత్సవంబునఁ బంచి వడ్డించి
సిరి కిట్టు లనియె నోచిగురాకుఁబోఁడి
శిర మరవాంచి బోసేయుచున్నావు
చక్కెరపొంగలి సకలభక్ష్యములు
మొక్క సంకోచ మేమిటికి నీ విపుడు
కులుకుముద్దుల పెండ్లికూతుర వీవె
పొలుపొంద నివియెల్ల భుజియింపవలయు
అని నవ్వుచుండగా నదిచూచి యమున
పనిఁబూని హిమశైలబాల కిట్లనియె.
నేమమ్మ పార్వతి యీపసిబిడ్డ
నీమాట లన్న నిన్నెవరు మెచ్చెదరు
సిన్నది నీవు చెప్పినపదార్థములు
పన్నుగా నొకటైన భక్షింపలేదు
మునుకొని బ్రహ్మాండముల నీనినావు
కనుక నీకడు పతి ఘనముగానుండు
అటుగాన భక్ష్యభోజ్యాదు లెన్నైన
పటుతీవ్రముగ నీవు భక్షింపఁ గలవు
కొంకక నీ విందుఁగోరినవెల్ల
నింక వడ్డించెద మిపు డారగించు
అనినఁ బార్వతి నవ్వి యమున నీక్షించి
మొనలేని ముదముతో నిట్లని పలికె
నోయత్తగారు మీ కొనరఁ గూఁతురని
పాయక మద్దత్తు పట్టఁగాఁ జేసి
బాలిక చిట్లూని పాలచట్లూని

పాలు ద్రాగ దటంచుఁ బలికితి రిపుడు
బాలికయైనయీపరమపూరుషుని
తాలిమితోఁ గూర్చి తప మెట్లు చేసి
పరగ మాయన్నయా బ్రహ్మాండమయుని
గుఱుతుగా వలపించుకొన నెట్లు నేర్చె
విశదంబుగాను భావింప మీతనయ
పసిబిడ్డ యెట్లగు బహుసూత్రధారి
అదియెట్లనంటె మహాసాత్వికులకె
పొదుపైన గర్వంబు పుట్టింప నేర్చు
కపటంబుతో కాలగతుల భావించి
యెపుడు పేదలనైన హెచ్చింపనేర్చు
మునుకొని హెచ్చించి మోసంబు చేసి
ధనమదాంధులనైనఁ దగ్గింపనేర్చు
నీపెండ్లికూఁతురే యెల్లజాతులను
చాపల్యమున మించి చరియింపుచుండు
కావునఁ బసిబిడ్డ గాదు మీమాట
లీవేళఁ గాదననేల నాకదుపు
గొప్ప యంటిరి నేను కోరిన వెల్ల
నిప్పుడు వడ్డింప కేల దాచెదరు
అన విని తుంగభద్రాదులు నగుచు
ఘనపదార్థము లన్ని గ్రక్కునఁ దెచ్చి
రాసులు వోసి పార్వతిని వీక్షించి
బోసేయుమనఁ గలపుత్రి యిట్లనియె.
నొనర వడ్డించితిరో యక్కగారు
పనిఁబూని యాఁకలి పాయునే దీన

డీకొని మీరు వడ్డించిన వెల్ల
ప్రాకటంబుగ నొక్కపంటికి రావు
పొలుపొంద నను దృష్టిఁ బొందింత మనుచు
పలికితి రదియు దబ్బఱ లాయెఁ గాని
చెలువొప్ప మాయన్న శేషాద్రిమీఁద
పులియోగిరము మంచిపొంగళ్లు ఘృతము
పొసగ దధ్యోదనంబు బకాళభాతు
నసమానరుచి మనోహరము లిడ్డెనలు
అతిరసంబులు దోసె లప్పముల్ వడలు
ప్రతిలేని శర్కర పరమాన్నములను
మెచ్చి తా భుజియించు మీయట్టివారు
వచ్చిన నన్న మవారిగా నొసగు
అటువంటిఘనుఁడు మీయల్లురికంబు
నెటువలె స్మరించు నిదిమేల చాలు
పెనుపొంద మీరింత పేదవారైతె
ఘన మేమి మీ రమాకన్య నొసఁగొని
వెంకటాద్రికి వచ్చి వెలయుమాయన్న
కంకితముగ వివాహముఁ జేసి యచటఁ
గలపదార్థములు మీకడుపుల నిండ
చెలువంబు నిండ బోసేసి రారాదె
ఉప్పు కప్పులు చేప లుండదు మీయింట
తప్పఁగ ఘనపదార్థంబు లెక్కడివి
అప్పుడు డంబార్థమై మమ్ము నిటకు
రప్పించి కడుపులు రట్టు చేసితిరి
పొలుపొంద మీభక్ష్యభోజ్యాదు లిపుడు

లలిమీఁద మాకుఁజాలవు నిక్కముగను
పూని మమ్మును దృప్తి పొందింపలేక
దీనత్వమున నోడితిరి మీర లనిన
విని నీలకంఠుండు వికవిక నవ్వి
తనసతి నీక్షించి తగ నిట్టు లనియె.
పార్వతి మీయన్న బ్రహ్మాండకుక్షి
సర్వభక్షకుఁ డిది సత్యంబు గనుక
కడుపు నిండదు వంటకం బెంతయైన
కడఁకతో జలధికిఁ గలపదార్థములు
ఉప్పుతో సంతతం బూరుచున్నట్టి
కప్పలు చేపలు గలవంటి వపుడు
కావున వారికి గలపదార్థములె
యీవేళ వడ్డింతు రేనైన నవియు
మెండుగా మీయన్న మెక్కిన కడుపు
నిండుఁ దక్కినవెల్ల నీవారగించు
చెలియ మీయన్నకు శేషాద్రిమీఁద
కలిగియున్నవి వడ్డికాసులు కనుక
వేరైన చేరుడుబియ్య మన్నంబు
సార మింపుగలేని చప్పిడన్నంబు
కాటువోయిన పంటిగంజిసాదంబు
మేటిగా బోసేసి మెరయుచునుండు
అటువంటివారి కీయులఘుదివ్యాన్న
మెటువలె స్థైరించు నిదియేల చాలు
నిప్పుడు మీయన్న కిదిచాలదంటె
తెప్పింతు నామంచి తిరుపణాచాటు

అని కేరడముఁ జేసినటువంటి విభుని
గనుఁగొని హిమశైలకన్య యిట్లనియె.
స్వామి మాజలజాక్షుసంపద దెలిసి
యీమాడ్కి మీరంటె యేమి చెప్పుదును
మాయన్న తిరుపణామధు సంతతంబు
పాయక భుజియించు భక్తాళితోడ
తెరగొప్ప నటుగాన తిరుణాఁచాటు
హరికి సయింప వయ్యావి యెందుఁ గాని
తెప్పింపుఁ డటువంటి తిరుపణాచాటు
మెప్పుగాఁ గ్రోలును మీచెల్లె లనిన
నగి యిట్లు పలికె నానాగకంకణుఁడు
నగజ మాలక్ష్మి ని ట్లనినందు కిపుడు
సుదతి మీయన్న చూచుచు నుండఁగాన
యదె చూడు నీచెంప లదర వేసెదను
సరవి నాచెల్లెలి సత్కటాక్షమున
నరులలో మీయన్న నడిమికి వచ్చె
అదిగాక గుణహీనుఁ డైనట్టివాఁడు
కుదురుగా నేటికి గుణవంతుఁ డయ్యె
చెలఁగి మాచెల్లెలిఁ జేపట్టెఁ గనుక
వెలయు మీయన్నకు సిరి యింత గలిగె
అంతకు ముందు ముచ్చె డాఁగియుండ
నింతగా మీయన్న యెవరికిఁ దెలుసు
అన విని తరిగొండహరి మహేశ్వరునిఁ
గనుఁగొని పల్కె నుత్కంఠ దీపింప
నందివాహన నీవు నాసహోదరిని

మందుఁడవై యిన్ని మాట లాడితివి
మున్ను నాచెల్లె లిమ్ముగ నిన్నుఁ గలసి
మన్నించి నీకింత మహిమ గల్పించె
అప్రమాణుఁడవు నీవై యుండఁగాను
సప్రమాణునిఁ జేసి జగతిలో నిలిపె
అరయ ననాకారి నై యున్ననీకు
మరి సుందరాకారమహిమ గావించె
వెలయు మాచెల్లెలి వీక్షింపకున్నఁ
దెలియదే నీపరదేశిత్వసరణి
అనఘ నీచెల్లెలే యధికురా లనుచుఁ
దనర నాచెల్లెలిఁ దక్కువయనుచు
పలికితి వపు డెంతో ప్రౌఢుఁడవుగను
నెలవొప్ప విను మైతె నీచెల్లెరీతి
యొకర నుండినచోట నుండక తిరిగి
జనులను వంచించుచపలాత్మురాలు
కావున మాశై లకన్యక సాటి *
యేవిధంబునఁ గల్గ దీమాట లేల
అప్పుడు నీవు నెయ్యంబుతో మాకు
దెప్పింతు నంటివి తిరువణాచాలు
తప్పక మాకిట తనివి దీరగను
తెప్పించు మది యెంత తెప్పించఁగలవొ
నాకడు పందునై నను నిండకున్న
నీకుఁ జంద్రునికళ నిపుడు దాగింతు
చల్లనితిరువణాచాలు ద్రావుటనె
తొల్లిటినుండి చందురునకు నీకు

తెల్లగా నుండెడి దేహంబు గలిగె
కల్లగా దీమాటః కన్య మీనాక్షి
ఇంక మాట్లాడకు మింతియే చాలు
శంకర బోసేయు సంతసంబునను
అని పకపక నవ్వే నవ్వు డాహారిని
గనుంగొని పలికె సాగరుండు నవ్వుచును
జలజాక్షి నీవును శర్వాణివిభుండు
బలవంతు లానందభరితు లన్నిటను
ఒక్క రొక్కరికన్న నుత్తమోత్తములు
తక్కక మీకు భేదము లేదు గనుక
మొనసి నవ్వులకు బల్ మెచ్చుట మీఱ
ననుకొంటి రీమాట లానందముగను
జలజాక్షు మితిలేని జలజభాండములు
పొలుపొంద నెపుడు నీబొజ్జలో నుండు
కావున నీకు నాంకలి దీరం దృప్తి
గావింప మే మెంత గలవార మరయ
మాకుం గల్గినయంతమాత్ర మీవేళ
చేకొని నీవు భుజింపవే యనిన
జలజాసనాదు లాజలరాశి మాట
కలరుచు మేలు మే లనిమెచ్చి రపుడు
హాిహారుల్ ముదమంది రందరితోడ
పొరిపొరిం దృప్తిగా భుజియించి లేచి
పరిశుద్ధముగం గరప్రక్షాళనములు
వెరవొప్ప నయ్యో నావేళనందరికి
విలసితలీలల విడెము లిప్పించి

తలకొని యిష్టకథావినోదముల
సలలితవెంకటాచలవాసుఁ డసఁగ
నలువొప్పఁ దరిగొండ నారసింహుండు
అమితసంతోషమగ్నాత్ముఁడై చెలఁగి
కొమ రొప్పఁగా నందుఁ గొలువు గూర్చుండె
శ్రీవెంకటేశుఁ డాశ్రితజనావనుఁడు
పావనాచారుఁడు బ్రహ్మాండమయుఁడు
పన్నగశయనుండు భవవిదూరుండు
నన్నేలు తరిగొండ నారసింహుండు
అంత నచ్చటనుండి హాటకకలశ
మొంతయుఁ బ్రీతితో నెలమి నెత్తుకొని
వేఱొక్కవిడిదికి వేడ్కతో నరిగె
నారీతి దెలిసి గంగాదులైనట్టి
సాగరాంగన లెల్ల సకలోత్సవముల
వేగ శ్రీలక్ష్మిని వెంటఁ బిల్చుకొని
వింతగా హరియున్నవిడిదికిఁ బోయి
సంతోషమున రమాసతిచేత నపుడు
విహితంబుగా నాదివిష్ణుదేవునకు
రహిని సర్వోపచారములు చేయించి
పిలువు నీపతి నని ప్రేరేపఁ దాను
కిలికించితాపాంగకించిదానమిత
యగుచు నాయకునిమో మల్లనఁ జూచి
వగ గుల్కఁ బిలిచె నవ్వనిత యి ట్లనుచు
జలజాతనయన నాస్వామి యిచ్చటికి
యులసి వచ్చిన దేమి యాన తీవోయి!

నిపుణత్వ మెఱుఁగక నే నిందుఁ జేయు
నపచారములకు నీ వలిగి వచ్చితివో
వెలయు మజ్జనకు నివ్వేసాలచేత
నళికింపఁ దలఁచి నేఁ డలిగి వచ్చితివో
నెట్టన మాతల్లి నీకు వడ్డించి
నట్టియన్నము చాల కలిగి వచ్చితివో
ప్రాకటంబుగ సర్వభక్ష్యాళి మెక్కి
యాఁకలి దీర కట్లలిగి వచ్చితివో
వన్నగాఁ జెల్లెలౌపార్వతి కచట
నన్నంబు సాల కిట్లలిగి వచ్చితివో
తిరుపణాచార్యునఁ దెప్పింతు ననిన
హరుని వాక్యముల కిట్లలిగి వచ్చితివో
పేదవారింటిలోఁ బెండ్లి యాడితిని
యాదాయ మే మని యలిగి వచ్చితివో
అనఘ పెండ్లికిఁ దీసి నప్పెట్లు దీర్తు
నని విచారమున నిట్లలిగి వచ్చితివో
సొరిదిగా వడ్డికాసులు గూడఁబెట్టి
పరగ వరాల నేర్పఱుప వచ్చితివో
చాల నీ కుపదలు సమకూర్పఁగలము
లే లక్ష్మ మే మింక లేచి రావోయి
బుస్సుబుస్సున నల్కఁబూని వచ్చితివి
లెస్సాయె నీకిఁక జాలు లేచి రావోయి
బాలునిరీతి నిబ్బంగి నల్గుదురె
లీలా వినోదుఁడై లేచి రావోయి
మెలమి మాలోఁ దప్పు లెన్ని గల్గినను

తొలఁగి రాఁదగునె ముద్దుల స్వామి యిపుడు
అపరాధములు గాచునటువంటి నీకు
కపట మేమిటికిఁ జక్కని ముద్దుసామి
తటుకున వెన్నముద్దలు మ్రుచ్చిలించి
నటునలెఁ గలశ మిం దవలీలగాను
చెలఁగుచు నేఁడు మ్రుచ్చిలి తెచ్చినావు
వలనొప్ప శివుఁడు నవ్వఁడె ముద్దుసామి
మొనసి నీకంచంబు మ్రుచ్చిలించుటకు
పనిఁబూని బలునగుబాట్లయ్యె ననుచు
సిగ్గుతో పార్వతి శివుఁ జూచి వెఱచి
తగ్గుచున్నది సహోదరి దిక్కు చూడ
శివుఁడు చంద్రుఁడు నీవు చేసినపసికి
యవిరళంబుగఁ జాల హాస్యంబు సేయ
తలచుచున్నా రింక దయజేసి లేచి
నెలవొప్ప రావోయి నీకు మ్రొక్కెదను
మహనీయ శేషహోమముఁ జేయవలయు
విహితంబుగా లేచి వేగ రావోయి
యెదురు సూచెదరు బ్రహ్మేంద్రాదు లచట
సదమలచరిత నాస్వామి రావోయి
నలువొప్ప నెలైన నన్ను మన్నించి
సలలితహృదయ నాస్వామి రావోయి
అని యిట్లు ప్రార్థించునటువంటి సతిని
గని హరి దరహాసకలితాస్యుఁ డగుచు
యిందిర కరపద్మ మింపొందఁ బట్టి
యుందుండి కదలి మహావైభవమున

వచ్చి తత్పూర్వవివాహపీఠమున
హెచ్చుగాఁ గూర్చుండి యిందిరతోడ
మహనీయ శేషహోమముఁ జేసి యపుడు
సహజంబులై చెల్లు సకలకృత్యములు
వరుసగా నెరవేర్చి వరలగ్నమందు
హరి తోయధిని జూచి యమర నిట్లనియె
మామ సోముఁడు మీరు మాయత్తగారు
శ్రీమహాలక్ష్మిని జెలఁగి తోడ్కొనుచు
అజరుద్రనిర్జరేంద్రాదులతోడ
భుజగశైలమున కిప్పుడు వచ్చి యచట
గలవిశేషములు మీకన్నులఁ జూచి
యలర మీసుతను మ మ్మాశీర్వదించి
మగుడి వత్తురు రండి మావెంట ననఁగ
యగజాధిపతిముఖ్యు లంద ఱారీతిఁ
బ్రియముతో రండని పిలువఁగా జలధి
భయభక్తు లెసగఁ దప్పక సమ్మతించి
వివిధభూషణములు వివిధాంబరములు
వివిధంబులగువస్తువితతులు దెచ్చి
హరికి రమాకన్య కపుడు నొప్పించి
మఱిమఱి సంతోషమగ్నుఁడై చెలఁగి
హరిపద్మభవనిర్జరాదుల వారి
వరవధూమణులను వరుసఁ బూజించి
బహురత్నభూషణాంబరము లర్పించి
సహజ బుగాను శ్రీసతికి వేడుకను
పరగ ముత్యపుటొడిఁబ్రాలు గట్టించి

మురిపంబు మీఱ నాముద్దుపట్టికిని
అరణంబుగాను దివ్యాశ్వబృందముల
కరిరథావళులను గలపదార్థముల
దాసదాసీజనతతులతో నిచ్చి
వాసుదేవునివెంట వచ్చె న త్తఱిని
అలరార బ్రహ్మరుద్రాదు లందుండి
నలువొప్ప నిజవాహనము లెక్కి రపుడు
సంతోషచిత్తుఁడై జలజలోచనుఁడు
వింతగా నందఱి వేడ్కఁ దోడ్కొనుచు
అతివతో గరుడవాహనముపై నెక్కి
హితబంధుజనపురోహితులు సేవింప
తొలఁగక మంగళతూర్యముల్ మొరయఁ
జెలువంబు రెట్టింప శేషాద్రిఁ జేరి
సులలిత మైనట్టి శుభలగ్నమందు
వెలయఁగా నగరు ప్రవేశించి యచట
పోఁడిమితో నంతఁ బురహరాదులకు
వేడుక దీపింప విందు చేయించి
వరగ శ్రీపార్వతీపరమేశ్వరాది
వరదంపతుల కెల్ల వరుసగా నపుడు
తనరారఁ జందన తాంబూలములను
కనకాంబరములను గరుణ నిప్పించి
హరి వీడుకొల్ప బ్రహ్మాదు లందుండి
మురియుచు నిజపురంబులఁ జేరి రంత
జలరాశి పైనమై జలజాక్షు మామ
సెలవిమ్ము కలుములచెలితోడ ననిన

నోమామ ! మీకన్య నొకక్షణంబైన
నీమీఁద విడిచి నే నిం దుండలేను
అటుగాన సిరిని నే నంపఁగాఁ జాల
నెటులైన నోర్చి నీ వేకఁ బోయిరమ్ము
అని హరి పల్కఁ జింతాక్రాంతుఁ డగుచు
వనధి యి ట్లనియెను వనజాక్షుఁ జూచి
శ్రీపన్నగాద్రీశ చిదచిద్ద్వయేశ
పాపాహివిహగేంద్ర పటుకృపాసాంద్ర
సర్వేశ్వరుఁడ వీవు సర్వాత్మ వీవు
సర్వసాక్షివి నీవు సద్బ్రహ్మ వీవు
కావున నీ వెఱుంగనినీతి గలదె
భావింప శ్రీసతి ప్రౌఢ గా దిపుడు
యీపసిబిడ్డ నిం దిరవుగా నుంచి
యీపట్లఁ బోను కా ళ్లెట్లాడు మాకు
నిపుడె మ మ్మెడఁబాసి యీచిన్నిబాల
నిపుణత్వమున నిందు నిలువ నెట్లోపు
మాయింట నాటలే మరగినయబల
మీయింటఁ బనులలో మొలఁగ నె ట్లోపు
పోసగ బ్రహ్మాండరూపుని నొప్ప మిమ్ము
విసువక సేవించువిధము లేమెఱుఁగు
చాలఁ దల్లులచెంతఁ జనవుగా నుండు
నీలేమ భయభక్తు లెఱుఁగునే యిపుడు
కావున దయచేసి కమల నీమాటు
మావెంట నంపవే మహితాత్మ యనిన
వనజోదరుఁడు నవ్వి వకుళమాలికను

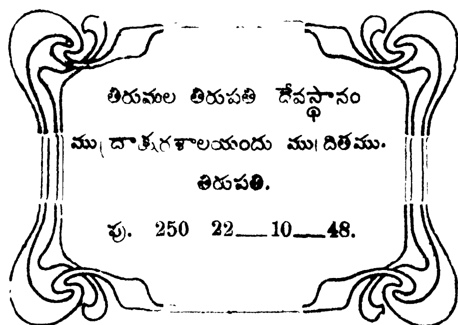
కనుసన్న సేసి సాగరుదిక్కుఁ జూపె
వకుళమాలిక హరివాంఛితం బెఱిఁగి
యకలంకముగఁ బల్కె నబ్ధి నీక్షించి
జలధి నీబహుజన్మసంస్కారమహిమ
వలన నిర్యాదిదేవత కూఁతు రమ్యో
వేదాంతవేద్యుఁడై విశ్వాత్ముఁడైన
ఆదిమహావిష్ణు వల్లుఁడై వెలసె
కావున నీభాగ్యగౌరవ మహిమ
భావించ దరమె యాబ్రహ్మకునైన
నెమ్మది నటుగాన నీవు నీసుతను
సమ్మతి నుంచుమీ స్వామిచెంగటను
అలర మీకన్న నే నధికంబుగాను
కలుములచెలి నిందు గారవించెదను
హరికటాక్షము గల్గునపుడు మీసుతకు
గురుసౌఖ్యములకుఁ దక్కువ లేదు గనుక
సంతోషమున రమాసతిని మాస్వామి
చెంతనే నిల్పుఁడి చింత యేమిటికి
అనఘ యీస్వామి చిత్తానుగుణ్యమున
మనకు వర్తించుట మర్యాద యనిన
సాగరుఁ డామాట సమ్మతించుకొని
వేగ భార్యలకు నవ్విధము బోధించి
అమ్మ రమ్మని సిరి నంకపీఠమున
నెమ్మదితో నుంచి నెమ్మోము నిమిరి
ఓయమ్మ యిచట ని న్నుంచి పొమ్మనుచు
మాయల్లుఁడైన యీమధుసూదనుండు

పలుకుచున్నాఁడు నీపతియాజ్ఞలోనె
నిలువు నీవిచ్చుటనే సమ్మతమున
కలికంఠి నీపతి కనుసన్నలోన
మెలఁగుచు మాకు నెమ్మిని గీర్తి దెమ్మ
వనజాక్షి యిచ్చుటి వకుళమాలికను
మనము రంజిల్లగా మన్నింపుచుండ
పతి నేవ్యుఁ డెపుడు కోపము చేసినపుడు
హితవులు సెప్పి న వ్వేలమిఁ దోఁపించు
పన్నుగా వచ్చినభక్తకోటులకు
నన్నపానము లిచ్చి యపుడాదరించు
అలరి మున్పటిరీతి నాట్లాడవలదు
పొలుపొందఁ బెత్తనంబు వహించియుండు
పరగ నింతైన లోభగుణంబు లేక
వరము లందరికి నవారిగా నిమ్మ
వెలయ నీపతి యొకవేళ నవ్వులకుఁ
జెలఁగి తగ్గించి హెచ్చించినఁగాని
కలగ కత్తటిని తగ్గక హెచ్చకపుడు
పొలుపుగా నొకవిధంబున సేవసేయు
మకుటిలానందాత్ముఁ డైనందువలన
నొకవేళ సంతోష ముప్పొంగఁ గాను
నీపతి పరభామినీసక్తుఁ డైనఁ
గోపంబు లేక మక్కువను మన్నించు
మొనర నహంకార మొకవేళనైన
జనియింప నీకు నీస్వాంతంబునందు
పరగఁ గాంతల కెల్లఁ బతిభక్తిదక్క

నిరతంబు మఱి యొక్కనియమంబు గలదె
వరపతివ్రతయైన వనితకు జగము
కరతలామలకంబుగాఁ గానవచ్చు
గావునఁ బతిభక్తి ఘనముగా నాత్మ
భావించి నీవు నీపతిఁ గొల్చియుండు
మాపరమాత్ముని కిల్లాలవైన
నీపుణ్యమహిమ వర్ణింప నావశమె
తల్లి నే నినుఁ గాంచి ధన్యుండనైతి
చల్లఁగా వర్ధిల్లు సర్వకాలంబు
పొలుపొంద మే మింకఁ బోయి వచ్చెదము
నిలువు నీపతిచెంత నీవు వేడుకను
అని బుజ్జగించి నెయ్యంబు రెట్టింప
తనవధూమణుల నందరఁ జేరఁ బిలచి
వారిచే శ్రీరమావనిత కావేళ
కూరిమి బహురత్నకోటు లిప్పించి
మఱువొప్పఁ గౌస్తుభముఖ్యసన్మణులు
హరికి సమర్పించి యతిభక్తిఁ బెంచి
చెలువొప్పఁ జక్రికి సిరి నొప్పగించి
బలుజాలి మాలితోఁ బలికె నిట్లనుచు
శ్రీశేషగిరివాస చిరదరహాస
వాసిగా నామీఁద వాత్సల్య ముంచి
పసిబిడ్డయైన నాపట్టిని నీవు
కుశలంబుగా నేలుకొనుచు సత్కృపను
తప్పొప్పులను దిద్దిదయను మన్నించి
యుప్పతింపక ప్రోచు టుచిత మీసతిని

నీలనిభాకార నీళ్లలో ముంచు
పాలలో ముంచు నీభారి మీామీాద
అని యొప్పఁజెప్పఁ జింతాక్రాంతుఁడైన
వనధి కిట్లని పల్కె వాసుదేవుండు
ఓమామ మీాపట్టి నుచితంబుగాను
ప్రేమతో మీారు చెప్పిన చందమునను
పరిపాలనముఁ జేతు ప్రఖ్యాతిమీాఱి
నురమునం దిడుకొని యుందు సంతతము
స్వాంతంబులో నీవు సంతసంబందు
చింతింప వలదని చెప్పి శ్రీసతిని
మన్నించి కౌస్తుభమణితోడ నపుడు
పన్నుగా వక్షంబుపైన నుంచుకొనె
అంత సాగరునకు నతనిభార్యలకు
సంతోష మెసగ నాజలజాంబకుండు
బహుదివ్యభూషణాంబరను లిప్పించి
నిహితసత్కారుణాతో వీడ్కొల్పె వారు
నిజనివాసముఁ జేరి నిరతంబు హరిని
భజియింపుచుండి రాపద్మాక్షుఁ డిచట
నెలవుగా నానందనిలయంబునందు
వలనొప్పఁగా శ్రీనివాసాఖ్య నమరి
అరుదుగా బ్రహ్మోత్సవాదుల మఱియు
నిరుపమానములైన నిత్యోత్సవముల
పరఁగుఁడు సంతోషభరితుఁడై చాలఁ
బరుస నాకర్షించి బహుభాగ్యములను
వరుసగాఁ గైకొని నారికి వివిధ

వరము లిచ్చుచు మహావాత్సల్యమునను
నాపాలి తరిగొండనరసింహుఁ డగుచు
శ్రీపన్నగాద్రిపై స్థిరముగా వెలసి
నాపెన్నిధానమై నైజమోక్షంబు
చూపుచు ననుఁ దనసొమ్ము చేసికొని
ఎదురుగా నన్నేలుగురుఁడు తా నగుచు
ముదమొప్పఁ దత్త్వార్థములను దెల్పుచును
అలుమేలుమంగతో నానందముగను
సులలితలీలల సుఖియింపుచుండె
అనియిట్లు శేషాచలాధీశుఁడైన
కనకాంబరునిపేరఁ గమలేశుపేర
వలనొప్పఁగా నందవరకులోద్భవుఁడు
చెలువొంద నములవాసిష్ఠగోత్రుండు
వసుధలో కాసాలవంశవర్ధనుఁడు
రసికుఁడౌ కృష్ణార్యరమణి మంగాంబ
సుతవెంగమాంబ భాసురభక్తితోడ
ప్రతిలేని శ్రీరమాపరిణయం బనెడి
వరకృతి ద్విపదకావ్యముగా రచించి
నరు లెన్నఁ దరిగొండనరసింహుఁడైన
వదమలవెంకటాచలపతిదివ్య
పదయుగళికి సమర్పణము గావించె
కోరి సుబ్రహ్మణ్యగురుకటాక్షమున
సారమై యీకృతి సార్వకాలంబు
భూచక్రమున మహాపుణ్యులు చదువ
నాచంద్రతారార్కమై యుండుఁ గాత.

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం
ముద్రాక్షరశాలయందు ముద్రితము.
తిరుపతి.
ప్ర. 250 22—10—48.

LIST OF SRI VENKATESVARA ORIENTAL INSTITUTE PUBLICATIONS

Sri Venkatesvara Oriental Series :—	Rs.	A.	P.
1. **Sri Venkatesvara Kavya Kalapa**, Ed. by Sri D. T. Tatacharya ...	4	0	0
2. **History of Tirupati**, Vol. II by Dr. S. Krishnaswami Aiyangar ...	3	0	0
3. **A Glossary of Indian Philosophical Terms**, by Sri C. V. Sankara Rao ...	1	8	0
4. **Psychology** (in Telugu) by Dr. K.C. Varadachari.	2	0	0
5. **Isavasyopanisad Bhashya**, of Venkatanatha Ed. with English Translation by Dr. K. C. Varadachari and Sri D. T. Tatacharya ...	2	0	0
6. **Samurtarchanadhikarana (Atri Samhita)** Ed. by Sri P. Raghunatha Chakravarti Bhattacharya and Sri M. Ramakrishna Kavi ..	8	0	0
7. **Suvarnasaptati**, Ed. by Sri N. Aiyaswami Sastri.	6	0	0
8. **Kenopanishad Bhashya** of Rangaramanuja Ed. with English Translation by Dr. K. C. Varadachari and Sri D. T. Tatacharya	2	0	0
9. **Tirukkural-Kamattuppal** with two old Commentaries Ed. by Sri T. P. Palaniappa Pillai	4	0	0
10. **Sri Venkatesvara Vachanamulu**, Ed. by Sri V. Prabhakara Sastri ..	1	8	0
11. **Sringara Sankirtanamulu** by Tallapaka Annamacharyulu IV Volume of Tallapaka Works Ed. by V. Prabhakara Sastry ...	2	0	0
12. **Kasyapa Jnanakanda (Kasyapa Samhita)** Ed. by Sri R. Parthasarathi Battachar ...	5	0	0
13. **Andhra Kuvalayanandamu** by Ubhaya Bhasha Pravina K. Subramanya Sastri ...	3	12	0
14 **Tirukkural-Porutpal** with the commentaries of Kālingar and Parripperumal edited by Sri T. P. Palaniappa Pillai,	4	0	0
15. **Kathopanishad Bhashya** of Rangaramanuja Ed. with English Translation by Dr. K. C. Varadachari and Sri D. T. Tatacharya ...	In Press		
Sri Venkatesvara Oriental Institute Studies :—			
1. **Theory of Knowledge in the Philosophy of Sri Ramanuja** by Dr. K. C. Varadachari ...	3	0	0
2. **Rupakaparisuddhi** by Sri D. T. Tatacharya ...	2	0	0

Copies can be had of :—

THE DIRECTOR

S. V. ORIENTAL INSTITUTE,

TIRUPATI (CHITTOOR DT.) S. INDIA.